BIBLIOTEKA
Zakł. Nar. im. Ossolińskich
XVI. 11073

Π

Χ
ci
Y

C
ra
&

ΜΟΣΧΙΩΝΟΣ ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΑΘΩΝ, ID EST,

MOSCHIONIS MEDICI GRAEci de morbis muliebribus liber vnus: cum Conradi Gesneri viri clariss. scholijs & emendationibus, nunc primùm editus opera ac studio Caspari Vuolphij Tigurini medici.

Continentur hoc libro quæ ad grauidarum & puerperarum, itemq́ infantium curam pertinent CLXII. distincta capitibus multa: quædam etiam noua atq́ à veteribus antehac nunquam tradita: pręterea medica nonnulla alia autoris incerti.

EX BIBLIOTHECA AVGVSTANA.

BASILEAE, PER THOMAM GVARINVM M.D.LXVI.

32.725

BIBL. Z.N.IM. OSSOLIŃSKICH

XVI. Qu. 11073

CLARISSIMO VIRO D. IOHANNI KENTMANO MISENO MEdico nobili & excellenti, Casparus Vuolphius Tigurinus Medicus

S. D.

CVm ante annos aliquot, Kentmane doctissime, Conradus Gesnerus noster, vir in omni literarum genere versatissimus, & de communibus studijs meritissimus, partim vt valetudinem ac vires corporis, profectionis exercitio & lucubrandi intermissione restauraret, partim negocia quædam sua faciliùs, ac commodiùs exequeretur, Augustam Vindelicorum sese contulisset: ibi Medici præstantissimi D. Achillis Pyminij Gassari opera atque auxilio, in eius vrbis Bibliothecam instructissimam penetrauit. In qua tametsi librorum præcipueq; Græcorum varietate & copia admodũ (vt solebat) delectatus esset: casu tamen quodã, in hunc præcipuè Moschionem, seu vt alij ipsum nominãt, Mischionem recentiorem scriptorem Græcum incidit: cumq; argumenta capitum singulorũ de muliebribus morbis, & ijs præsertim qui grauidis ac puerperis, itẽq; infantibus accidunt, diligenter perlustrasset, pro iudicij sui perspicacitate & erga Remp. literariam studio, confestim librum hunc dignum iudicauit, qui in lucem emitteretur. Igitur eodẽ Achille suæ fidei sponsore dato, ab amplissimo Augustanæ reipubl. Senatu, vt is, pro sua ad iuuanda bonarũ literarum atque artiũ studia propensione summa ac propè singulari, libri illius vsum fructum sibi perlibenter concederet, minimè ægrè impetrauit. Demum reuersus, cùm paulò diligentius codicem manuscriptum inspiceret, adeò deprauatum animaduertit, non circa orthographiam solùm in singulis dictionibus, verùm etiam circa nominum verborumq; inflexiones, quæ plærunq; perperam, aut ineptè terminabantur, nonnunq; etiam constructionis neglecta ratio erat, vt cuiq; alteri describendum com

mittere, ſatis tutum illi neutiq; videretur. Ipſe igitur ſua propria admota manu eũ deſcripſit, & ipſum quo ad eius fieri potuit, emẽdauit, ita vt de fideli & genuina huius autoris reſtitutione nemini dubiũ eſſe poſſit, qui nõ ſolùm quanta linguæ Græcæ peritia, verùm etiam quàm magna rerum, quæ in eo tractantur, cognitione & vſu Geſnerus inſtructus fuerit, cognitum habet. Ac in manifeſtis quidem erroribus corrigendi libertate abſq; notis vſus eſt: in cæteris verò, vbi nonnihil dubitabat, vel in marginibus emendationes, coniecturas, & explicationes ſuas (quæ inter deſcribendum occurrebant) vel in contextum ipſum, parentheſeωn notis interclusas, inſeruit. Ac quanquã adhuc plura ſuperſint planè obſcura & dubia, in quibus ne diuinando quidem quicquam conſequi poſſis (ita prorſus erant corrupta & deprauata pleraq;) tamen adhuc plurima vtilia, partim noua, partim rara, ſcituq; non iucũda ſolùm, ſed & neceſſaria, quę ſatis clarè dilucidéque & legi & intelligi poſſunt, complectitur. Quòd ſi verò etiam hac in parte quædam deſiderabuntur, facilè vtiq; ex ipſo Latino Moſchione, quẽ nos certis de cauſis Harmoniæ noſtræ Gynæciorũ coniunximus, eadem reſtitui aut intelligi poterunt. Atq; ex iſs omnibus, ſpero, magna admodum redundabit ad mortalium genus vtilitas, ſi his medici, obſtetrices, nutrices, itemq; patres matresq; familiâs, qui prolem alunt, commodè rectéq; vtantur. Et ſanè vt in rebus omnibus maxima principiorum vis eſt, iuxta illud Platonis de Legibus, Ἀρχὴ δὲ τοῖ παντὸς: ita hominis nobiliſſimi & ad Dei imaginem conditi animantis principia, circa conceptũ, partum, ac primam educationem, ſi, qua par eſt, diligẽtia curaq; proſequantur illi, quorum id intereſt: certè ad vitam aut mortem hominis, ad ſecundam aut aduerſam valetudinem per omnem deinceps ætatem, ad robur vel infirmitatem, ad formam aut deformitatem, & ad alia corporum vel conſeruanda bona, vel depellenda mala, momenti plurimum hic liber, τοῦδε γυναικείων παθῶν, adferre poteſt. Quin etiam ad animi affectiones, ad ea quæ ſolent ingenijs accidere, ad vitæ morúmque rationem, ad virtutes & vitia, quę omnia pleruncq; corporum

porum temperaturam aut habitum sequuntur, magno adiumento erit. Id quod Heraclitus olim hoc suo dicto, αὐγὴ ξηρὴ, ψυχὴ σοφωτάτη, innuebat. Et Plato, neminẽ sponte malum fieri sentiebat, sed vel ob corporis prauum habitum vel ob rudem educationem.

Quamobrem præclarè admodum faciet, quisquis hæc vitæ humanæ rudimenta, siue priuatim in suis aliorúmue liberis, siuę publicè in omnibus, quantum scripto potest, qua decet, quaq́ expedit cura & sedulitate, promouerit. Et sanè eam ipsam ob causam, hunc communem laborem nostrum, gratum viris bonis probatumq́ fore confidimus. Etsi enim vtrunque verendum sit nobis, ne vel ipsum Gesnerum, qui plurimum operæ & industrię in hoc autore pristinæ integritati restituendo posuit, vt publicæ vtilitati quàm maximè consuleret: vel me, qui eiusdem precibus iussisq́ adductus, adeò mendosum aut imperfectum euulgare sim ausus, nonnulli sint calumniaturi: sperandum tamẽ rursus est, plurimos quoque futuros, qui & Gesnero nostro pro tædioso illo & difficili labore, quem quasi in Augiæ stabulo repurgando subijt, & mihi, quòd posteritati hunc librum non inuiderim, gratias magnas sint habituri. Fortassis etiam eruditus aliquis in Gallia, Italiáue, codicẽ nactus emendatiorem, & simul hac nostra editione adiutus, efficiet, vt hunc aliquando integrũ perfectumq́ habeamus. In Italia quidem eundem asseruari manuscriptum certò nouerat Gesnerus, eumq́ frustrà iam aliquoties à quibusdam plus nimio tenacibus, ne dicam inuidis possessoribus impetrare conatus est. Nec denique multũ nos mouerit, quòd eundem nobis aliqui fortassis, vt autoritatis exiguæ scriptorem, obijcient aut cõtemptui habebunt: modò prorsus non inutilem esse, & sub palliolo sordido, vt apud Ciceronem legitur, sapientiam quandoq́ latere, vicissim nobis concedant. Nam & ipse in hoc libro vtilia multa scripsit, & occasionem prębuit alijs, ad aliarum complurium rerum acriorem inquisitionem. Gesnerus igitur noster, posthabitis maleuolorum, & eorum qui potius ad reprehendendum, quàm vt aliquid boni in commune cõferant, nati sunt,

hominum morsibus, hunc ipsum Moschionem Græcum labore suo è tenebris euocatum, in lucem edere studuit. Principio enim agnouit seipsum ad rempub. literariam, Medicam præsertim nostram iuuandã, natum: vnde cùm omnia & φιλοτίμως & candidè potius quã ambitiosè ageret, quando meliores scriptores, quos certè maiori studio & multò libentiùs omnibus cõmunicasset, non habebat, eos quos habuit & potuit, multis cõmunes esse voluit. Deinde, cũ tuo nomini, ornatissime Kentmane, hunc ipsum iam pridem dicasset, idq; etiã postea publicè ea epistola, quã Cassio præfixit, testatus esset, vt & promissum exolueret, & aliquo officiorum genere, pro ijs beneficijs & muneribus, quæ in eum abs te fuerant collata, sese memorẽ gratumq; tibi comprobaret, hunc publicãdum censuit. Quòd enim vicissitudine officiorum vita hominũ constet, antiquitus est celebratum. At verò cùm tu iampridem & multis preciosis rarisq; fossilibus, & animaliũ, stirpiumq; iconibus elegantissimis missis, eum totũ tibi deuinxeris: prouocasti eum (erat enim ad αὐτάδωρα non omnino difficilis) vt ijs quibus posset rebus vicissim tibi declararet, constantissimè sese in suscepta erga te beneuolentia permanere, partim quidem sponte & consuetudine naturę suæ, partim verò tuis in eum perpetui & constantis amoris significationibus incitatus. Iam cùm videret eò res suas deuenisse, vt hoc tam pręclarum consiliũ mors esset pręuentura: inter alia quæ mihi, cum letali morbo conflictans, se mortuo expedienda cõmittebat, hoc etiam in mandatis dedit, vt promissum tibi Moschionẽ, ego quàm primũ tibi, suo, meoq; nomine, extremum nimirum sui erga te amoris, & primũ meę erga te obseruãtię testimonium, dedicarem. Ego, licet inuitus onus hoc in me recipere, quòd vt ego tibi ignotus essem, sic mihi vicissim esset notissima doctrina & eruditio tua, ac propterea doctrinæ pręstantięq; tuæ reuerentia deterrerer: vicit tamen & officiũ & pietas, quam præceptori de me præclarè merito debebam, vt & in hoc, & in alijs non paucis, voluntati eius obtemperarem. Itaq; cùm Thomas Guarinus typographus Basiliensis optimus idemq; diligentissimus, alios non-

nonnullos huius argumenti libros esset editurus, existimaui commodissimã fore occasionem, qua noster hic eisdem addi posset. Interea dum in eam cogitationẽ incumbo, simulq; circumspicio, qua commodissima via ac ratione hospes hic, ab homine tibi incognito trãsmissus, abs te susciperetur: peropportunè D. Achillis P. Gassari medici, tui meiq; amantissimi, literæ ad me perferuntur, quibus tuum erga me quanuis ignotum, & nullis vnq; officijs aut beneficijs prouocatũ, studium atq; voluntas promptissima, significatur. Quin & eadẽ reipsa quoq; ita se habere paulò pòst, missis scilicet & è succino purissimo ingeniosis operibus, & alijs quibusdã rebus fossilibus, ita egregiè sum expertus, vt planè mihi persuadeam, neq; me tibi deinceps amplius ignotũ, neq; hoc quod paro munusculum ingratum fore. Pro vtroque igitur, eas quas possum tibi ago & habeo, vtinam possim referre, gratias ingentes. Quòd si ea tibi à me referri gratia posset, quam ego libenter redderẽ, crede mihi, cognosceres & in hominem memorẽ gratumq; tua te studia contulisse, & me, de quo bene sentires, cuique benignè facere inciperes, non indignissimũ omnino fuisse. Interea Kentmane excellentissime, hunc Moschionem, exiguũ licet munus, partim quidem Gesneri tui, qui summa te semper cum obseruantia & syncero animo coluit, partim etiam meo nomine, quasi tui in me studij & voluntatis sponsorem, meæq; erga te obseruantiæ quasi monumentum perpetuũ, benignè suscipias: donec, quod excellẽs doctrina, virtus eximia, præstans liberalitas & beneficentia merentur, alijs aliquando modis & significationibus gratitudinis, quãti te faciam, declarem. Quod vt facias, meq;, quod cepisti, porrò ames, te etiam atque etiam maiorem in modũ oro. Vale. Tiguri Heluetiorum metropoli.

VIII. Calend. Iulij. anno Salutis.

M. D. LXVI.

ΜΟΣΧΙΩΝΟΣ ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΑΘΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ.

Κεφάλαιον α. Τί ἐστι μαία;

ΓΥΝΗ παντὸς τοῦ γυναικείου πραγματος δεδιδαγμένη, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ ἰατικῆς γυμνασίας ἔμπειρος: ἥ τις δυνατὴ ἁπασῶν τὰς ἀῤῥωστίας λυσιτελῶς θεραπεύειν ὄντως, ὅπως μὴ εἴη τραχύδης, μήτε λάλος, μήτε φιλάργυρος: ἀλλὰ σοφὴ, καὶ σώφρων, καὶ σωπηρὰ, καὶ εὐγνώμων, καὶ φιλόπονος: ἥ τις τῇ ἰδίᾳ φρονήσει τὰς γυναῖκας κυβερνήσει.

β. Η μήτρα πόσοις ὀνόμασι καλεῖται;

Ἀρχαιοτέρως ἐν δὲ τεσσὶν ὀνόμασιν εἰρημένη ἐστί. πρῶτον μὲν ἀπὸ αὐτοῦ ὅπερ αἱ γυναῖκες διὰ τὸ ἴδιον τόκον μητέρες γίγνονται, μήτρα. Παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ὑστέρα πολλαχοῦ καλεῖται, τουτέστιν ἐσχατοτέρα: ἥ τις ἐσχάτη πάντων τῶν ἐντέρων τέτακται. ἢ ὅτι εἰς ἔνδεια ἔτη κεκοινωμένη πρὸς τὰς πρόνοιας, καὶ μεθ' τὰς ἀμείψας τοῦ ἡλικίας, τῇ ἰδίᾳ δεξιᾷ δίδωσι τόκον ταῖς γυναιξὶ πρέχει. Καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι δελφὺς εἴρηται, ὅτι πορ ἀδελφὸς ποιεῖ, καὶ πάντες ἐκ μιᾶς γεννῶνται. Μήτρα. Ὑστέρα. Δελφύς.

γ. Ποῦ κεῖται ἡ μήτρα;

Ἀναμεταξὺ τῶν δύο κοιλιῶν ἀνδρότορον, ὑφ' ἑαυτὸν ἔχουσα τὸ κέντρον καὶ τὴν [a] κοίτην, ὑπόρθεν δὲ τὴν [b] φύσιν. a κοίτην videtur nominare τὴν ἔδραν, & b φύσιν, uel φύσην, τὴν κύστιν.

δ. Ὁποία ἐστὶν ἡ μήτρα;

Νευρώδης, καὶ ἐζυφασμένη ταῖς σαρξὶν: ἀλλὰ μὲν καὶ νεύροις & φλεψί.

ε. Πόσους χιτῶνας ἔχει ἡ μήτρα;

Ἐκ δύο δηλαδὴ χιτώνων συνίσταται. ὁ εἷς ἔξωθεν λειότορος ὄντι, καὶ λευκὸς, καὶ σκληρὸς, καὶ νευρώδης. ἔσωθεν δὲ ἄλλος τραχὺς, βρυθρὸς, μαλακὸς, σαρκώδης. ἐφ' οἷς πέγμασι τὰ πάντα κατέχονται, ὅπως ἐγκολληθῶσι τοῦ τοῦ μήτρας χιτῶνος ἐκ λεπτοτάτων ὑμένων καὶ νεύρων.

ϛ. Ποίᾳ θέσει ἐσχημάτισται ἡ μήτρα;

Τρῶν μὲν κατάπορ τετυπωμένη ὄνειν ἡ ἰατικὴ κεκλικώθη. Ἀλλ' ὅπως ἕκαστα αὐτὰ τὰ μόρια διαγνώσκεσθαι καὶ εὐχερῶς νοεῖσθαι δυνηθῶσι, τὰς αὐτὰ γωνίας, ἑκάστοις μόρεσι τὰ ἕκαστα γράμματα ἀνιστορεῦντες ἐκ δηλοῦμεν.

Στόμα.
Τράχηλος.
Αὐχήν.
Χορίον.
Ωμος.
Πλάγια.
Βάθος.
Βάσις.
Κόλπος.

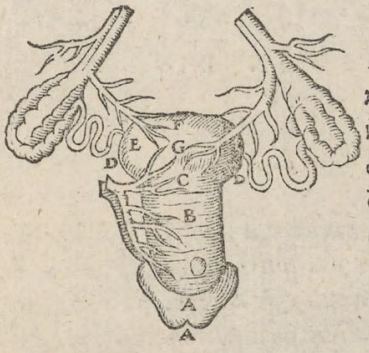

Ὅπου δίνων ἐστὶ τὸ πρόσθεν τεθειμένον Α. τὸ στόμα λέγεται, ὅστερ ἐστὶ πρὸ τοῦ τόκου σαρκώδες καὶ μαλακόν: μετὰ δὲ τὸν τόκον, τυλῶδες καὶ εὐρυχωρότερον. Ἔνθα δὲ ἐστὶ τὸ Β. ὁ τράχηλος λέγεται. ὅπερ ἐστὶ τὸ C. ὁ αὐχὴν λέγεται. Ἡ πᾶσα δὲ αὐτοῦ ξυνδεδεμένη χορίον λέγεται. Ἐκεῖνο δὲ ὁ μετὰ τὸ στενότερον εἰς εὐγγυλότητι πλατυνθῆναι ἄρχεται, ὅπερ ἐστὶ τὸ D. ὁ ὦμος λέγεται. Ἔνθα δὲ ἐστὶ τὸ Ε. τὰ πλάγια λέγονται. Ὅπερ δὲ ἡ εὐγγυλότης συγκάμπτεται (συγκάμπτεσθαι) καὶ ἔστιν ἐν ᾧ τὸ F. βάθος πρόσαγορεύεται. Ὅπερ δὲ ἐστὶ τὸ G. βάσις λέγεται μεγίστη. Πᾶσα δὲ ἡ κοιλότης ἐκείνη εἰς τὸν μέσον ὅπερ ἐστὶν ἡ γαστὴρ, κόλπος λέγεται.

ζ. Ποῦ τοίνυν κεῖται τὸ στόμα τῆς μήτρας;

Ἐν τῷ μέσῳ κόλπῳ τοῦ γυναικός. Ὁ αὐτὸς ὁ κόλπος εἴμολῶδης, νευρώδης, καὶ μείζονι εἰστέρῳ ὅμοιόν ἐστιν, εἴνδον δὲ εὐρυχωρότερον, καὶ ἔξωθεν στενότερόν ἐστιν: εἰς ὃ ὁ σπερματικὸς τῆν ἀνδρῶν καὶ ἡ ἀφροδίσιος χρῆσις ἀφτελεῖται. τῇ κοινῇ δὲ λέκτῳ πρόσαγορεύεται. [a]

a Deest uocabulum. Latinus interpres habet, quem sinum uulgus cunnum appellat.

η. Τὸ πόσον ἀπέχει καὶ ὁπόσον ἐστίν;

Deest.

Οὐχ ἅπασιν ἐπίσης, κατὰ τὴν διαφορὰν τοῦ διαιμέως. ὅμως μάλιστα

θ. ποῖόν ἐστιν αὐτὸ τὸ στόμα τῆς μήτρας;

Παρὰ τὰς παρθένους μὲν, αἱ ἐν τῇ παρθενίᾳ ὄντες εἰσι, (πρὸ τοῦ τόκου σαρκῶδες καὶ μαλακόν:) παρὰ δὲ τὰς γυναῖκας, αἱ ἤδη τετόκασι, (τυλῶδες καὶ εὐρυχωρότερον.)

ι. Ὁποίῳ μεγέθει ἐστὶν ἐγκεκλεισμένον;

Καθὼς ἔξωθέν ἐστὶ τὸ ἔσχατον μέρος τοῦ ὠτός.

ια. Οἱ ὄρχεις τῶν γυναικῶν πῶς εἰσὶ τεθειμένοι;

Πλησίον τοῦ αὐχένος, εἰς ἑκατέρου γε μέρους ἕκαστοι τεθειμένοι. καί εἰσι εὐγγυλοι εἰς ὁποῖονδηποτοῦν, πρὸς τὰς ἰδίας βάσεις πλατύτεροι ὁ ἰσχνότεροι, καὶ ἐκτεταμένοι ἐν τῷ κειλικῷ πόρῳ, εἰς ἃ αἱ γυναῖκες τὸ σπέρμα ἐν τῷ μπτρσι: ὁ εἰσὶ τεθειμένοι εἰς τὰ πλησία πλάγια τοῦ μήτρας: καὶ ἰδὶ τὰ ἄρθρα ἕκαστοι εἰσερχόμενοι, πρὸς τὴν τοῦ κύστεως τραχήλου ζεύγνυνται.

ιβ. Περὶ καθάρσεως τῶν γυναικῶν.

Ἡ κάθαρσις τοῦ σώματος ἐμβρύου ὁδὸν τοῦ γαστρὸς τὸ * ὄχημα, καὶ τὸ κατὰ φύσιν ὑπηρεσίαν. Καὶ τὸ αἷμα φυσικῶς δι' τοῦ μήτρας φέρει, οἱ πολλοὶ συνεχῶς ἀπὸ πληρωθέντος, ἐν τεσσαρακοντα ἡμέρας παρέχει. * ὀχὴ poeticum est, φορά

ιγ. Πόθεν ἔρχεται ἡ κάθαρσις;

Ἐκ τούτου, ὅτι ὑπὸ πολυπλόου τὸ αἷμα τοῦ σώματος εἰς ταυτὸ ἀθροίζεται [κατὰ μῆνα] καὶ πορεύεται: καὶ τὸ σῶμα καθαίρεται. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἔμμηνον ἔρχεται.

ιδ. Πότε ἄρχεσθαι συμβαίνει;

Ἡ πρώτη κάθαρσις συνεχῶς μὴ ἐν τεσσαρεσκαιδεκάτῳ οἴκαδε τῷ πρὶν ἀρχὴν δέχεται. ἴσως μὴ [θᾶττον, ἄλλοις δὲ] βραδύτερον, ὅμως ὡς τὸ πολὺ τὸν ὅτε εἰς τὸν * τεσσαρακοστὸν οἴκαδε τὸν ἀφίσταται: ὅτε μὲν τὸν πεντηκοστὸν ἐνιαυτόν. πρὸ τῶν τεσσαρακ.

ιε. Ὁπόσῳ [χρόνῳ] αἵματι καθαίρονται αἱ γυναῖκες;

Οὐ πᾶσαι ἐπίσης, ἀλλὰ κατὰ τὴν φύσιν ἑαυτῶν διαφέρουσι, καὶ κατὰ τὰς ἡλικίας. ὅμως ὡς ἐνιαυτὸν πρὸς δύο μηνῶν [πρὸς δύο μῆνας] καθαίρονται.

ιστ. Ὁποῖαι εἰσὶν αἱ πλείστα κάθαρσιν ποιοῦσαι;

Αἵτινες σαρκαὶ βιοῦσι, καὶ πάντα λόδδις εἰσὶ, καὶ ὀδύνας πολλὰς, πολεῖσι αἷμα καθαίρον. αἱ ἔνιαι δὲ ἐν ταῖς καθημεριναῖς πράξεσι γυμνάζονται οὐ ἔνιαι δὲ γῆ, ὀλίγῳ αἵματι καθαίρονται.

ιζ. Ὁποίῳ μέτρῳ καθαίρονται;

Οὐκ ἀεὶ ὀλίγῳ, ἀλλ' [a] ἀπὸ τοῦ ὀλίγου ἄρχεται ἡ κάθαρσις, καὶ ἀπὸ τοῦ ὀλίγου τελεύτα. τῇ γοῦν ἡλικίᾳ [b] φεδομένη, καὶ ὁσάκις ἐπαύξησιν δέχεται τοῦ σώματος, * καὶ μετὰ ταῦτα μὴ [τότε] εἰς πρὸς τὴν γυμνασίαν ἡ γένεσιν ἐπορέχεται, ὅμως ἀναγκαῖον ἐστὶν, ἵνα ἐπὶ ὀλίγῳ καθαρθῇ. ἄλλοις ἐρρῶς, [καιροῖς] ἵνα ἄλλοις ἐν πολλοῖς ζωὴ μετενεχθῶσιν. [c] * ἢ μετ' ἀρετῆς

a magno ἀπὸ πολλοῦ, b ætate parcæ. c aliijs uero temporibus, pro diuerso genere uiuendi modus etiam purgationis uariat.

ιη. Πόσαις ἡμέραις αἱ γυναῖκες καθαίρονται;

Οὐ πᾶσαι ἐπίσης: ἀλλὰ ἔνιαι μὴ πολλοὶ, ἔνιαι δὲ ὀλίγαις ἡμέραις. ὅμως αἱ πολλαὶ ἢ ἐν τρισὶν ἡμέραις, ἢ ἐν τέσσαρσι καθαίρονται.

ιθ. Ποῖαι εἰσὶν αἱ κατὰ φύσιν μὴ καθαιρόμεναι;

Δηλονότι αἱ κόραι, καὶ αἱ γραῖαι, καὶ ἐκεῖναι αἱ ἔνιαι συνεχῶς μεγαλοφωνοῦσι: καὶ αἱ ἔνιαι βαρεῖ νοσήματι κάμνουσιν, καὶ ἐκεῖναι αἱ ἔνιαι οὐ γαστρὶ ἢ κεκυήκασι.

ἔχουσι. αἱ μὲν κόραι οὔπω καθαίρουσι. αἱ δὲ γραῖαι δοῦ ἤδη οὐ δύνανται. ἔτι φωνῇ γυμναζομέναις, τῇ γυμνασίᾳ τοῦ *αἵματος (τὸ πολυπόνον) καταναλίσκεται. Αἱ δὲ μακραὶ ἀῤῥωσίαν (παθοῦσαι) ὅλην τὸ αἷμα πρὸς ἐπανάληψιν καταναλίσκουσι. Αἱ δὲ οὐ τῇ γαστρὶ ἔχουσαι, ἔμβρυα τρέφουσιν ἐξ αὐτοῦ τοῦ αἵματος.

τὸ αἷμα αὐτ.

κ. πῶς δοκιμάζομεν τινὰς μὴ παθαρθῆναι κατὰ φύσιν.

[a]Ἐξ αὐτοῦ ὅτι εἰς ὁλόκληρον οὕτως αἰσθάνονται. a L. ex eo quod ad impetum sanguinis molestias sustinent.

κα. Ποίοις σημείοις νοσῶμεν τὴν πρώτην κάθαρσιν ἐληλυθέναι;

Τελείως μὲν ἀπὸ τεσσαρεσκαιδεκάτου ἔτους. Ὁ δὲ μαθὼν ἔχουσι πεφυσημένους. ἀλλὰ μὴ μὴ βάρος ὑπὸ τὴν κτένα σύν λυπι κινουμένῃ αἰσθάνονται. Ἄλλαις δὲ, αἵ λυθοῦ ἤδη συνεχῶς κεκαθαρμέναι εἰσὶ, σὺν ἐπορχομένῃ τῇ τοῦ καθάρσεως ὡρισμένῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τελῶν [a]ὀδύναι: βαρύτητος οὐ ὅσις νεφροῖς, οὐίοτε καὶ ὀδύνης αἰσθάνονται: συνεχῶς [b]ὀξανίσαντα, καὶ τὸ πᾶν σῶμα (αὐταῖς) ἐκτανύεται. ἔρευθος δὲ ἐν ταῖς γνάθοις ἔχουσαι οὐ μόνιμον, ἀλλὰ μεταξύ τινων *ὁρῶν οὐδὲ κινοῦνται. οὐίοτε καὶ ἀνορεξίαν πάσχουσι καὶ ναυτίαν. [c]Ἐπωφελῶς (δὲ) ταῖς γυναιξὶν ἡ κοίταρσις συντρέχει, (ἡ) ἀπὸ τοῦ μέλλουσαν σύλληψιν. πρὸ παρασκευάζει γὰρ οὐ χρηστὸν τόπον, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα [d]κατατιθεῖν δυνηθῇ. ἡ αὐτῶν ὑγεία δύξα ὅστι. μὴ ἢ ἢ ταχέως αὐτὰς γηρᾶσαι ποιεῖ. Ὁ ὑπὸ τοῦ [e]καινοῦ τόκου τυχὸν κινδυνεύειν. Ὁ ταύτας *αἵ λυθοῦ καθαίρουσι, ὑγιεῖναι εἰσιν. Ὑγιεινοτάτη ὅστὶ Ὁ δικυνεκὴς πρὸθεσία. [f]εἰδότου γὰρ ἄῤῥενα ὁ συνεχὴς συνουσιασμὸς κακῶς δεδεγμένος ὅστὶν. ἀλλὰ μὴ μὴ αἱ γυναῖκοῦ ὀλλοῦν. a pigræ efficiuntur. b oscitant. c Vniuersaliter, ἐπιτοπολύ. d hærere & conglutinari. e superuacuo, περιττῶ. f Scientes enim masculum ex frequenti coitu mala solent accipere: & sic mulieres uexantur.

ὁρῶν.

fortè αὗται L. interpres habet anus.

κβ. Εἰς πότε αἱ κόραι παρθένοι εἶναι δοκοῦσιν;

Ἐπὶ ὅσοῦν, ἕως αὐ αἱ καθάρσεις [a]ἐπορχόμενοι κοῦ φύσιν, συνουσιαζόν δυνηθῶσι, καὶ ἡ μήτρα τὰς ἰδίας ὑπηρεσίας πιστάναι καὶ ἀναπληρῶσαι. a Recti pro genitiuis absolutis.

κγ. Ὁποῖαι εἰσὶν ἐπιτήδειαι πρὸς σύλληψιν;

Ἐκεῖναι αἵ λυθοῦ οὐ τάκτως τῇ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ καθαίρονται, [a]καθαρῷ δηλονότι Ὁ οὐηρᾶτῳ αἵματι: Ὁ τὸ στόμα τοῦ μήτρας ὀρθὸν Ὁ πλησιέστερον ἔχουσι, Ὁ πᾶν τὸ σῶμα [ὀ] πάνυ σκληρόν, [b] Ὁ σφόδρα οὐ πεπτον, σὺν [c]ἀκεραιότητι ψυχῆς καὶ ἱλαρότητι. a L. limpido et moderato sanguine. b neq; ualde digestũ. c integritate.

κδ. Ποῖός ἐστιν ἐπιτήδειος καιρὸς τῇ γυναικὸς πρὸς σύλληψιν;

Μετὰ τὴν τοῦ καθάρσεως χρόνον, ὑπεισερχομένης αὐτῇ ἐπιθυμίας συνουσιασμοῦ,

ασμῶν, οὕτως ὡς μή τε πολλαστὸν τῆς τροφῆς πλεονεξίαν χῇ τὸ σῶμα, μή τε φειδωλίας, [a] ἢ μὴ τὴν θεραπείαν τοῦ σώματος. ὅτως τοίνυν μιχθήτω. ὑγιφυοπάθη τε ἔσται ἡ σύλληψις, *μὴ ὅτι τῷ μεγέθει τοῦ σώματος, τῷ καμάτῳ, καὶ τῇ δεινότητι φθορᾶς ἡ ὑπηρεσία πλείονι, ἢ κατ' ἐπίτασιν ὑπερ ὀφέον. ἐπιμηνύει δὲ τῶν ζώων σωφροφία φυσικῷ λόγῳ, καὶ ἀναγκαίως ἀκρτελεῖται. a & post purgationem corporis commisceantur ambo simul.

τί ὅτι σύλληψις: καμάτῳ &c.

κε. Ποῖα ὅτι τὰ σημεῖα τῆς συλλήψεως;

Ὁσάκις εἰς τὸ τέλος τῆς σωφρόνας φείκη τις [τῇ γυναικὶ] ὑπεισδύχεται, καὶ αὐτὸ τὸ σῶμα τῆς μήτρας ζωογονῇ καὶ [a] συγκλείῃ αἰθαίνητα. ὀδὲν ὑπόλοιπον τῶν πλείστων τοῦ σπέρματος τῆς γυναικὸς (τῆς μήτρας τὸ [b] σῶμα) καθυγραίνει, ἢ σφόδρα ὀλίγον (αὐτοῦ θα) ἐπιμένει. a Hæc uerba melius paßiuè ponerentur, sicut Latin. interpres habet. b mulieris sinum, Lat. interpres.

ὑπόλοιπον.

κζ. Η συλλαβοῦσα τὸ ἔμβρυον πῶς ἄῤῥην ἢ θῆλυ δεικνύει;

Οἱ ἀρχαῖοι μὴ ἄῤῥενα ὑπέχουσ' εἶναι, εἰ ταχέως καὶ γυμνασικῶς αὐτῇ γαστὴρ κινεῖται: ἀλλὰ μᾶλλον καὶ αὐτὴ ἡ ἐγκυμονοῦσα οὐ χρῆσιν, καὶ τὸ δεξιὸν μαζὸν μείζονα χῇ. Τὸ δὲ θῆλυ καὶ βραδέως καὶ νωθρῶς κινεῖται ἀρχεται: καὶ αὐτὴ ἡ ἐγκυμονοῦσα γυνὴ κακῶς χρῆσθαι, καὶ αὐ τὸν ἀριστερὸν μαστὸν οἴδημα ἔχει. Ἡμεῖς δὲ ταῦτα ἑωρακότες ὅμοι *εἶναι διόμεθα.

fortè ὅμως ὅτι ἀεὶ ἀληθῆ εἶναι

κη. Τί ὅτι κίσσα;

Ὄρεξις τῆς *σωφρονεστάτης τροφῆς καὶ τινὶ ταῖς ἐγκυμονούσαις γυναιξὶ συμβαίνει*, σὺν ἰσότητι χρόνου, καὶ πλεονεξίᾳ τῶν χυμῶν καὶ νεότητα.

Lege, ἀσωτοτάτης cum La. interprete. ἀνισότητι, inæqualitate.

κθ. Πόθεν ἔρικτο κίσσα;

Κατὰ μίλινας ἀπ' αὐτὸ διότι [a] οἰκειοῦσαν ταῖς ἐγκυμονούσαις γυναιξὶν εἰσφορά. Κατὰ δὲ ἴλυας ἐξ αὐτοῦ τὸ ὀρνέον, ὃ τινος καὶ ἡ φωνὴ καὶ τὰ πτερὰ ποικίλα ὄντι. Τινὸν δὲ πρὸς τὸ κιστὸν αὐδὶ τὸ βόστρυχος εἰρήκασιν, ὅπερ ἔστι δ' αὐκρατήσει πολυχρωματίσεως καὶ ποικίλης πολυπλέκεται. a tædium graue.

Al. πεῖ

λ. Πῶς *τῷ μίλινι σωφρόνει ταῖς ἐγκυμονούσαις ἡ κίσσα;

[a] Συνεχῶς ἀπὸ τοῦ δυτέρου μηνός, τισὶ δὲ ἢ ταχύτερον ἢ βραδύτερον ζωγρέχει. a frequentius.

λ. Ἐπὶ πόσον ἐπιμένει ἡ κίσσα;

Ἐνίοτε ἕως εἰς αὐτὸν τὸν τόκον. Ἁπάσαις τοίνυν ταῖς οὐ γαστὴρ ἐχούσαις ζωγρέχει ἡ κίσσα: οὐχ ἁπάσαις (δὲ ἐπιμένει,) ἀλλ' αἷς χυμὸς πλεονάζει.

λα. Πῶς διαιτητέον τὴν κίσσαν ἐχούσαν; *

* Deest hoc caput, & in Græco nostro, & in manuscripto Latin. quoque, potest autem expleri ex Actio.

λδ. Τίνα αὐτῇ παρέξομεν;

fortè προσλαν-θεν. Lati. interponēda, malim imperanda. ἀδιθεμάτων

* Προσθετέον μιᾶς ἡμέρας ἀποχήν. εἰ δὲ ὁ δεινηθῇ ἀδὶ τοσοῦτον, καὶ φθεγομένας τραφῇ, σωαλφομένη ἀδὶ πολλαῖς ἡμέραις: ὕτως ἵνα πρῶτον ὕδωρ πίνῃ, ἔπειτα δ' οἶνον: ἐπειὰν δὲ καὶ ἀδιαχέτινος λάβῃ τροφάς, μὴ ἐκ τῶν σαλτικῶν * ἐγκαθισμάτων [a], ἀλλὰ μὴ διακινῆσαι κελευέτω, μὴ εἰ δεινὸν γένοιτο. a Gestari iubcantur, & si fieri potest, ucce & lectione utatur.

λγ. Ποίῳ χρόνῳ τὰς ἐγκυμονούσας τῷ ἐδεδόμῳ μηνὶ διαιτητέον;

* Λείπει.

λδ. Ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ὁ ποῖος διαιτητέον;

Σὺν ἁπάσῃ μερίμνῃ μὴ ἐπιμελείᾳ (ωαναγραφῶσι. τοῦτο γὰρ μηνὶ ἀδὶ πολέον βαρύον). δὶ ἣν αἰτίαν [a] πάσης τῆς σφοδρότατης διακινήσεως γαλεπῶς εἴδεν. ἀλλὰ μὴ τροφὴν φειδομένως δοῦναι: μὴ αὐτὴν τὴν γαστέρα ἐν τῷ βάρει πολέον κρέμαν, φασκίαις ἀδιμελῶς ἐσφιγμένειν [b] παραδέχεται: ἀλλὰ μὴν καὶ κηρωτῇ σὺν ἐλαίῳ [c] πεσφάτῳ ἢ μυρσίνῳ γεγοννίᾳ δ' δρμα τῆς γαστρὸς ἀδιχείσαι, ὅπως στερεωθῇ, ἵνα μὴ ὅτε πίκτειν ἀρξῇ τῇ ἀδιτεταμένῃ τάσει [d] ῥιφθῇ. a quare omnes nimietates gestationis intercidimus: tranquillitatem indicimus. b suspendere. c uiride. d ne cum parere ceperit, tensione & conatibus rumpatur.

λε. Ἐν τῷ ἐννάτῳ μηνὶ τίνα ἀσὶ ποιητέα;

fortè τῷ *malim τὰ ἀδὶ

[a] Ἐν τῷ ἐνάτῳ μηνὶ, ἀδὶ * ταύταισ δὲ χαυνοτέρως * ὑπὸ τῆς μήτρας, καὶ τὰ ἀνώτερα μέρη τοῦ μαθόντος ἀδιπολέον διαδεῖν: ἵνα πολυσιάζοντος τοῦ τέκνου πρὸς τὸν κατωτέρους τόπους ἐκπαθῶσιν, ὅπως ἐκεῖσε δ' ἔμβρυον δεινηθῇ τὸ χύτερον ἐξελθεῖν, ἀλλὰ μὴν μὴ τοῖς αὐτοῖς τόποις χαλασικὴν προπρασκευάζειν (χρὴ) ἐγκαθισμάτιον. ἀλλὰ μὴν μὴ βαλανείῳ χρῆσθαι, μὴ πεσσοῖς οἵ τινοῦ ἐκ σεσήτων χηνείων μὴ μυελοῦ ἐλαφείου (ὠίσαν). ἀλλὰ μὴ τοῦ δακτύλου ἐπαλφομένου τὸ τόμα τῆς μήτρας μετείως ἀνοίγειν, καθάπερ αἱ ἐγκυμονοῦσαι γυναῖκοι χρῆσθαι ὀφείλουσι. Πλὴν εἰ γένοιτο δεινὸν μὴ ἀναγκαθῇ ἡ μήτρα * ἐκείνη ἐξελασικῶν χρῆσιν ὑποφέρειν, ἢ ὀφείλουσα βύαμμος μὴ ἥσυχος εἶναι, ὅπως τὸ ἔμβρυον διακατέχειν δεινηθῇ ταύτῃ τῇ χρήσει. τῇ γὰρ αὐτῆς κινήσει μὴ πεπετείᾳ ῥηγνύμενον δ' χρεῖον, τὸ χυμὸν ἐκχέει, ὅπερ δεῖ δ' ὀλιθηρὸν τοῦ ἐμβρύου πρὸ τῆς φύσεως [b] ἐξέρχεται. a uidentur hæc abundare. b prouisus est.

φαρμάκων malim pro ἐκείνη

λϛ. Τί ἐν ὅτι χρεῖον;

uel καὶ τὰ

Ὑμὶν αἴνοι τόμαζε, ὅπερ δ' ἔμβρυον © τὰ (ωὺν αὐτῷ ὄντα κατέχει, *(ωεεὶ) δ' βαλθος τῆς μήτρας [a] ἐγκολῆν. λέγεται δὲ μὴ ἄγγειον, μὴ δ' βύτερον, μὴ ἔχα ζον: μὴ [b] ὅπερ πρότερον ῥήγνυται. a adhærens, b cō quod. malim quanquam.

λϛ. Πόθεν ἄρκτῃ χρεῖον;

Ἐξ οὗ τοῦ ὅτι τῇ ἰδίᾳ βύρυχωείᾳ ἐπωδυνύει. (ἢ) καθάπερ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι ἐκ πολλῶν πραγμάτων συνεστάθη, καθάπερ ὁ πᾶς χορὸς ἐκ πολλῶν ᾀδόντων.

λη. Πόθεν ἔρκος ἀγγεῖον;

Ὅλον οὖν αὐτῷ εἶδον ὄζει δ' ἔμβρυον, ἢ εἰς δ' (καὶ ὡς εἰς) ἀγγεῖον ἀνατρέφεται.

λθ. Ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ δύτερα ἵνα τί ἐρημένα ἐστί;

Ἐξ οὗ τοῦ ὅτι τὸ ἔμβρυον πίπτει [πρότερον,] καὶ οὕτως ἐκεῖνα τὰ δεύτερα ὑπερχονται a καὶ γὰρ ἡ ἐκεῖθεν ἐγκύμων λέγεται, ὅτι πρότερον ῥιχθήσεται.

a nam inde & prægnans dicitur, quia priores nascuntur, & priores rumpantur.

μ. Ἐκ ποίων πραγμάτων σωίσται τὸ χορίον;

Ἐκ νεύρων, βλεφάρων, ἀρτηριῶν καὶ σαρκῶν. ἐστὶ δὲ τοῦ χρώματι πορφυροῦν, οὐ ὁμοιώματι θύλακος.

μα. Ἐκ ποίων πραγμάτων σωίσται τὸ ἔμβρυόν ὁ ὀμφαλός;

Ἐκ ποίου τε πραγμάτων: δύο βλεφῶν & δύο ἀρτηριῶν: δι' ὧν τὰ a θρεπτικὰ τοῦ αἵματος τῷ ἐμβρύῳ ὑπηρετοῦνται. Ὅπερ δὲ ὄζει *κενεὼν λέγεται; ἐπεὶ δὴ τὸ τοῦ ἐμβρύου κενεῶνα εἰς τὸ χορίον μεταπέμπει. διὰ τοῦτο τίνων ὁ ὀμφαλὸς τοῦ ἐμβρύου οὐ τῇ μήτρᾳ κατέχεται. a nutrimenta.

*κενεὼν. Lat. interpr. Lucialis, Lucius.

μβ. Τί ἐστιν a ὑμίον;

Χιτὼν περὶξ ὅλου τοῦ σώματος ἐγκεκολλημένος, ὅπερ συνεχέστερον b οὐδεν ἐνίοτε καταναλίσκεται, ὅπως μὴ κατὰ παῦ τὸ σῶμα ῥυρεθῇ. a mammios, an amnios? b foris.

μγ. Ποῖα εἰσὶ σημεῖα τὰ πρὸς ἐκτρωσιν συμβαίνοντα;

Διότι πρὸ τοῦ νομικοῦ καιροῦ τοῦ τεκεῖν, ὀξυπίνης πολλάγως οἱ μαθοὶ ἐγένοντο: ἀλλὰ μὴν καὶ φύξις καὶ βαρύτης οὐ τοῖς νεφροῖς, χυμός τε ποικίλος ἐκχέεται, καὶ εἰς τέλος, θρόμβος. παντελῶς φεικώδης. χρῆται παρὰ μέν τινας ὁ πᾶσαν ἰατρικὴν, *οἵοις δή ποτε πρὸ τοῦ φύσεως ἀρξῆται ὑγιαίνειν, ὀφέλει: ἐκ ἀρχῆς τέκνη. a Ἄλλοι δὲ θέλουσι χρῆται τῶν ἐκτρώσεων, ἀλλ' ὅτε πρὸς τὰς μοιχαλίδας, ὅτε διὰ κέρδος. * Εἰ ὀδὲν κονδύλωμα ἢ τι ἐμπόδιον εἰς τὸ στόμα τοῦ μήτρας ἢ γυνὴ ἔχῃ, καὶ ὅτως συνλάβῃ, ἀμείνον ὄζιν ἐκτρώματι ἀφανίζειν ὅπερ συνέλαβον. αἵ τινες (ἐκείναι γὰρ) ἤνίκα αἱ ἡμέραι τοῦ τόκου ἔλθοσι, μετὰ τοῦ ὀξόδου τοῦ ἐμβρύου ἀρθνήσκουσι. κίνδυνον ἢ τῇ γυναικὶ τῇ τεκούσῃ συμβαίνειν ἀναγκαῖόν ὄζι. a Aliquì nullis remedijs utendum censent, ne periimatur fœtus: sed rem naturæ permittendam.

*οἷος. fortè ἕως.

*εἴ τι κονδύλωμα, ἢ ἄλλό τι ἐμπόδιον &c.

μδ. Ποῖα ὄζι σημεῖα τοῦ πολυσίου τόκου;

Εἰ ἑβδόμῳ ἢ ὀγδόῳ ἢ δεκάτῳ μηνὶ σωφρόνῃ τῇ ἐγκυμονούσῃ ὀδυνῶν a

[a] τῶν νεφρῶν, σὺν ἀιθνήσει γένεως καὶ ὀδύνῃ τῶν βυβλῶνων καὶ τῶν ὀσφύων. ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτοῦ τοῦ μήτρας καὶ τοῦ αἰδοτόρου μέρους ἡ κάθοδος, [(ὡς)] τὸ τόμαβος ἀνεώγει καὶ ὑγρασία, ἡνίκα δὲ ἤδη τὰ [b] πρωτόλησια, τὰ αἰνωτόρα μέρη, ἰχνότορα γίνονται, καὶ ἐντείνονται οἱ τόνοι ὧν τοῦ κτενὸς καὶ βυβῶνος: καὶ (ὡς) ἐχῶς τοῦ ὄρους πρὸθυμία εἴη: καὶ ἐμβληθέντος τοῦ δακτύλου εἰς τὸ σῶμα (τοῦ μήτρας) εἰς μέγεθος ὠὸς εἰσκεῖται (ὁ χοεῖον:) ὁ χυμὸς [c] ἐκφέρει πρῶτον [d] λεῖος, μετ' ὀλίγον (ὃ) πλεῖστος καὶ αἱματώδης. a uteri & renum. b cum uero iam proximat, ἡνίκα ὃ ἤδη μᾶλλον πλησιάζει. c efferiur. d lentus.

με. Πῶς διαχωρίσεις τὴν ὀδύνην, ἡ ἐν γένεσις τυγχάνει, ἀπὸ τῆς ἐν τῷ παρένθεν τόκου σωτρεχόσης;

Καὶ ὅτι τοῦ γένεως ἡ ὀδύνη μὴ κλείσματος καὶ ξηρότητος εἰς τὸ σῶμα εἰσκεῖται.

μς. Τίνα εἰσὶ προπαρασκευαστία, τὰ διὰ τὸν τόκον ὄντα ἀναγκαῖα;

Δηλαδὴ [a] ἔλαιον θερμὸν, πυρίαι, καὶ σπόγγοι μαλακοὶ, ἔρια καθαρὰ, [b] δεσμοὶ ἐπαυχένιοι, καὶ ἀναληπτικαὶ ὀσφρήσεις: καὶ ὁ μαιευτικὸς δίφρος, ὡς καθέδρα: [c] κράμβαβοι *δύο, καὶ τόπος ἀνετικειότατος τοῦ τόκου. a ex oleo calido uaporationes. b fasciæ, ceruicalia. c lecti.

κράβαττοι

μζ. Ποῖός ἐστιν ὁ μαιευτικὸς δίφρος;

Καθάπερ εἶναι ἡ καθέδρα τοῦ κυρέως, ἐν ᾧ καθέζεται ὅτως, ἵνα ᾖ τὸ τῆς φύσιν ὁμοίωμα σελήνης τρώγλιν τετμημένην, ὅπως ἐκεῖσε ὁ ἐμβρυον πεσεῖν δυνηθῇ. Lat. sub sexu.

μη. Δύο κράβαττοι εἰς τί ὠφελοῦσιν;

Ὁ εἷς μὲν ὁ ὢν σκληρὸς ἐστρωμένος, ἐν ᾧ τὴν ἐγκυμονοῦσαν κοιτάσαι ὀφείλομεν. πολλάκις γοῦν καὶ κέκμηκται τίκτουσιν. Ἐν ἐκείνῳ δὲ τοῦ μαλακῶς ὄντος ἐστρωμένῳ, μετὰ τὴν κάματον τὴν λοχεύουσαν κοιτάσομεν.

τίκτουσαν potius. fortè αἰκπλωμένων.

μθ. Πῶς τὴν *τικτοῦσαν καθιδρύσαι ὀφείλομεν;

Ῥίπτοντες αὐτὴν ὑπτίαν ἐν τοῦ κραβάττῳ τοῦ σκληρᾷ τὴν στρωμνὴν ἔχοντι, *(ὡς δεδιπλωμένων [a] (ὃ) ἐκεῖσε τῶν ποδῶν καὶ ἀνεωγμένων, ἡνίκα ὁ χοεῖον εἰς μέγεθος ὠὸς εἰς σῶμα τοῦ μήτρας εἰσκομεῖ, εἰς τὸ δίφρον αὐτὴν ἐπαίρομεν. Εἰ ὃ ὅτως εἴη κεκμηκυῖα: ὅπως ἐκεῖ τεκεῖν (μὴ δυνηθῇ) τεκεῖν ὀφείλει ἐν τῷ κραβάττῳ. ἐν θα ὃ δίφρος μαιευτικὸς [b] ὂν ὄστι, μὴ τυχὼν τοῦ γυναικὸς, ἀκρμηρῶσαι δεινῶς ὀφείλει, ὅπως ἐκεῖσε *τέξει. a L. conduplicatis illi pedibus & apertis. b ὂν ἐστιν ἔνδον, ἀδὴ τῆς γυναικὸς μηρῶν καθίζεσθαι ὀφέλει.

τίκτει.

ν. Πρὸ τοῦ εἰς δίφρον τὴν τικτοῦσαν καθιδρύσαι τί δεῖ ποιεῖν;

Πάσας τὰς ὀδύνας ἐκείνας πᾶσι τοῖς θερμαντικοῖς απυρίαζειν, ἐξ ἐλαίου

δὲ

δὲ θερμῷ ἢ οἷς * ἢ πειρον [b] αὐτοῦ τοῦ τόπου [c] ἐμβρέχειν. πολυπαίζειν δ' αὐτὰς ἢ [d] κάζειν πλῆσαι, βόφαις τελαμβάνῃ ἢ ἀρχαιότης ἐκπέλθοτε. ἡμεῖς δ' ὀχ ὅτως ἐμπιτρέπομεν ταῦτα γενέαζ. ὅτι ὁ πολύπαιζος ὁ ἔμβρυον χρεοῦν ἔξω * τεθῆκως ἀπωθεῖ, καὶ τὴν μήζαν [e] ἐκπνάστει. ὁ δ' [f] κατάντλημα καὶ τὴν δυάμιν μφοῖ, καὶ τὴν πέψιν τοῦ σώματος τ' γυναικὸς καταψύχει. αἱ δ' τροφαὶ αἱ ἐν τῇ ψύξει διδόμεναι, * συμφθείρουσι καὶ ὀ τρέφουσι. *a* vaporare. *b* L. succis, lege succidis lanis: alibi χυμοῖς uertit succis. *c* irrigare. *d* lauare. *e* quassat. *f* lauacrum.

fortè, οἰσύπου uel ὄρίων οἰσυπηρῶν.

τεθειμένον, positum.

συμφθείρουσι, corrumpuntur.

να. Ὑπηρέτριαι σὺν τῇ μάμᾳ πόσαι ὀφείλουσιν ἔναι;

Τρεῖς ἔστωσαν ὀξ ἀνάγκης, ὀξ ὧν αἱ δύο εἰς τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ πλάγια σῆναι ὀφείλουσιν, ἐφ' ἃς [a] ἐπακμβῆσαι ὀφείλῃ (ἢ πίπτουσα.) Ἡ δὲ τέτη ἀφ' τοῦ νότου αὐτὴν κρατήσει, ὅπως ζωπρεχουσῶν τῶν ὀδυνῶν μὴ ἑαυτὴν εἰς τὸ πλάγιον κατακλίνῃ, πεοτρέπουτοῦ (fortè * πεοτρέφουσι δ') αὐτὴν ἵνα ἀμερῶς ἐπιφορῇ. *a* incumbere.

προρίπτουσαι.

νβ. Η μαῖα πῶς ἢ πῶς καθίσαι ὀφείλει;

Δηλαδὴ ἀνορθικῶς ὀξωσμένη, [καὶ] εἰ ἂν τοῦ κραβάτῃ ὁ τόκος γένηται, ὀλίγον εἰς χαμηλότερον [τὴν δίφρον] ἢ μαῖα καθήσει, ὅτως ὅπως εὐμαρῶς τὰς χεῖρας βαλεῖν δυνηθῇ. εἰ δ' καθεζομένη ἐν τοῦ δίφρῳ ἢ πίπτουσα ὄζει, κατώτερον ἢ μαῖα καθήσει ἐν χθαμαλωτέρῳ δηλονότι δίφρῳ, ὅπως δυνηθῇ ἐκ τῶν αὐτοῦ ἀρῶν μορῶν εὐχρῶς ὁ ἔμβρυον [b] κατενεγκεῖν, μὴ [c] εἰς ὅσον δυνατὸν αἰεωγμένων τῶν ἰδίων πόδων, ὅμως πλέον τὰ πεινοτέρα εἶναι αὐτῇ, μὴ ἐμποδίσῃ (καὶ) ὁ ἴδιον πρόσωπον ὅτιοθεν ἀφεσρέψῃ, [d] μὴ φανεῖσα, εἰ αἰδὼς αὐτῇ κατακλείσῃ. ὅμως πρῶτον πάντων τῶν δεσμῶν, καὶ τὸ τειχῶν λυθέντων, ὅπερ ἀμὰ τὴν χάλασιν γενέσθαι εἰώθη, τοῦ δακτύλῳ τ' ἀριστεραῖς χειρὸς ἐλαίῳ θερμῷ ἐπαλφόμενον τ' σόμα τ' μήτρας πολυσαλεύσα * ἀνεώξῃ, ὅπως ὁ χορεῖον ἐκεῖσε πεσεῖν δυνηθῇ. Πᾶσαν δὲ (πολὺ) τὴν τεκοῦσαν ῥήμασιν ὀφείλουσι * πράξαι, καὶ αἱ τῆσαι αὐτὴν ὅπως μὴ κράξῃ, ἀλλὰ πάντας σεναγμοὺς καὶ πονήματα [e] ἐκβάλοντες ἐκπέμψῃ, ὅπως τ' τόκου ἀπωθήσῃ, μαλλιστα ἡνίκα αἱ ὀδυναι συμβαίνουσιν. Αἱ δὲ ἄλλαι γυναῖκες αἱ ὄπισθεν αὐτὴν κατέχουσι κλείθρῳ, [f] ἵνα σὺν ῥάκῃ τὰς χεῖρας αὐτῆς κρατήσουσι, μή πως τῇ βίᾳ αὐτ' ἔξω ἀφκλειαθῇ. * Ἐὰν δὲ ὁ θυλάκιον [g] ὀλιγωτὸν ὄν εἴη διεῤῥωγὸς, τοῖς ὄνυξιν αὐτὸ ῥηγνύωσι: καὶ ἐμβληθέν τῶν κατ' ὀλίγον τῶν δακτύλων, πλέον ἐπανοίγῃ. ὀλιγτηρητέον (δ') ὄζει, μὴ τοῖς δακτύλοις πλέον ἐπανοίγῃ, ἵνα μὴ ὀξαίφνης ὁ ἔμβρυον πέσῃ. * εἰ δὲ [h] μή γε, εἰς ἀνοίξιν ὅτως ὁ σόμα διαφυλαττῇ, ἕως αὐτὴ ἡ κεφαλὴ ©ὁ αὐχὴν τοῦ ἐμβρύου αὐτοῦ πυαγμοῦ ὀξέλθῃ. φυσικῶς γὰρ ὁ σόμα ἀνοίγεται ὁτιοτε δυομένων καὶ [i] τῶν μηρῶν, αὖται [τότε]

aliquo potius.

παρακαλέσαι satagere.

id est τὸ χορεῖον. δεῖ.

fortè ὑπολαμβάνουσα.

καταλαβεῖν ὀφείλῃ μαῖα, καὶ ἀσκυνῶν ὑπαγαγεῖν, ὧδε κατέστη. [Διαζεῦξαι δὲ δεῖ, conare oportet] ὑπολαμβάνῃ, κύνιγα ἑαυτῷ (καθ' ἑαυτῷ) ἡ μήτρα αὐτοῖχθη. μὴ βιάζῃ (ᾖ) κύνιγα ἑαυτῷ ἀχρικλείστῃ, μὴ τῇ ῥέσει, ἢ τῇ τοῦ αἵματος ῥύσει m ἢ αὐτοῦ τοῦ μήτρας ἡ ἀγωγὴ εἰσδύσῃ. Αἱ δὲ ἐκ πλαγίου ὑπωρέτριαι, αὐθυ τινα γυῖ, τὴν χειρῶν n ἐφεστωλωμένων, κάτω τῷ νοτῷ καταξωσιν. Κύνιγα δὲ ἐμβρυον ὑπελθεῖν ἄρξεται τοῖς χροῖ o λίνον ἐχούσαις ἡ μαῖα αὐθ' ἀφεδέξεται, ὡς ἱλεώτατα καὶ εὐμηλέστατα, ἵνα μετὰ τὴν ἰδίων δυτῶν πόρων πέσῃ. a sedile. b adducere. c aliquantulum. d ne pariens præ verecundia se concludat. e ad inferiores partes exponat. f ut cum linteo manus eius foris excludant. g diu. h Latin. addit, ne quassatio capiti & ceruici infantis adducatur. i ὑγρῶν mergentibus humoribus per ipsum. k in diuersum l apprehendere. m ἡ δὲ μήτρα ἀγωγὴ εἰσδύσῃ, id est, matrix ipsa retrocedat & adducatur. n apertis. o pannum.

νγ. Εἰ α τι δ' αὖ (τῶν δυτόρων) ἐνατωμένη, τί ποιητέον;

Εἰ ἔπι τὸ σῶμα ἀνέωκται, εὐθέως ἡ μαῖα τῶν ἀριστερὰν χεῖρα βαλλῃ, καὶ δεξιᾶ μόρῃ αὐτοῦ εὔρῃ κρατησάτω. καὶ εἰ μὲν b ἀφ' τοῦ βάθους ἀπέστη, κατάγῃ: καὶ * ὠφέλιμος τοῖς ἰδίοις βίαις καὶ αὐτὴ ἡ πίκτουσα. Εἰ μὲν δὲ ἀφ' τοῦ μήτρας κατέχεται, πλαίσιος ὧδε κἀκείσε μεταφόρῃ, c εἰ μὴ αὐθέτου δίαστῃ. ἡ μήτρα τῷ ἀχρικλείστῃ. Εἰ δὲ βραδύνῃ, δ' ἐμβρυον ἄλλῃ γυναικὶ πλαδύσει, καὶ αὐτὴ τὸ ὀμφαλὸν d ἀφκόψει. Εἰ δὲ κεκλεισμένον εἴη τὸ στόμα, ὅπως μήτε τῷ χεῖρα εἰσπέμπειν, μήτε αὐτὸ ὑπελθεῖν δυνηθῇ, χρήσθω πᾶσι τοῖς χυλοῖς καὶ e ἐγχυματισμοῖς, οἷς πρὸς ῥέσιν τοῦ μήτρας χρῆσθαι εἰώθαμεν. ταύτῃ γὰρ τῇ ἰδιμελείᾳ, χαλαρὰ γεγοννῖα ἡ πᾶσα f ἐπίχεσις, εἴ πδ' αὖ ἐκεῖ σύα τομένῃ, g ὅτως πίπτῃ. a si enim ibi secundina remansérit. b fundo non adhæreat. c neque in directum conetur, ut non matrix simul adducatur. d præcidet. e encathismate f strictura. g mox.

νδ. Τίνα εἰσὶν ἅτινα τοῦ τῶν α διακράτησιν τῶν δυτόρων οἱ ἀρχαῖοι παρεσχήκασι;

Ρταρμικά, καὶ b κλίμακας αἰωρτημένας, καὶ τόματα δὲ ἐδίδουσαν, ἃ πινα ἐκβάλλειν δυνηθῶσιν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ κατονίσματα τὰ τοπιθέασιν. ἐπὶ δὲ ἡ πεστὸς, οἷς δ' αἷμα ἐκβάλλῃν δυάνιντο. ἀλλὰ ἡ βαρὴ c εἰς αὐτὸ τὸ θυλάκιον εὐδεθμένον εἶν. ἄπορ ἡμεῖς τάυτα d δεδοκιμάκαμεν. e εἰ μὲν δὲ ῥέσεις αὐτοῖς τοῖς μόρεσι τοιεῖν δυάνοιν, ☉ * πόντα αὖθυ ὑπορθέσεως τοῦ αἵματος ῥύσιν. a retentione. b à scala suspensiones. c ad. d reprobamus, ἀποδεδοκιμάκαμεν. e si quidem.

νε. Πῶς διάγειν δεῖ μετὰ τὴν τοκετὸν τῶν α λοχεύσαν;

b Σπόγγῳ αὐτὴν τὴν τόπων ἐκμαχθέντων, ῥιφήτω εἰ τῇ κλίνῃ, εἰ σκοπευῷ κοιτῶνι, ὀλίγον c ἀνεωγμένων τοῦ πόδων, ὅτως εἴ πδ' αὖ ὑπ' αὐτοῦ ἔξω ὑπελθεῖν

θεῖν ἀρξῆται, μὴ ἐμποδιζέτω, ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτοὶ οἱ τόποι [d] πανίῳ σκεπαζέτωσαν, ὅτως ὅπως σωεχῶς ἐκθέσει ἀλλαχθῇ. ἀλλὰ μὴν βρίοις καθαροῖς καὶ τὴν κτένα, καὶ αὐτὴν τὴν γαστέρα σκεπαζέσθαι δεῖ. Καὶ εἰ μὲν ἄνθρακα πυαγμὸς ὁ τόκου γέγονεν, ἐλαίῳ προσφαύτῳ (καὶ ὀλίγῳ οἴνῳ μεμιγμένῳ αὐτὰ τὰ μέρη ἐμβρέχειν. Εἰ δὲ κοπώδης ὁ τόκος προῆλθεν, ἐλαίῳ λλυκεῖ καὶ θερμῷ ταῦτα πάντα ποιεῖν. ἐπεὶ τὰ ὑδὶ δυσὶν ἡμέραις αὐτὴ ἀφ' τ' τροφῆς ἀπέχειν. τῇ δὲ τέτῃ ἡμέρᾳ λλὰ τὴν θέρμων ἐγκαθισμάτων καὶ ἐπαλοιφῆς θεραπεύφν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὕδατι θερμῷ πυριάσεις ἢ πόσεσιν. ἄπλας δὲ τροφάς, τέτέστιν ἄρτον καὶ [c] ὕδωρ, ἢ [f] προσφαγία καὶ ὠὰ ῥοφητὰ δώσεις: καὶ κλύσεις αὐτὴν ἀνακτᾶσθαι, καὶ ὕδωρ θερμὸν δεῖναι. Τῇ δὲ ἑβδόμῃ ἡμέρᾳ [g] μηδεμιᾶς συμβαινούσης αἰτίας, βαλανείῳ χρῆσθαι, καὶ ποικίλῃ τροφῇ, & οἴνῳ ὀλίγῳ * ὑδαρεστέρως συγκεκραμένῳ. a foetam. b spongia longa. c parentibus. d pannis. e aqua calida. f pultes. g nullis occurrentibus querelis. ὑδ. ἐλ.

νγ. πῶς γινώσκομεν μετὰ τὸν τόκον ἱκανὴν τὴν κάθαρσιν σωελεγμένην;

Διότι [a] πλεῖστον ἦν τὸ αἷμα (videtur addendum καθαρὸν καὶ πολύ:) δεύτερον τρυγῶδες καὶ ἔλαττον, ἔσχατον πυῶδες. a eò quòd primò sanguis uberrimus fuit. secundò feculentus & paucus: noui ſsimè purulentus.

νδ. Εἰ δὲ ἐκ τῶν ἀρμῶν καὶ τάσεως σωεχέστερον ἐν τῷ τόκῳ τὰ b ῥεύματα συμβαίνουσι, πρὸς ταύτας τί ποιεῖν ὀφείλομεν;

Μετὰ πυαρὰ ἡμέρας τὸν τόκον κηρωτὰς ὑδὶ πιθέαμεν, αἳ σκυαλζοντα κηρῷ καὶ ἐλαίῳ ῥοδίνῳ, λιθαργύρῳ καὶ ψιμυθίῳ, καὶ συπῆρεία σρουγγύλῃ: καὶ [c] αὐτὴν φασκιῶμεν. a conatu. b ruptiones, ῥήγματα. c puerperam.

νε. Τίς ὀξεῖν ἐπιμέλεια ἢ παρεγύρησις τῶν μαζῶν μετὰ τὸν τοκετὸν, τὸν γάλακτος ἐπιρρέοντος σὺν τάσει καὶ βαρείᾳ ὀδύνῃ, ἀλλὰ μὴν καὶ ζέσει;

Ἐπιθεῖναι ὀφείλομεν πρῶτον τὰ μετείως ἐπέχειν δυναμένα, τέτέστι πόγγος μαλακὸς οἰνοδεξυκράτῳ βεβρεγμένος: ἢ ἄρθον οἰνοδεξυκράτῳ βεβρεγμένον, [a] καὶ (καὶ τοῖς παλάμαις ἀπατείβφν. a uel cum palmulis tritis.

νϛ. περὶ ἐπισχέσεως τοῦ γάλακτος.

Εἰ δὲ τὸ γάλα ἐπέχειν ἐθέλεις, βοτάνην φύλλον καὶ κεφάλαιον χλωρὸν, καὶ * σαφυλὴν [a] ὄμφακος λελεφωμένην, ῥαφανίδα ἢ κηρωτῇ προσμιγνύς. an strychnum. a uam lupinum.

ξ. περὶ ζέσεως τῶν μαζῶν.

Εἰ δὲ ζέσις ἐπαυξηθῇ τῶν μαζῶν, πρεκτέον ὅτι τὰ χαλᾶν αὐτὸν δυναμένα: [a] πυεία δηλαδὴ ἐλαίου θερμοῦ, ἢ ὕδατος θερμοῦ, καὶ [b] χυλὸν κατὰ πλασμα. ἀλλὰ μὴν καὶ ἔμπλαστρον ἐκ τῆς πτερμαντίνης. καὶ οὐ τῇ μφώσει κηρω-

πλῶ. a fomentatio. b succorum cataplasma: fortè diachylon.

ξα. Εἰ ᾖ ἡ λιχὼ αὐτὴ θιλάσαι δεωνδῆ, τί ποιήσομεν;

Καθάπερ αὐτοτρώ ἐρρήκαμεν, πάντην καλῶς χρῶ τῶν πεγμάτων.

ξβ. Εἰ ᾖ ἄλλη θιλάσει, πῶς αὖ τῇ τεκέσῃ τὸ γάλα ἐπισχῶμεν;

Λίθον ζύνιον πυρείτιν καλῶς λελειωμένον μίξωμεν κηρωτῇ, a καὶ κατ' ὀλίγον σφικτότερον τῇ χειρὶ αὐτοῦ τοῦ μαθητοῦ * φασκιόνφ ἀρχόμεθα. φεύγομεν ἐκεῖνα ἅπερ ἡ ἀρχαιότης ἐκτέθεικε: τυτίσιν ὑπεραλμίω, κύμινον, καὶ κροβίλους, καὶ συπῆρειαν ἀλίσην, καὶ κιστόν. ἅπερ πάντα τῇ ἰδίᾳ δεμύτητι τῶν ἐρμῶν τῆς ζέσεως διπλῶν ποιεῖται δυνήσονται. τοῖς γὰρ χαλαστικοῖς πέγμασι τὸ οἴδημα τῶν μαθῶν καλῶς b δέχεται. a & utimur: & paulatim stricta mamma, ipsas fasciare iubemus. b passiuè pro tractatur.

φασκιόν.

ξγ. Εκ ποίων σημείων δοκιμάζομεν τὸ νύπιον ἐπιτήδειον εἶναι πρὸς τὸ ἀπατραφῆναι;

Ἐξ αὐτοῦ ὅπι ἐκείνη, ἢ πις ἐκείνο οἱ τῇ γαστρὶ ἔχει, πάντας τοὺς μῆνας γέγονεν ὑγιὴς: καὶ ζῷ. ζωπικῷ μηνὶ δεῖ γεγενημένον: καὶ αὖ δὶ νήπιον a παντελῶς εἴη b ὁλόκληρον, καὶ πάντας τοὺς πόρους καὶ τοὺς ὀζόδους ἀνεωγμένους ἔχῃ, c καὶ φωνὴν τερεὰν * οὐδέως ὅτοι ἐκπέμψῃ, μάλιστα ἡνίκα πεφυνεν γμένον εἴη, ἢ μαλακῶς ζῶντος δακτύλοις θλιβὸν φωνὴν ἐκπέμπῃ. Ταῦτα πάντα τὸ ὁλοκλήρου d αἰαθήσεως εἰσὶ μαρτύρια, καὶ πεπληρωμένῳ χρόνῳ γεννηθὲν δὶ νήπιον δφνύφ. a omnibus partibus. b integro. c uocemq; ualidam statim ut cadat emittit. d sanitatis.

οὐδέως ἐκπέμψῃ, μάλιστα, &c.

ξδ. Τίσι μυσὶ ζωτικὰ γεννῶντες;

Μάλιστα μὲν δεκαταῖα καὶ ἑνδεκαταῖα. δυτέρα δὲ τάξει ἑβδομαῖα. ἔθεν δυσχερῶς πινὰ ἐκφεύξαι εἰώθασι τὰ οἱ ἑβδόμῳ [ὀγδόῳ] μιὶ γεννώμενα.

ξε. πότε καὶ πῶς τὸ ὀμφαλὸν ἀποτέμνειν δφέλομεν;

Ἡνίκα βραχὺ δὶ νήπιον ἡσυχάσῃ οἱ τῇ γῇ, ἀφὸ τοῦ γαστρὸς πεπάρων δακτύλων μήκεθεν, a σμίλῃ ἢ μαχαίρᾳ ὀξυτάτῃ τμητέον: μήτε b ὑπερθέσει τῶν ἀρχαίων ζωαινεῖν, οἱ ξυλίνῳ ἢ ὑελίνῳ, ἢ καλαμῳ ὀξυτάτῳ, ἢ * φλοῦ ἀρτοῦ ἔτμνον. Ἔπειτα ἡνίκα ἀφτέμῃς, δὶ αἷμα, ὅπερ οἱ αὐτῷ ἀφρμένη, πηχθὲν ἀναξηρανεῖς, καὶ c δρίῳ κυκλωσμένῳ ἢ μίτῳ δήσεις, μὴ τῇ ἐπακολούθῳ διαῤῥοίᾳ τοῦ αἵματος δὶ νήπιον κινδυνεύσῃ. ἀλλὰ τῇ αὐτῇ ὥρᾳ οἱ ἢ ἐγεννήθη ἐκ τῶν ἑκατέρων μερῶν, δεσμυθήτω, καὶ ὅτως οἱ ζῷ. μέσῳ τμητέον: d μή πως καὶ δὶ τεχθὲν πλῶ ἀφῤῥοῦν τοῦ αἵματος ἐχ ζωοφθόρῃ. a scalpello. b superstitioni c lana torta. d ἡ τίκτουσα, ne & ipsa quæ parit fluxum sanguinis, patiatur.

φλοῦ in datiuo.

ξϛ.

ξγ. Διὰ τὶν αἰτίαν τὸ νήπιον ἐπαίετο ὑ λέυκης;

Οἱ μὲν ἀρχαῖοι οἴνῳ σὺν ὑδρομέλιτι αὐτὸ ἀπέλουον. πινδὺ δὲ [a] κυκιδίαν ξηείων, ἢ μύρτην ἐπάσσον. ἡμεῖς δὲ ἀδιμελῶς ἀλὶ λελῳωμένῳ καὶ ἀφονίζῳ ἐπιπάσσομεν. τὰ γὲ προφερομένα εἴδη τῇ ἰδίᾳ ὀδμῇ αὐτὸ πατάσσει. καὶ μὴ δεῖ πολὺ σφιγγήναι. τῇ γὲ ὁιαῦτη συσφίγξει κατεχεῖ. a alij lotium puerile, & puluerem gallarum uel myrtæ aspergebant.

ξδ. πῶς τὰ ἐπιπάσματα τῷ νηπίῳ ἐπιπάσομεν ἐπιμελῶς;

Εἰ δὲ πολὺ μαλακὸν ὄυ τὸ νήπιον, προσμεμιγμένῳ [a] μέλιτι, ἢ ἐλαίῳ, ἢ χυλῷ τήλεως, οὕτως αὐτὸ ἀδιπαύσειν ἢ ἀδιχείειν κατ' ὅλον τὸ σῶμα δεῖ, ὡς μήτε ζῳὸ τόματι, μήτε ὀφθαλμοῖς τι ὀξ αὐτῶν ἐμπέσῃ. ὅκ [b] τότε αὐτὸ ἀφλέγν, καὶ ὕδατι θερμῷ καταντλεῖν. δακτύλῳ δὲ ὁ ἐν τοῖς ῥισὶν ἢ ζῳὸ τόματι ἐμβληθέν τῶν, πάντα καθαρθῆναι (χρὴ,) καὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ νηπίου ἀδιχέειν. ἐκεῖθεν τὸν μικρὸν σάκτυλον εἰς πλὴν ἔσραν τοῦ νηπίου ἐμβαλλέν, καὶ [c] ῥύπτειν ἀρᾶαι δεῖ: καὶ [d] ὀμφαλὸν ἐείῳ δεδεμένον ἐν μέσῳ αὐτῷ ἀφιπθέν, καὶ ῥάκη ἐλαίῳ ἐμβεβαμμένον πολυκαπάζειν. a sale, non placet. b dein cum siccatur corpus, aqua cum abluere, & aqua calida ipsum lauare debes. c egonium. d in medietate sui præcidere.

ξε. πῶς τὸ νήπιον φασκιώσομεν;

*Ἐπιτεθέντα [a] αὐτοῦ τοῖς ἰδίοις μηροῖς ὀξ ἐείου φασκίαν καθαρὰν καὶ πολα- Υπό.
τεῖαν, & ἱκανῶς μακρὰν, εἰς δὲ ἕκαστα μέρη [b] ἐνιλύειν, ὅτως ἵνα ἐκείνους τοὺς τόπους τοὺς ὄντας ἰσχνοὺς συσφίγξῃ, καὶ πλέον χαυνότερον [c] πολυσαλβυθῇ. [d] ἔπειτα ὀξευγμένων τῶν χειρῶν ταῖς πολυραῖς, καὶ φάκους τοῦ ἐείου ἀδιτεθείτωσαν, μή πως αὐτὴν τὴν *τάσει τῶν ὀστῶν θλασθῇ, πλατυτέραν φασκίαν ὅλον δὲ σῶμα αὐτοῦ *φασκιόνειν. ἀλλὰ μὲν καὶ πὶν κεφαλὴν ῥαφὴν ἐείῳ καθαρωτάτῳ σκεπάζειν. τάσει. * φασκιῦν. a suppositа femoribus eius fascia è lana munda. b in puluere ualeat. c circumcingantur. d deinde coniunctis ita genibus & talis, lana interponatur: ne ita coniunctis aliquid de membranulis cassetur.

ξϛ. ποῦ τὸ νήπιον κεῖσθαι δεῖ;

Ἐν τόπῳ δηλαδὴ μετείως θερμῷ, ὅτως ὡς [a] μηδὲν ἐκεῖ ὀσμὴς εἶναι, μήτε σφόδρα ἢ φωτεινὸς. ἢ ὁ ςρωμνὴ τοῦ κοίτης αὐτοῦ ὅτως ἔςω ἐςρωμένη, [b] μαλακὴ, ἀλλὰ μὴ σφόδρα: ἵνα [c] μὴ πολὺ κέμενον πὶν ῥαχὶν δὲ νήπιον, ἢ τὴν τραχηλὸν δίαςρέφῃ. ὅτως μετείως μαλακῶς καθισρυμένης καὶ τοῦ κεφαλῆς δὲ νήπιον κεῖσθαι δεῖ. a ita ut nihil oleat. b stratum eius sit concauum, nec ualde molle. c ne multum iacendo.

ο. πότε τῷ νηπίῳ πὶν ῥοφὶν δοῦναι δεῖ;

BIBL. Z.N.IM. OSSOLINSKICH

Ἡνίκα [a] μετὰ πᾶσαν κίνησιν πᾶσιν εἰς αὖθις γεγονυῖαν πρὸς τὴν διάθεσιν, τουτέστι μετὰ ὀκτὼ ἢ δέκα ὥρας. a cum post omnem commotionem quietus effectus fuerit.

αα. Ὁποῖαν πρῶτον τροφὴν τὸ νήπιον λαμβάνειν ἐφέλοις;

Τοιαύτην τροφὴν λαμβανέτω, δυναμένην καὶ τὴν στόμαχον αὐτοῦ καὶ τὴν γαστέρα καθαίρειν, καὶ αὖθις τρέφειν, τουτέστι *μέλι [a] ὀλίγον καθεψημένον, εἰ γὰρ ὠμὸν εἴη, καὶ αὐσηρόν ἐστι καὶ φυσῶδες. εἰ δὲ πολέον εἴη ἑφθὸν, ἐπέχει. a modicè.

*μέλι.

αβ. Πῶς τὸ μέλι ἀνάμεμιγμένον τῷ νηπίῳ;

Τῷ ἰδίῳ ἀκτύλῳ ἢ τροφὸς αὐτοῦ τὸ στόμα ἐνδιχίζειν, ἢ μελίκρατον λιπαρὸν ἐνδιαστάζειν, καὶ οὕτως [a] ἐνδιδόναι τὸ γάλα πρὸς φέρειν ὀφείλει. a & sic secunda die lac offerre.

αγ. Εἰ τὸ μητρικὸν γάλα δοθῆναι δεῖ, ἢ ξένον, μετὰ τὸν τόκον τῷ νηπίῳ;

Τὸ μητρικὸν γάλα οὐκ ἔστιν οὐ χρηστὸν, ἀλλὰ δι' ἑαυτοῦ. ἐπεὶ δὲ μητρικὸν ἐκ τοῦ κόπου τοῦ τόκου, καὶ τὴν καθαρσεως κακὸν ἔστι, καὶ παχὺ, καὶ ἄπεπτον.

αδ. Ποῖον δέ ἐστι τὸ καλὸν γάλα;

Δικληνόπι δὲ μετρίως λευκὸν, μήτε ὑπόπυρρον, μήτε ὅμοιον ὑάλῳ, μήτε ὑπόξανθον: ἀλλὰ μετρίως [a] τετυρωμένον, ὅπως *βασταζόμενον λεπτότατος κατατυνθῇ, [b] μήτε *εἰ χυθεῖ. ἢ ἢ λεπτὴ διαφορὰ τὴν οὐσίαν διαλαθὴ καὶ τὸ χρῶμα τοῦ, καὶ τὸν γάλα διαφύῃ. a coagulatum. b ne superfundat & cadat.

*ἐνταζόμενον ὄνυχι.
*ἐπιδρυθῇ.

αε. Πότερον τῷ μητρικῷ γάλακτι βελτίονον τὸ νήπιον, ἢ τῷ ἀλλοτρίῳ;

Φιλικώτερον μὲν πρὸς τὴν μητρὸς τραφεῖναι δύναται, [b] ὅπως μὴ τὸν τόκον ὑγιὴς εἶναι δυνηθῇ. ἄμφω μὲν δὴ πρὸς τὴν τροφὴν τρέφεται. ἢ γὰρ μία τροφὴ ἐνδὶ ἱκανῶς τοῖς δυσὶ ζώοις ὑπηρετεῖται. a mammæ. b ucrium matrona ut post partum sana esse possit, melius à nutrice nutriri. unum enim lac maternum sufficienter duobus infantibus ministrare.

αϛ. Ὁποία δέ ἐστι τοίνυν ἐπιτήδειος τροφὸς πρὸς τὸ τρέφειν τὸ νήπιον;

Ἡ ἢ βαθυκοῦσα, [a] ἢ ἢ διχῶς τεθηνυῖα, ἀλλὰ μὴ ἢ τοῦ ἰδίου σώματος καλὴ δὲ χρῶμα εἴη, καὶ τὴν θώρακα πλατὺν ἔχῃ: [b] οὐδὲ μαθοῦσα πολυφόδος, σμικροὺς ὀλίγον, μήτε πολὺ *μεγάλους κοιλότητα ἔχῃ, μήτε πάλιν αἰραιοὺς καὶ βραχεῖς. ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχοσωματῇ, καὶ ὁλοκλήρῳ διαθέσει φιλεῖν τὰ παῖδα δυνηθῇ: ἢ ἢ πῆ δὲ ποτ' ὀργίζεται, ἀλλ' εἰ καὶ δυνατόν ἐστιν Ἕλλην καὶ καθαρά. a Lat. text. non habet. b Aegineta 1. 2. Mammæ sint magnæ, papillæ neque crassiores, neque angustiores. μήτε μεμυκυῖαι, μήτε ἀνεῳγμέναι.

*μεγάλας κοιλότητας.

αζ. Ὁποίως διαιτηθῇ ἡ τροφός.

Κοι-

Κοινῶς, καθὼς πάντες οἱ ἄνθρωποι, ὅπως ὑγιεῖς εἶναι δυνηθῇ. Γυμνάζεσθαι δίνων, [a] δι' σῶμα ἀνακτᾶν, & τροφὴν ἱκανῶς λαμβάνειν (αὐτὴν δὲ ἐῖ:) καὶ ἀεὶ τὴν μέθην καὶ τὴν ἀπειρίαν ἀφεῖπεν. καὶ πᾶσαν μὲν τὰς ὀξυκινήσεις, ἰδικῶς τυχὼν (ἰδικῶς δὲ) τὰ ἀνώτερα μόρια, καὶ τὰς χεῖρας ὅτι μάλιστα γυμναζέν, ὅπως τὴν γάλα καὶ πεπεμμένον δίς μαθοῖς ἐνδιεφέρουσι. καὶ εἰ γενέσθαι δυνατόν ἐστι, εἰς δὶν ἴδιον ἄνορα καθόλου μὴ πρόσπελάσῃ, μήπως τῇ ἀφροδισίῳ χρήσει τὴν καθαρσὶν ἀναμνησθῇ, ἧς ἐπερχομένης δὶ γάλα ἐξαφανίζεται, καὶ ἀφεσβάνυται. Ταῖς δὲ πρώταις ἡμέραις αἷς θηλάζειν ἄρχεται, ἁπλᾶς τροφὰς λαμβανέτω, καὶ ὕδωρ πινέτω, μὴ σφοδρὸν τὸ γάλα δὲ ἀρπιζενεῖ νηπίῳ σὺν δυσχρείᾳ ἀλλὰ τὸ σενοῦ λάρυγθ κατέλθῃ. καὶ καθάπερ τὸ βρέφθ [b] παρερχομένων τῶν ἡμερῶν καὶ μηνῶν σερεοῦται, οὕτως καὶ σερεὰς τροφὰς λαμβάνειν ἄρξηται αὐτὴ. κονδίτον πρῶτον πινέτω, καὶ τότε τοίνυν οἶνον προσμίξει, ὅτε πρῶτον ἤδη δὶ νήπιον ἄνθυ βλάβης τούτῃν τὴν πέψιν ὑποφέρῃ. a lauacro uel unctione corpus reficere. b accedentibus.

ον. πῶς λέγεις ἐν τῇ ἀρχῇ τὸ νήπιον καχεκτεῖν;

Δηλαδὴ ἐὰν ἡ τροφὸς αὐτοῦ οἶνον πολὺ πίνει, ἡνίκα ὅλους τοὺς μῆνας [a] τὴν ἰδίαν μητέρα πίνουσαν οὐκὴ καλῶς ληφθείς. Καὶ γὰρ ἡνίκα ἐν τῇ γαστρὶ ἔμιμνε, πρὸς τὴν προσφερομένην πέψιν ἡ μήτρα αὐτοῦ τὰς ὑπηρεσίας ἐποιεῖτο, καὶ οὕτως αὐτὸν πεπεμμένον τὸ γαλακτῶδες ἐκέβαλλε. νυνὶ δὲ ἐκ τῆς ἰδίας οὐσίας κεχώρεσται τὸ νήπιον, μὴ ἰσχύον πρὸς τὰς προσφορὰς τὰς δυσχρεστάτας πεπτομένας. Καθάπερ γὰρ καὶ * τὸ μῆλον, ἕως οὗ ἐν τῇ μήτρα τοῦ δένδρου εἶναι δυνηθῇ, τὰς συμβαινούσας ὑφίσταται ζάλας. ἡνίκα δὲ κεχωρισμένον ἐκ τοῦ δένδρου καὶ ἀπὸ τῆς ἰδίας οὐσίας μόνον ἐκ τεθραμμένον, πρόδηλον ὅτι ὀλίγου ἀνέμου πνέοντθ ἀπολλεῖται καὶ καχεκτεῖ. a cum tot mensibus mater sua his & alijs rebus custodita sanum conseruauerit.

Ομοιον.

εδ. ποία εἰσὶ τὰ γυμνάσια τὰ γιγνόμενα δυνάμενα τῷ παιδίῳ;

Ἢ [καθ' αὑτὸν οἱ] ἐν τῷ δόμῳ τέρψις γενέσθω, ἢ σὺν ἄλλοις τὴν χεῖρα βάλλοι * ἀλφιτὸν καὶ ἄλευρον κρεῖν, κλίνειν στρῶσι, καὶ ὕδωρ βαστάσαι.

fortè ἀλφιτεῖν.

ω. Τί ποιητέον ἐὰν τροφὸς τὸ γάλα ἔκ α ὀλίθριον;

Ἑτέραν τροφὸν γάλα λαμβανέτω, [b] ἢ ἐὰν οὐκ ἔκ ἄλλη, αὐτὸς θηλαζόνης τῇ ἁρμονίᾳ σωφρονεῖσθω. a exterminatum. b uel si non sit alia, illi cuilac exterminatum, competenti diligentia prouocetur, & ad moderationem reducatur.

ωα. Τί δὴ ποιήσουσιν ἐπάνω αἷς τὸ γάλα ἐξαφανίζῃ;

* Λείπει.

πβ. Τίνα παρίχουσιν οἱ ἀρχαῖοι, ἵνα τὸ γάλα πλειονάσῃ τοῖς τριφοῦσαις;

[a] Κελεύουσι δὲ μαθοῦς παντὶ τῷ ζώων ἐαθίειν, τῶν τε ἐρεισθόνων τῶν νυῶν καὶ καυμάτων, ἢ * τῶν νυκτερίδων τῶν [b] φέρουσαν σὺν οἴνῳ πίνειν διδόασιν, ἢ ζῶν ὕδατι λελυμένῃ δὲ μαθοῦς ἀντῶν ὠφελεῖσθαι. ἅπερ ἡμεῖς πάντα ἀχρεῖα νομίζομεν. εἰ μέν τοι τῇ [c] ἀκεραιότητι τούτῃ ὀξαφανίζεται ὁ σῶμα, καὶ τοῖς τροφοῖς διαφθείρειν ἄρχεται. ἐπείτε ἔλαττον τρέφοντα δὲ σῶμα, πολὺ κάττον δὲ γάλα κρίνει. (Melius fortè, ἔλαττον τρεφόμενον τὸ σῶμα πολὺ κάττον δὲ γάλα κρίνει. sed sensus idem est.) a Lat. text. addit: Si lapsum est, cibis & potionibus competentibus confortetur. b cinerem. c importunitate.

* χελιδόνων: Nihil tale de uespertilione uel ex eo remedijs, ab alio quo quam traditum reperio.

πγ Τί ποιητέον ἐπέταις αἱ ὑπὲρ τὸ καθῆκον τὸ γάλα, ἢ πυκνὸν αὐτὸ ἔχουσιν;

Ἰχυροτάτοις γυμνασίοις καὶ καμάτῳ [a] χρῆσθαι ὀφείλουσιν, ἵνα τῶν πλεονεξίαν τοῦ γάλακτος μειώσωσιν. Εἰ δὲ πυκνόν ἐστι σφόδρα, [b] τροφὰς λαμβανέτωσαν, αἵ πνεῦ ὀλίγον τρέφειν δύνανται, ὅτως ὅπως ξηραὶ μὴ ὦσιν. ὕδωρ τοίνυν πινέτωσαν, καὶ κατ' ἡμέραν ζῶν βαλανείῳ χρήσθωσαν.
a interpres addit, & stipticis rebus. b cibum digestibilem.

πδ. Δι' ἣν αἰτίαν τὰς ἀρεμέας καὶ ἁλυκὰς τροφὰς τῶν τροφῶν λαβεῖν οὐκ ἐᾷν δεῖ.

* Λείπει.

πε. πῶς τοίνυν διαιτητέα ἐστὶν ἥτις τὸ γάλα ἐφθαρμένον ἔχει;

Καλῶς χυλοῦ [καὶ οὐτέπτους] τροφὰς λαμβανέτω. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ ἐπιχόνδρια ἐθιστέον, μὴ ἐῶν ὁ πέπτωσιν. ἢ ζῶν αὐστηρὰ χρήσθωσαν (lege, καὶ ζῶν αὐστηρὰ μὴ χρήσθωσαν.) * ἢ τὸ σῶμα τί τινα λαμβανέτωσαν, δι' ἃ [a] ἐπανορθωτέαι ὦσιν, ὅπως τοίνυν καὶ δὲ γάλα κοῖλον εἶναι ἀρξῆται.
a quæ stomachum custodire ualeant, & lac augere.

καὶ.

πς. πῶς αὐξῆσαι τὰς τὸ γάλα ὑδαρὲς ἔχουσας;

* Ἀραιῶς μὲν λουτέοσωσαν, καὶ οἶνον πινέτωσαν. συνεχῶς τροφὴν λαμβανέτωσαν, ἀλλὰ μὴν καὶ πολὺ σιτεῖν καὶ τρέφουσαν, κατ' ἅπερ εἰσὶ τὰ σκληρὰ [a] πεπτοφάγια. ὠὰ τοίνυν ἐπιζεσὰ ἢ τηγάνισα, (καὶ κρέα) χοίρεια καὶ αἴγεια χρήσθωσαν. a pultes.

σπανίως.

πζ. πόσακις τὸ νύπιον ἐν ἡμέρᾳ λουτέον;

Ἅπαξ μὲν λουτέον: καὶ εἰ ἀνάγκη τις συμβαίνει, ὁ δὶς σὺν τῇ ἡμέρᾳ λουτέον. δὲ γε συνεχοῦ βαλανεῖον, [a] τακερὸν δὲ σῶμα ἀπεργάζεται. a tabidum.

πη. Ἐν ποίῳ τόπῳ λουτέον τὸ νύπιον;

Ἐν

Ἐν σκοτεινῷ καὶ δυκρατοῦς θερμῷ λουτέον δ' νήπιον, καὶ οὐκ ἐν ψυχρῷ ἢ ἵνα νῶν θερμῷ.

πδ. πῶς α ρασκιωτέον τὸ νήπιον (μετὰ τὸ βαλανεῖον;)

Καθέζῃν ὀφείλῃ [b] μαῖα, καὶ τὴν γονάτην ἐζυγμένων ἐν τοῖς ἰδίοις μηροῖς ἐεβλημένῳ ῥάκῃ τὸ νήπιον λαμβάνῃν. καὶ ἀφαιρεθεῖσῶν τῶν φασκιῶν ἐλαίῳ χλιαρῷ ἀλείφειν. καὶ ἐν λεκάνῃ μεγάλῃ ὕδωρ θερμὸν καὶ ἀναγκὴ ἐν αὐτῷ ὀδμῆς βληθὲν συγκεράζει. καὶ κατθεν τῇ ἰδίᾳ ἀριστερᾷ χειρὶ τὸ δεξιὰν μαζάλλω τὸ νήπιον κρατεῖν ὅλως, ἵνα ὁ πόραξ αὐτῶ ὦ τ' ἀγκῶνα αὐτῶ κείσε. ἔπειτα ἐν ᾧ ὕδατι * καθιδῦσα [c] ὁμαλῶς, πνειάζειν πρῶτον δ' νῶτον: ἔπειτα ὕπτιον ἀνεστραμμένον καὶ ταῦτα τὰ μόρια καθαντλεῖν, ἵνα τοὺς πάντας ῥύπους τοὺς ἐν τῷ τραχήλῳ ὄντας καὶ τῇ μαζάλῃ ἀδιμελῶς ἀφμαχθῶσι, καὶ τοὺς δακτύλους ἐμβληθέντος ἐν τῷ στόματι τοῦ νήπιου τοὺς σέλους αὐτοῦ ἀφμάτῃν, καὶ λείως τὴν χλῶῃαν καὶ τὰ οὖλα ἀνατείβειν. ἔπειτα πρὸς τῇ χειρὶ ἀδὶ δ' ν κτένα ἀφθλίβειν, [d] πῶς ἀναμνηθῇ τὴν ὑπηρεσίαν. Ἀλλ' ἡνίκα ἤδη τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐς [e] ὅσον τι θερμανθῇ, [f] ἱκανῶς ἀφλοῦσι, καὶ ἀνακυφῆσι, καὶ ἐν χλιαρῷ ὕδατι [g] πάλιν αὐτὸ καθιῶσαι, ὅπως τὴν χρῆσιν τοῦ ψυχροῦ ἐθίζῃν δ' νήπιον δυνηθεῖν. *a melius interpres: Quomodo disponendum est lauacrum? b nutrix. c expositum. d ut urinæ officium commemoret. e aliquantum. f sufficienter obruisse, lauare. g L. non habet.*

καθιῶσα.

ϛ. Δὶ ὃ αἰτίαν μετὰ τὸ βαλανεῖον τὸ νήπιον τῶ πειλμάτων αὐορθωμένων τῶν κεφαλῶν κάτω κρεμνᾶτῃ;

Καὶ γὰρ ἕνεκα τούτου, ἵνα αὐτῷ * τὰ βάθη αἱ (καὶ) πᾶσαι ζυξῃς ἐκλαν θῶσι. τὸ ῥάκος τοίνυν τὸ πρὸν δῆλον ἀναληφθῶπ, δυρυχωρεία δυχρεστάτη τῶν πολέκονται, καὶ μήτε τοῖς ἰδίοις πράγμασιν ἐμπολέξαι δυνηθῇ.

fortè, κατὰ τὰ βάθη.

ϛα. Ὁποίως τὰ νήπια ἀλείφειν χρή;

Πρῶτον μὲν εἰς τοὺς ὀδόντας τεθμλιόνς, ἔπειτα [a] τοίνυν ὑπίους, τοῖς ἰδίοις μηροῖς πρῶτον κατεθέντος ῥάκη, [b] ὅτως αἰόστε * ὅσιν ἐπαλείψῃ ὅλον καὶ ἐκτεῖναι, ἀλλὰ μὴν καὶ κατακάμπτειν. ὁμοίως τοὺς πόδας, καὶ τὰ ἕκαστα μόρη ὅτω χρηματίσει, ἵνα ἄπορ συγκεκυλῳμένα εἶναι ὀφείλῳσιν, [c] ἀφθλίβῃν, καὶ τὰ ἰχνὰ ὄντα [d] σωεπέχῃν, τὰ ἰζέχοντα κατενεγκεῖν. Τοὺς [e] ὀφθαλμοὺς τοίνυν αὐτοὺς τοῖς ἰδίοις δακτύλοις ὁμαλῶς ἀνατείβῃν. Τὴν κεφαλὴν αὐτῷ κρογγύλῳ ποιῆσαι. τὰς [f] κνημαλῳδῆ τοίνυν τῶ γονάτην ὀστᾶ κινεῖν. ἔπειτα ὅλον τὸ σῶμα ζωεντεῖναι καὶ καθιῶσαι. καὶ ὅλα τὰ μόρη τοῦ [g] ἰδίας ὑπηρεσίας ἀνακαινίζῃν. *a etiam. b ita ut aliquando singulatim manus iungat: aliquando utrasq; iungat, & extendere etiam iuuat. c premantur. d constringantur. e oculorum folliculos. f patellas. g sui officij admonere.*

fortè ὥστε.

σβ. Διὰ τί ὠὰ αἰτίαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς νυπτίας ἐλαύω ἐμβρίχοντες;

Διὰ τοῦτο, ἵνα [a] οἱ χιτῶνες οἱ σταθεροὶ ὄντες μαλακωθῶσι καὶ ἁρμακωθῶσιν, ὅπως ὁλόκληρον τὸ [b] ὀπτικὸν ἔχειν δυνηθῶσι. *a ut tunicæ quibus cõstant, emollientur. b uisum.*

σγ. Διὰ τί ὠὰ αἰτίαν κελεύει τῆς νυπτίας μετὰ τὸ βαλανεῖον τὰ ὦτα καὶ τοὺς ῥίνας ἀναξηραίνειν;

Μὴ τυχὸν εἰς ἀκρμείνῃ χυμὸς εἰς τὰ ὦτα αὐτῶν: καὶ ἰσχνὸν ἔτι τὸ νήπιον οἱ κατα ψυχθῶσι. τόροι * κατα ψυχανθῶσι, Θ κατεκτήθοσι.

σδ. Μετ' ὀλίγον δὲ ἡ πᾶσα ταραχὴ τοῦ βαλανείου παυθήσεται. εἰ τι δὲ πότορον λαβεῖν, δεῖ φθείρεται, οὐ δὲ ῥέφει, οὐ δ' ἡ αὐτὴ τροφὸς ἐὰν δὲ τρέφῃ τὸ βαλανεῖον, οὐ δύνατο τὸ γάλα δῶσει, κατεκτήσει τὸ νήπιον. ἄμφνον δίνων δεῖν εἰ βαλανεῖον πέφῃ, Θ ἀναξηραίνειν δίδοντα πότορον τοῦ μαθοῦν, δέοντος δ' νήπιον τὸν πνιγόφ. *a post modicum autem donec omnis turbatio lauacri, &c.*

σε. Πῶς τοίνυν τὴν μάδδν παραλῦναι δεῖ;

Ταῖς χερσὶ λαμβάνειν τὸ νήπιον, καὶ εἰς οἷον δυνατὸν τὸν πλάγιον ὑπτιεῦναι (δεῖ:) καὶ πρὸς τοῦ ἑκατέρας μαθοῦς ἀναστρέφειν: ἵνα [a] πῶς τὴν δεξιὰν χεῖρα πρὸς τὴν ἀριστερὰν τὸ νήπιον ἐλευθέραν ἔχῃ, καὶ ἐκ τῆς ἀμφοτέρων μαθῶν λαμβανέτω. ἔπειτα τὸ σόματι αὐτοῦ [b] ὑπτιεθέντος * ῥόγα κρατείτω, ῥῶγα. fortè δεῖ. μὴ ἁσανεῖ λαθραίως ἀρθλίφῃ, μὴ [c] κοπιάσῃ δ' νήπιον * ὠφελῇ ἀρξάσθαι. *a ut modò dextram manum infans, modò sinistram liberam habeat. b apposita papillam tencat. c ne cum labore infans didam sugere incipiat.*

σϛ. Ἀπὸ τῆς ὕπνου τὴν τροφὸν τί ποιεῖν δεῖ;

Τρίπαι τεῖν δεῖ αὐτὴν ὀλίγον. τοῦ μαθοῦς [a] δίνων ἀνατείνειν, ὅπως τὸ γάλα ὅπερ ὁ ὕπνος [b] ἐπέχει, δεῖ λυθῇ: καὶ ὅτως τὸ νήπιον [c] πλησιάζειν. *a abundat. b constrinxit. c applicare.*

σζ. Ποσάκις [δὲ ἡμέρας] τὸ νήπιον θηλάσαι δεῖ;

[a] Συνεχέστερον μὲν, ἐπειδὴ ἅπαξ ὅπερ αὐτοῦ ἀρκέσει λαβεῖν τὸ δυνάτῃ. Κοπιᾷ γοῦν [b] συνεχέστερον θηλάζων, καὶ ἐκ τοῦ καλοῦ γάλακτος ταχέως ἐμπιπλᾶται. [c] ὡρισμένος δέ ἐστιν ὁ τρόπος. ἀλλ' ἡνίκα * εἴδῃ πάντως θέλῃ αὐτὸ λαμβάνειν, ὅτως ἵνα πρὸς τοῦ βαλανείου, ἢ [d] εἰς αὐτὸ τὸ βαλανεῖον ὅτε λαβοῖ τὸν μαθόν [e]. θέλει. *a frequentius. b diutius. c non ergo terminandus est modus: sed cum uisus fuerit uelle, oportet cum accipere. d in ipso balneo. e ne lædatur cor eius.*

σν. Τί δὴ πάσχουσι τὰ νήπια, εἰ πρὸ τῆς βαλανείου, ἢ ἐν αὐτῷ τῷ βαλανείῳ τὴν μαζὸν λαμβάνουσι;

Δεῖ (συμβαίνει) αὐτὰ πολλοῖς καὶ κακίλοις νοσήμασι κατέχεσθαι.

σθ. Ποίοις σημείοις νοεῖν τὸ νήπιον τῶν τροφῶν λαμβάνειν ὀφείλειν;

Τινικαῦτα μὴ, ἡνίκα τὰ χονδρία αὐτῶν κοῖλα ὦσιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὅσον τοῦτον καιρὸς πρῆλθεν, ὡς καὶ τῶν τροφῶν λαμβάνειν [a] ἠδυνήθη. δι' τόμα δίνων ἀνεῴξε, καὶ τὰ χείλη συνεχῶς κινήσει. καὶ [b] ἡνίκα δὲ καιρὸς τὸν δάκτυλον εἰς τὰ χείλη αὐτῆς πλησιάσουσι, καὶ αὐτὸν θηλάσεις τινὶ κλαυθμυρισμῷ. (Fortè, καὶ ἡνίκα διακινῆς τὸν δάκτυλον εἰς τὰ χείλη αὐτῶν, πλησιάσει αὐτὰ καὶ θηλάσει σύν τινι κλαυθμυρισμῷ.) a debeat. b ut cum in ante (lacte) intinctum digitum labijs eorum applicuerimus, sugunt cum quodam ploratu.

ρ. Πῶς ἂν γνώσομεν ἐφ' οἷς αἰτίαις κλαυθμυρίζει τὸ νήπιον, [ἄλλως] ἢ διὰ τὰς τροφάς.

Τῶν φασκίων [a] κυρίως ἀδιοικοπτόμενα μὴ ἐσφιγμένα (εἴη,) ἢ μὴ * κείμενον τὸ νήπιον.
τὸ πόδα ἢ τῶν χεῖρα διαστρέφει· ἢ ἐκ τινὸς νευγμένον εἴη· ἢ τῇ πολυσαρκίᾳ τῆς τροφῆς καὶ τοῦ γάλακτος κλαυθμυρίζει. ἀδιοικοπεῖν δὲ μὴ τοῖς πολλοῖς σκεπάσμασι βεβαρημένον εἴη, ἢ μὴ ὀλίγον αὐτὸν ἐσκέπασαν· ἢ σφοδρῷ ἡλίῳ διακαόμενον. Εἰ δὲ ἐκ τινὸς νευγμένον εἴη, ὀξὺ πίνης κλαυθμυρίζειν ἀρξῆται. Τὰ σκεπάσματα ἂν τοίνυν πολεῖσα ἢ ὀλίγα ἐκ τῆς θερείας δοκιμάζονται, καὶ τῆς ἀφῆς· ἢ γὰρ ψυχρὸν (ὂν τοῦ νηπίου σῶμα) εἶναι ὀφείλει, ἢ πολὺ θερμόν. εἰ δὲ πολυσαρκίᾳ τῆς τροφῆς θλίβεται ἢ τοῦ γάλακτος, ὧδε κατακεῖσε αὐτὸν ῥίπτει ὡς τε πλησμονὰ τὰ πολυκάρδια ἔχει. εἰ ἂν ἐναυματώθη * ὀξὺ αὐτοῦ, (οὐ γὰρ ἄθυμα ἐκ τῆς ἡλίου.
πρὸς τὴν ὀφθαλμίαν.) [b] εἰ ἂν σωπτείνει, αὐνωμαλία ὄσι, καὶ γάλα λαβεῖν ὀ δυνήσεται, καὶ ἰσχνότερον ἀποτελεσθήσεται. Ἐκ τῶν προκειμένων τοίνυν σημείων πάντα αὐτοῦ φανερόν ἐστι. ὡς ἰαθῆναι δυνάσεται. a principaliter. b si uero aliqua causa inæqualitatis est, & ille languet, & lac accipere non uult.

ρα. Τί ποιήσομεν εἰ μετὰ τὸ γάλα πιεῖν συνεχέστερον κλαυθμυρίζει;

Παρασδοτέον ὅσι τῇ τροφῇ, ἢ ἣς αὐτὸν τῶν μαζόνων φόφων ἢ ἤχων τινὶ μὴ κολακείᾳ παρεῖνε· καὶ ὀδέποτε αὐτὸν τινὶ αἰτίᾳ ποήσει. * πρὸς γὰρ πάντας πρὸς ἂν
τοῦ κλαυθμοῦς αὐτοῦ γάλα αὐτοῦ διδόναι ὀφείλομεν, ὀκ ἀεὶ, ὅτ' οὐδέως, ἀλλὰ τινα βραδυτῆτα ποιεῖν· εἰ μόνοι πρὸς τὸν τροφὸν τοῦτο κλαυθμυρισμῷ γυμναθῶσι καὶ [a] ἀδικλύζουσι, καὶ αὕτη ἡ ἔφοδος, αὐξῆς ὁ πόρος [b] (καὶ τοῦ ἐφόδιον) ὁ τὸν γάλα δεχόμενος οὐρυχωρότερος γίνεται. (Fortè, αὕτη ἡ ἔφοδος ἵνα ὁ πόρος ὁ τὸν γάλα δεχόμενος οὐρυχωρότερος γένηται.) a puer quo diutius expectarit, eò auidius postea et maiore impetu suget, unde meatus pupillæ fiet amplior. b ra-

renthesis uidetur abundare, & ex diuersa lectione fortè in textum irrepsisse.

ρβ. Νήπια ἀποποιμνῶ τὸ νήπιον, πῶς δεῖ τὸν ἐρῶν;

φοφῷ, fortè abundat.

Ἐν τῷ σπαργάνῳ * φοφῷ ἐστρωμένον, ἢ εἰς τὸν κραβάττον, ἀφ' τοῦ προσώπου ἐσκεπασμένον, ἵνα μήτε τῇ σφοδρότητι τοῦ φωτὸς, μήτε τοῦ ἀέρος βλαβήσεται, ἢ στέψῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς, οἱ τινὸς ἐπιμαλακοί εἰσι.

ργ. Ὁπόσῳ καιρῷ φασκιώσομεν τὸ νήπιον;

fortè συμφυρήσετ' ἐμίσει.

Πρὸ τῆς τροφῆς, ὅτως ὡς οὐδέποτε μὴ τροφὴν λαμβανομένην * συμφαρήσεται ἢ μέσει.

ρδ. Πῶς καὶ δι' ἣν αἰτίαν βασακτέον τὸ νήπιον;

Ἡ [a] κοῦνα κρεμαστὴ εἶη ὅτως, ὡς εὐθὺ πολέον κόφως κινεῖν ἀρξῆται. ἢ δίπλον μονόκυπον δύο ἀσκύλτων τρόπων ἐστηριγμένων ὧδε καὶ κεῖσε διαστέφν. νήνιος γὰρ ἐν ταῖς κοῦναις εἶναι ἀρξῆται, τὴν χάρδν τοῦ τροφοῦ κατεχόμενον, ὡς πολλὰ τεῖν μάθῃ. μὴ δὲ αὐτὰν καὶ δίφῳ καὶ ὀχήματι καλῶς βασάζεται.

a cunæ uel pensiles sint: uel pedibus spondisue suis infrà supraq; ita fabricatis, ut facillimè in utrunq; latus moueantur.

ρε. Μετὰ πόσας ἡμέρας ὁ τοῦ νηπίου ὀμφαλὸς πίπτειν ἔωθε;

Μετὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡμέρας, [a] ἕως δ' ὃ διαμένῃ τοῦ ξηείου τοῦ κατεμένου μολίβδου καλῶς θεραπεύεται. a uulnus quod remanet.

ρϛ. a Πῶς μετὰ ἀσφαλείας τὸν ὀμφαλὸν σχηματίσομεν;

[b] Βῶλαν μολιβδίνην πρὸς ὁμοίωσιν [c] μηλιαρισίου πυκνοῦ εὐθὺ πέμμα, ὅστις δεινῶς αὐδὶν τοῦ ἰδίου βαρέος [d] κατὰ κύκλον πρεῖν. a Quomodo concauitates umbilici formentur? b frustum. c δηναρίου, denarij. d κατάκοιλον, concauum.

ρζ. Πόσῳ χρόνῳ φασκιωτέον τὸ νήπιον;

Παρὰ μὲν πόνον εὐθὺ ἡμέρας μ. πρὸ δὲ ἄλλοις εὐθὺ ἡμέρας ξ. πρὸ ἡμῖν δὲ ἕως ὃν τοῦ ὁλοκλήρου ἰδίου σώματος τὸ νήπιον ἐμπεπνιγῇ καὶ [a] στερεωθῇ. ὅπερ * σωνεχέστερον συμβαίνφν εἴωθε τοῖς καλῶς χρώμασι οὐδὲ γεγεννημένοις: καὶ βραδύτερον τοῖς ἐπὶ ἀρρωστίᾳ. (ὄχ) ὁμοῦ (δὲ) πάσας τὰς φασκίας λύομεν, ἀλλὰ μερικῶς κατ' ὀλίγον. εἰ γὰρ καὶ ὁμοῦ τὸ παῦ σῶμα γυμνώσομεν, τῇ [b] καινότητι πατάσεται καὶ κατεχεῖ. a solidatur. b nouitate ipsa.

σπάτιον.

ρη. Ποῖα μέρη πρῶτον λύομεν τοῦ νηπίου;

Τὰς χεῖρας. ἀλλὰ μὴν καὶ παρορχομένων ἐνῶν ἡμέρων καὶ τοῦ πόδας. καὶ γὰρ ὀξὺ αὐτῶν τῶν χειρῶν πρόσθεν τὴν δεξιὰν ἐκβάλλομεν, ἵνα μὴ δ' λυθῆναι τῇ ἰδίᾳ κινήσει γυμνωθήτω. καὶ μὴ ταῦτα τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐκ-

ἐκεῖα λοῦμαν.

ρδ. Πότε πρῶτον ἐν τῷ βαλανείῳ τὸ νήπιον * λούεσθαι ὀφείλει; λούεσθαι.

Ἡνίκα μετὰ τὴν λύσιν πασῶν τῶν φασκιῶν μᾶλλον στερεωθῇ ἡ διάθεσις.

ρι. Οπότε καὶ ὁποίως πρὸς τὸ καθίσαι ὀρθῶς καθιδρυμένον δεῖ τὸ βρέφος;

Ἡνίκα πολυπατήσει καὶ πρὸς δ' κα θέλεσθαι * ἑαυτὴ (συνεχέστερον ἰσχανισᾷ, ὅτως ὡς τέρεξ γρομματεῖς αὐτὸ κα πασκεπάσης καὶ σφλίσης, ὅπως διακρατεῖν ἑαυδ' δυνηθῇ, ὅτως ἵνα μὴ ἐδι πολὺ * πρότερον κα θίσῃ. καθ' ἑαυτό. τὸ πρῶτον.

ρια. Πῶς διδακτέον τὸ βρέφος πορπατεῖν;

Μεταξὺ τῶν [a] τεσσάρων *, ἀρξαμένη τὸν σπόπον αὐτῶ ξυνῶν πλαγμάτων, εἰς ἃ ἐπελθεῖν ἐδι θυμήσει, καὶ γυμνασθήτω. a fortè addendum μυνῶν.

ριβ. Πῶς πρὸς τὸ πορπατεῖν διδακτέον τὸ νήπιον;

Ἡνίκα ὅλον τὸν σιαυδὸν πληρώσει, ὅπως δύνασθαι δυνηθῇ, ἀνορθωτέον πρόσθεν εἰς τὸ τεῖχος, ἢ ἐν δίφρῳ ἐν ᾧ πόδας προχὸς ἔχει, ἢ * πλέκω ἵνα δεῖ ὁλοθήμαλι αὐτὸ ἐλθήσει βήματα πιεῖν καὶ πολυπατεῖν. ἐντιθέναι.

ριγ. Πότε τὸ βρέφος ἀπὸ τ' γάλακτος [a] ἐξαγαγεῖν ὀφείλομεν;

Μετὰ σιαυδὸν καὶ μῆνας ἓξ, ἢ πληρωθέντων τῶν δύο σιαυτῶν, (ὅτε) δεῖ δ' δὲν ἤδη πολυαστότερον στερεοῖς ὄσιν, οἵ τινες δυνήσονται ὅλιν τὴν στερεὰν τροφὴν [ὑ μόνον] διαιρεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐδιμελῶς αὐτὴν [b] κατεσθίειν. a deducere. b manducare.

ριδ. Οποίᾳ διδαχῇ τὸ βρέφος ἀπὸ τ' γάλακτος χωρίζομεν;

Πρὸ * ὀλίγας ἡμέρας ἀρξαμένης κατ' ὀλίγον τὰς τροφὰς προσπίθεναι, καὶ ἀρχαίως πρὸς τὸν μαθὸν πληστάζειν (δεῖ,) καὶ ὅτως διόλου ἐξάτως τ' γάλα ἀπαρνήσασθαι. Ἐκεῖνοι ὑ οἱ τὰ ὄντα πικρὰ δεῖς μαθοῖς ἐδιχρίειν εἰώθασιν, ἡμῖν δὲ ἀρέσκουσι. πρὸ ὀλιγῶν ἡμερῶν.

ριε. Ποῖαν πρῶτον τροφὴν τῷ βρέφει δοῦναι ὀφείλομεν;

Ψυχίας εἰς μελίκρατον ἢ εἰς κονδίτον, ἢ σὺν γάλακτι βεβρεγμένας, ἢ χυλὸν χόνδρου, ἢ προσφάγια πυρῶ.

ριϛ. Ποῖον ὑ πόμα δίδομεν;

Ἐνίοτε οἶνον, ὕδωρ πολλάκις, εἰς ἀγγεῖον ὑέλινον εἰς ὁμοιότητα [a] ῥοῦς πεπλασμένον ⊂ τετρημένον, ὅπερ οἱ ἀγροικοὶ [b] σταφυλίδα προσαγορεύουσιν, ἢ παιδικὸν ἀέριον. a papillæ, Lat. text. ῥαγὸς, id est, acini. unde & σταφυλίδα uocant. nostri ein mammele, quasi mammulam. sed melius hic papillam interpretatus, ut & in ultimo capite. b Lat. text. utalida.

ριζ. Πότε τὸ νήπιον ἀρχεῖ ὀδοντοφυεῖν;

[a] Πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου μηνὸς φύειν ἄρχονται (οἱ ὀδόντες:) ἀλλ' οὐ πᾶσιν ἐπίσης. a plurimis à quinto mense nasci incipiunt.

ριν. Ποῖά ἐστι σημεῖα ὅτι τὸ νήπιον ὀδοντοφυεῖν ἄρχεται;

Εἰς τὰ ὄλα αὐτοῦ κινησμονὴ ἔσται, χέοντος δὲ ἐκ τῆς σιαγόνων, καὶ οὐ μόνον τραχήλου τῆς νεύρων ὀδυνή: ὅθεν συνεχέστερον αἱματώδης χυμὸς διὰ τοῦ στόματος ἢ ἐκ τῆς [a] ῥῶτης ἐξελθεῖν εἴωθε. a nares.

ριθ. Ποίοις πράγμασι χρηστέον, ἵνα μὴ σὺν ὀδύνῃ καὶ τρόφῳ τοὺς ὀδόντας ἐκβάλλωσι τὰ νήπια;

Ἀπὸ τῶν τέμπτου μηνὸς (μετ') ἐλαίου γλυκέος, καὶ τέλος προσφάτου ἀλεκτορίδος, [καὶ ἐγκεφάλου] τῆς λαγῶν τὰ ὄλα αὐτῶν συνεχέστερον ἀναστέβειν. ὑστάτως δὲ μετείως ἀφεψημένῳ μέλιτι ἰδιχείσεις. ἵνινα δὲ ἡ χέοντος δυνῇ, [a] πυείαις καὶ κατὰ τὴν πλάσμασι χρήσθω, ὅτως ἵνα ἡ τροφὸς αὐτῷ οἶνον μὴ πινέτω, καὶ τροφὴν ὀλίγην λαμβανέτω. a emerserit.

ρκ. Πρὸς βέσιν τῶν φαρύγγων τῶν νηπίων ποίοις πράγμασι χρώμεθα;

Δηλαδὴ πᾶσι τοῖς χαλᾶν δυναμένοις: ἅπερ εἰσὶ, μέλι ὀλίγον ἀφεψημένον, μελίκρατον, καὶ χυλὸς πτισανίης, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια [a] ἅπερ μὲν τῶν στόματος καὶ τῶν λώστης ἑλκώσεις κυφοτατά ἐστιν. ὅμως συνεχέστερον * μέλιτι ἀπαξωναλῶς ἰδιχρισθῇ, σὺν τῇ καλιᾷ τῆς χελιδόνων λελφωμένῃ, καὶ ὀλιγοστοῦ ἐφήματος μεμιγμένου, καὶ εἰσάγεται τοῖς φαρύγξι. Εἰ δὲ ἐπαυξήσει σὺν ξηρότητι, κατὰ τὴν πλάσματι χρώμεθα. Εἰ δὲ σὺν πολυσεξίᾳ τῶν χυμῶν αὐξήσει, ἐκείνοις τοῖς πράγμασι χρώμεθα τοῖς δυναμένοις ἐπέχειν: τουτέστι λέπια ῥοδῶν, καὶ φακῆς λελφωμένας σὺν μέλιτι ἰδιτίθεμεν. Τὰ δὲ ἄνθον ὄντα ἕλκη διὰ τῶν αὐθηρᾶς θεραπεύομεν, ἢ αὐθῆ ῥόδου * τοῦτον μόνον, ἢ μετὰ * κυπέρεως χρώμεθα, καθάπερ γε εἰς ἕνα τῶν ῥευμάτων ἤδη τεθείκαμεν. ἢ τῷ διὰ μόρων, ἢ ᾧ διὰ κωδίων, ἢ χυλῷ τοίνυν αἰρνολλώνου σὺν μέλιτι ἀφεψημένῳ. a sequentia huius capitis, Latina translatio non habet.

fortè, μέλιτι ἀφεψημένῳ καλῶς.

παθ' αὐτὸ.

*κυπέρεως, μελίνῃς.

ρκα. Πρὸς κινησμονὴν ἐξανθήματα καὶ φλυκτίδας τῶν νηπίων τί δεῖ ποιεῖν;

Πυείαν ὕδατος θερμοῦ, καὶ ἐπαλοιφὰς ἐλαίου οἷον τὰ ὀλίγος κηρὸς λελυμένος ἐστὶ (ποιεῖν χρή.) Εἰ δὲ ἐξανθήματα (καὶ) [a] φλυκτίδες σὺν ὑγροῖς ἕλκεσιν ἐξέλθοιεν, χρώμεθα ἐκείνοις τοῖς ἐπέχειν καὶ ἀναξηραίνειν δυναμένοις. μετὰ δὲ τὰ βαλανεῖον πολυχέοντος ὕδωρ θερμὸν, οὗ ὧν εἰσὶν ἀφεψημένα ῥόδα, σχῖνος, ἀγριοσυκάμινα, μύρτη, καὶ ῥοᾶς λέπια. Τοῖς κατὰ πλάσμασι τοίνυν

νων προσμίγνυμεν φύλλα ἀρνογλώσσου, οἰνάνθου, ἀνδραχνης, [b] σταφυλῆς ὁμοφακίνης. ἐνδιχείομεν δίνων ἐλαίῳ ῥοδίνῳ ἢ μυρσίνῳ σὺν ψιμυθίῳ καὶ λιθαργύρῳ, καὶ συπῆνεια χρῖε ἢ. a pustulæ. b uuæ lupinæ.

ρκθ. Ἠν δὲ ὦσιν, καὶ σύμαιτο ψύφον [ῥισμὸν ἐκλύοντων] ἀ οἵ τινες ἀπὸ χυμοῦ συμβάνουσι τῶν θραπευτέον;

Δηλαδὴ μελίκρατον σὺν ὀλίγῳ μέλιτι ἀφεψημένον ζωμεχῶς δεῖ νηπίῳ δοῦσμεν. a qui frequentius.

ρκγ. Πρὸς βηχίον αὐτῷ τί δώσομεν;

Ἔκλειγμα δηλαδὴ ὅπερ σωίσεται, [a] ἢ διάῤῥοιαν γαστρὸς ἰδικῶς ὁμοίως ἔχοντος, καθάπερ ὅσι τὴν μήτρας ἀκρωτηριασμὸς, καὶ αἵματος ῥεῦσιν. ἕξεσι ταῦτα γενικῶς ἐκείνοις τοῖς προφερομένοις συγγραφῆναι ὀφείλουσι. a Videntur hic quædam deesse: & quæ sequuntur ad nouam pertinere tractationem de morbis muliebribus, cuius itidem initium desit.

* ρκδ. Ποῖά εἰσι τὰ νοσήματα τῶν γυναικῶν, ἃ διὰ τὸν σφίγξιν γίνεσθαι εἰώθασιν;

Ἐπίχεισι ἐμμένων, χέισι τὴν μήτρας, τάσις, [a] οἴδημα, * σκήρωσις, & [b] τὴν μήτρας ἀκρωτηριασμός. a inflatio, tumor. b item callositas orificij, & clausura uulnæ.

Lat. translatio hic habet titulum nouum, De ualetudinibus mulierum.

* σκλήρωσις.

ρκε. Ποῖά εἰσι τὰ διὰ τὸν ῥοῦσιν τοῦ σώματος ἐσφρόμενα;

Εἴ τις γραγγοφδῶς καθαίρεται. ὀδὲ * νῦν τρέχει. καὶ πρὸς τούτοις τὴν δίαφορὴν, εἴ τις καθόλου καθαίρεται, ἐξ ἐκείνης τὴν μὴ καθαιρομένης δὶ ἐπίχεισιν τῶν ἐμμένων, ὅτι αὗται αἱ αἰτίαι ἀῤῥωσίαν δηκνύουσι. μὴ * καθαίρειν δὲ καὶ φύσιν σωτρέχειν εἴωθε.

forte, σωτρέχει.

μὴ καθαίρεσθαι.

ρκϛ Περὶ ἐπισχέσεως τῶν ἐμμένων, ἢ ὁσάκις ἀ γραγγοειδῶς καὶ σὺν δεινῇ καθαίρονται.

Πολλαί εἰσιν αἱ αἰτίαι, αἵ τινες μὴ καθαίρεσθαι τὰς γυναῖκας ποιοῦσιν. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν εἰσί τινες αἱ οὐδεμίαν ἀῤῥωσίαν ἔχουσα, φυσικῶς οὐ καθαίρονται. Αἱ δὲ τῇ ἡλικίᾳ ἐμποδιζόμεναι, τουτέσιν αἱ γραῦς καὶ αἱ κόραι. Ἄλλαι δὲ γυμνασίᾳ φωνῆς, τὸ αἵματος τὸν κάθαρσιν καταναλίσκουσι, τουτέσιν αἱ ἄδουσα καὶ αὐστηρὸν σῶμα ἔχουσα. ὅλον γὰρ τὸ αἷμα τῆς καθάρσεως τοῖς γυμνασίοις καταναλίσκουσι, καὶ εἰς τὸ σῶμα μεταπέμπουσι, καὶ οὐδὲν ἀπομένει ἵνα ἡ μήτρα διὰ τὸν κάθαρσιν λάβῃ καὶ διατηρήσῃ, καὶ πληρωθεῖσα τοῦ μίσους τῆς καθάρσιν αἰκιαεισᾷ.

Ἄλλαι δὲ εἰσὶν αἱ ἀῤῥωστίαι νὶ τῆν μερῶν, ἢ ὅλου τȣ σώματος ȣ καθαίρονται, ὅλȣ μὲν τȣ σώματος ὡς αἱ λεπραὶ καὶ σωτικαὶ καὶ. καὶ αἱ πολὺ πιμελῶδȣς ἢ παχεῖαι: τῶν * μοχίων, ἐμπαδίζον ȣ, ὡς ὅτε ὁ τόμος τȣ μήτρας οἷόν τε κυκλοφορικόν, ἢ τυλῶδȣς χῶδιν, ἢ [b] συμβαῖνον ἕλκος μόλοπας ἄγεται. Ταύτας δὲ νῦν τὰς πεφρικυίας αἰτίας καταλαμβάνομεν τȣ δὲ τοῖς δὲ σημείοις. Εἰ γὰρ φυσικῶς καθαίρεται ἡ γυνὴ, ἢ ὑγιὴς, καὶ αὐτȣ τινὸς μορφῆς τȣ σώματος ⊂ τȣ μήκους ζῶσα, ⊂ αὕτη ȣδέποτε αὐ ἔν κυκαθαρμὴν. Αἱ δὲ τῇ ἡλικίᾳ μὴ * καθαιρȣσαι, αἱ γραῦς, ἢ αἱ κόραι, ἡνίκα ἐπρωτιθῶσι τὰ ἴδια ἔτη ἀπωλȣς, ὁμολογεῖν δυνάνται. * τὸν ἀῤῥωστίαν ὅλου τȣ σώματος τȣ ἰδίȣ, καὶ πρὸς τοῖς ἰατροῖς ὁρῶνται. Εἰ δὲ ἡ μήτρα χοίρη [c] δικὸν ἐμπαδισμὸν, [d] πρὸς τȣ μαίας ἰδιοκτήσεις ἡνίκα δυσίσκεται. ὅπ ἐκείνη ἡ καθαρσὶς, ἢ τις ἀεὶ ἰῶ, ὀξ αὐτȣ τȣ νοσήματος συμβαίνφ μὴ καθαίρεσθαι. Ἐκείνας τοίνυν, αἱ πνȣ φυσικῶς, ἢ τῇ ἡλικίᾳ μὴ καθαίρονται, παντελῶς ȣ θεραπȣόφν, μή πως κ τὸν φύσιν κρίνωμεν ἐναντίον. Καὶ ȣτε ἐκείνων ἢ γυμνασίοις ἢ ὠδῆς ȣ καθαίρεται. Ἐκείναις δὲ αἱ σὺν ἀῤῥωστήματι ȣ καθαίρονται, ἁρμοδίως τὸν ἰδιμέλφαν τῆν παθῶν αὐτῆν πρὸς ἐρῶμεν. εἰ γὰρ ὁ ὑμὲν κυκλφομένος ἕλκος, ὁ τόμος ἀνοίγομεν. εἰ δὲ ἕτερος ἐκεῖ αἰτία ἄλλη ἔστιν, ἢ δυρεθεῖσα ἀφήσεται. [e] τὸν διαστροφὸν νῦν διορθωσόμεθα. ἢ ζέσις λυθήσεται, εἰς ὅσον δυνάται κατεχέσθω. Τὰς δὲ κεκμηκυίας καὶ λεπτὰς, * ἀναβάσεις. [f] τὰς δὲ πολὺ πιμελῶδȣς καὶ παχείας ἀφελεπτυνεῖς. Τȣτȣ τῆν παῤῥῆν τῆν πρὸς φρικυίων τὰ νοσήματα καὶ τὰ σημεῖα καὶ τὰς θεραπείας ἐν τοῖς ἐπακολȣθȣσι ἰδικῶς τεθφμένα δυρήσεις, ὅθεν θεραπȣόφν δυνήσῃ. Καὶ ὅπερ πρῶτόν ἐστιν, * ἐπίσχεσις τῆν ἐμμήνων, ἀφ' ταύτης τὸν ἀρχὸν λαμβάνωμεν. * ἢ σφίγξις τοίνυν καὶ ἡ ζέσις ἐν τῇ μήτρᾳ γενομένη, οἷόν τε ἐπέχονται τὰ ἔμμηνα. οἷόν τε σὺν ὀδύνῃ [σραγγοφδῶς] φέρονται. σημεῖα δὲ συμβαίνει. [g] τάσις καὶ ὀδύνη ὀσφύων, καὶ ἰδὶ δὲν κτένα, καὶ ἐν τοῖς βȣβȣνι. τȣ κεφαλῆς τοίνυν ὀδύνη, καὶ τȣ αὐχένος, καὶ αἱ βάσεις τῆν ὀφθαλμῶν σωνεσταλμέναι εἰσὶ σωνεχέστερον: καὶ ἀνορεξία αὐταῖς συμβαίνφ, ἢ χȣ ὠτῆν, ζέσις σὺν [h] ῥόβȣθω τȣ χαρακτῆρος, τῆν μαθῶν τοίνυν τὸν φλεγμονὸν, καὶ τῆν μερῶν δὲ τῆν γυναικείων ξηρότης. ἅπερ πάντα σωτρέχȣσι ταῖς ἡμέραις τȣ καθάρσεως. [i] ὅτως δὲ μὲν τῆν πεφρικυίων σημείων, τῇ γυναικὶ ἐλθεῖν ἀρξήκαται: καὶ ὀδύναι [ωτρέχȣσιν. ἀνακλινιτέα δὲ ἐν τῷ [k] κοιτῶνι μετείως θερμῷ καὶ φωτφνῷ, ἐστρωμένῳ δηλαδὴ μαλακῶς. σκεπαστέα στρωμναῖς καιναῖς ἢ [l] τεχόδεσιν. ὅτως ἰδὶ δύο ἡμέρας μηδὲν λάβοι. οὗ δὲ τόπȣς ἐκείνους εἰς ὃς ὀδύνλι καὶ πάσιν καὶ βαρύτητα ἔχȣσι, πάσαις πυείαις ἢ ῥάκεσι θερμοῖς πυειαθήτωσαν. καὶ γὰρ ⊂ κύστις ἔλαιον θερμὸν ἔχȣσα ἢ μὴ πλήρης, καθῶς

τοῖς

τόπων.

καθαιρόμεναι.

* αἱ δὲ ἀῤῥωστίαι.

ἐπίσχεσις ἐμμήνων.

* nominativi pro genitivis absolutis.

fortè, ἀναπτύσεις, r. creabis.

τοῖς μόρεσιν αὐτῶν ἐνιτίθεται. μετὰ δὲ τὴν πνοιὰν [m] ῥάκεσί καθαροῖς ἐλαίῳ βραχέσι καὶ ἐκθλιβέσιν ὅλους οὓς τόπους σκεπάσωσι. [n] καὶ τὰ πλάσματα τίνων μελίκρατον ἐφημένον καταπλάσσομεν. καὶ ὀρθρινὴν τὴν τέτκης ἡμέρας ἐλαίῳ ἁπλῷ ἐπαλφομένῃ, καὶ ὕδατι θερμῷ πνειαθείσῃ, τροφὴν θερμὴν καὶ ἁπλῆν δίδομεν. Ἡνίκα δὲ αἱ πρόκθεσιν αἰτίαι αὐξήσωσι, καὶ ὀδυνῶν ἔκ πλέον, τῇ δευτέρᾳ ἢ τῇ τέτῃ ἡμέρᾳ φλεβοτομῶ μᾶλλον αὐτὴν θεραπεύομεν. καὶ ἡνίκα ἑαυτὴν ἡ γυνὴ μετὰ τὴν φλεβοτομίαν ἀναπτήσῃ ὁ ζωὴ ἐλαίῳ πλυκεῖ καὶ ὕδατι θερμῷ, ἢ ἀναλήπτικοῖς σπέρμασί λίνου, τήλεως καὶ ῥαφανίνου, ὅτω ὡς ὅταν ἐκεῖσε ἐγκαθίσει τοῖς αὐτοῖς χυλοῖς, τοῖς ἀνδρόρροις μόρεσι καταλάβωσι. καὶ ἡνίκα ἂν ἐγκάθισμα [p] πέψῃ, πνειαθεῖσα καὶ ἐπαλφθεῖσα κινήσεις ζοφὴν ἁπλῆν λάβοι, τουτέστιν ὠὰ ἕψαντα, ἄρτον καὶ ὕδωρ, καὶ προσφάγια μαλακά, καὶ ὕδωρ θερμὸν πινέτω, καὶ μετὰ τὴν θάλψιν κοιμηθήτω, ὅπως ἂν αὐτὴν ἐνιτιθῶν, ἕως ἐς τὴν μείωσιν τῶν ἀῤῥωστίας καθ' ἡμέραν [q] θεραπευθῇ, ἢ αἱ δυνάμεις αὐτῶν ἐνιτίθεσιν, ἡμέραν ἐς ἡμέραν τροφὴν λαμβανέτω. τῇ δὲ τίτῃ ἡμέρᾳ μὴ τὴν φλεβοτομίαν, [q] ἐνιθέναι σικυίαν ὀφείλομεν, [r] οὐ τῇ [s] ἐνιτιθεμένῃ μὴ τῶν ὀδυνῶν, καὶ ἐς τὴν ἀκμὴν δὲ τῶν νοσημάτων ἐς ἄφεσιν μὴν τῶν ὀδυνῶν, μὴ καταπαύσεως αὐτὴν ἐνιτιθεμένῃ, ἐνιτὶ δὲ κτένα θηλαδὴ καὶ τοῖς ὑποχονδρίοις. [t] ἐνιτιθέντα δὲ ἐπὶ τὴν ὀδυνῶν, [u] τοῖς αὐτοῖς τόποις βδέλλαις καὶ λῶς ἐνιτίθεμεν. εἰ δὲ ὀλίγον αἷμα ἐξήνεγκαν, συκίαις ἐκεῖσε τίθεμεν, καὶ οὕτως τὸ αἷμα καταπαύομεν. ταῖς δὲ τρόφαις τῶν βδελλῶν κηρὸν ἐνιτίθεμεν: καὶ εἰ χρεία εἴη, πάλιν τοῖς προφεθεῖσι πλάγμασι καταπλάσσομεν, καὶ σπόγγοις οἷς πισι τῶν χυλῶν βεβαμμένοις αὐτοῦ τοῦ τόπου πνειαζόμεθα. καὶ γὰρ ἔλαιον πλυκὺ ὁ θερμὸν πληρεῖ τὸ ὀξύβαφον [x] ἐνιβαλλόμεθα. Χρώμεθα [y] τίνων πεπασσῶν ἁπλοῖσι, [z] ὧν ὅπερ ἐξ ἐλαίου πλυκέος καὶ θερμοῦ σωίσεται, ὅπως ἐμβεβαμμένον ἐκεῖσε θηρίον [a] τεθῇ. ἐνίοτε δὲ τήλεως καὶ μαλαχῆς αὐτῷ προσμίγνυμεν. μετὰ ταῦτα ὑ τούτους οὓς πῆχυς εἰκὸς πεσόντας, ἀλλὰ μὴν ταύτῃ τῇ διασκευαλίᾳ * σκυάζον. τὴν ἐνιτιθεμένῃ λεῖφω μένῳ ἔστω γίνεσθαι, ἵνα ζίνων ζοῦστον τὸ λινόσπερμον δέξηται: καὶ εἶζαι ἀλθαίας τῶν πάσαι, ἐπφέρεται ἐνιβλήθεντος τοῦ ὕδατος ἀφεφθῇ. ἡνίκα δὲ παχὺς γένοιμεθα εἰκὸ χυλὸς, σταρ χίνφον ἢ ἀλεκτορείδων ἐκεῖσε βλήθεν καὶ [b] ἀναβλήθεν μετὰ πηρῶν ἀναδεθῶσι, καὶ ὅτως ὁ χυλὸς προσμιχθήτω. [c] ἀλλὰ ζῶν ζωῦ μεγίστῳ χυλῷ καὶ φοίνικος λιπαρὸς κλάδος ἐφῆσθαι, ὅτως ὡς ὅταν ὑγροὶ γένωνται, ἀφαιρεθέντος τοῦ τῶν οἱ φλοιοὶ, ὥσπερ ἐκεῖς ἔχουσι, * λφωθέτω: καὶ ὅτως ζῶς χυλοῖς μιχθήτωσαν. καὶ μελίφρον ὑ καλῶς κεκομμένον καὶ σεσκομένον σωνεχέστερον ἐκεῖσε προσμίγνυμεν, ἢ ῥάκος [d] δεδ-

σκυάζομεν.

λειωθέντωσαν.

μλίνον ἀφεψῶμεν. καὶ ὅτως τοῦ φοίνικος ἐπεὶ ἐπιζέσωμεν: καὶ τοῦ ἀκρεμόνος αὐτῶν ἐπείας συγκόπτομεν. Ταύτῃ δίνιον τῇ ἰδιοπελείᾳ, ἵνίνα [c] ὀ νόσημα ἐς δ' βέλτιον προκόψῃ, ἀλλὰ μὴν καὶ οὐ ὀχήμαλα καθίζομεν αὐτὰς, ἢ διαπινεῖν κελεύομεν. γεγοννίας δὲ [d] τ[e] ἐλαττώσεως, ἢ κάθαρσις ἑαυτὴν δ' φνεύφν ἔωθε. [e] μὲν δὲ ὁ πτελήλυθος ἀποκεκτέα ὅτι ὀρ βαλανείῳ καὶ τῇ ποικίλῃ ζοφῇ. [h] Διαπινήσει * ὁ, γυμνασίοις καὶ ἀνατριβαῖς, πρόσθον ὅλου τ' σώματος, δεύτερον δίνιον καὶ αὐτ' τ' μήτρας, ἢ τις ὀφείλῃ γενέσθαι τούτῃ τῇ διδασκαλίᾳ, ὅπως ὁ ὠόταν εἰς τὰ ἐγκαθίσματα καθίσει, ἢ [i] οὐ βαλανείῳ κατέλθῃ, ἐπεῖας τῷ γυναῖκα μὲν ὀπόγγου ἢ ἐείου ἀρὲ τοῦ ὀμφαλοῦ εἰς τοῦ κάτω τόπους τ' μήτρας ἄνδυ * ὀχλήσεως ἀνατείφουσιν ὅτως, ὅπως καθ' ἡμέραν τ' αὐτ' ἀνατειβῆς αὔξησιν ποιήσωσι. μὲν δὲ ἐγκαθίσματα, * τ' βαλανείου, * κηρωτῷ * καὶ ὑζ ἐλαίου σουσίνου, ἢ σαμψυχίνου γίνεται, αὐτὰ τὰ μόρια ἰδιοχρίουσι, καὶ εἴσδον εἰς ὀ τόμα * ἰδιοθήσει. ἵνίνα δὲ [l] πλέον προκόψῃ, ⊂ ἐπ τῶν ἔξωθεν πεστῶν χρῆσθαι δεωρμεθα: ἃ * πινα δέχονται κηρὸν, τρεβινθίνην, σέαρ ταύρφον, μυελὸν ἐλάφου, καὶ κυπρινέλαιον. καὶ μάλαγμα δ' διαχυλῶν λελυμένον, ποιήσεις πεστὸν ἄριστον. καὶ ἄκοστον δ' διασαμψύχου καλῶς [m] πίθῃ. καὶ ἐφαπτως * λίβανον ὀ μέζον. ὅτως μὲν τοι, ὡς εἰ ταῦτα ἐλαττῶνα κάθαρσιν * ὑζ ὁλοκλήρου ποιήσειαν, ἐφαπτως ὑζ [n] ἐλαίου οὐ αὐτοῖς τοῖς ἀγγείοις ποιήσεις. ἢ ὅτω δ' ὄζιν ἀλιθέστερον ὀρ [o] κατεῶνι θεραπεύομεν.

τε.

ὑ βαλανεῖον. fortè, κηρωτῇ, ὑ ὀζ ἐλαίου.

* ὑ.

* ἰδιοθύσουσι.

* εἴτινες.

* Libianum. fortè, ἢ ὁλοκλήρου.

a guttatim *b* aut præcedente uulnere cicatrice induratam. *c* locaturæ. *d* ab obstetrice infesta causa in uenietur. *e* collositatem mala camus, feruorem soluimus, cicatricem in quantum possumus, extenuamus. *f* resumimus. *g* grauedo cum tensione & dolore lumborum. *h* cum rubore uultus, maxillarum etiam inflatio. *i* itaque cum prædictis signis mulier iactari cœperit. *k* cubiculo. *l* floccosis. *m* lanis. *n* cataplasmatibus etiam ex pollinibus in mulsa coctis cataplasmamus. *o* in encathisma eam ponemus, quod constet ex oleo dulci & aqua calida, aut ex succo seminis lini, fœnogræci, et radicis bletæ: ita ut cùm illuc insederit, succis ipsis & interiores partes fomententur. *p* digesserit. *q* subiungere. *r* in ascensione quidem doloris, lenes, in statu autem ualetudinis (&) in remissione cum scarificatione eas applicamus. *s* ascensione. *t* accusat absoluti. *u* etiam sanguisugas uenæ imponimus. *x* inijcimus. *y* &. *z* ex quibus primum est quod ex oleo, &c. *a* imponatur. *b* solutus. *c* possunt deinde cum his succis & palmulæ pingues coqui. *d* ἐν ῥάκει, in linteolo. *e* ualetudine in melius proficiente, etiam sella uel bosterna eas gestari iubemus. *f* declinatione. *g* post cuius transitum reseruanda est lauacro. *h* & gestatione. *i* in solium. *k* quassatione. *l* causa processerit. *m* apponitur *n* oleis embasin eis faciemus. *o* cyato.

ϛκζ. Περὶ ζέσεως καὶ μύρας.

Τοῦ τ' μήζεως ζέσιν πολλαὶ αἰτίαι ποιοῦσιν. οἵοτε γοῦν ἀκρφύλαξιν αὐτοῦ τοῦ φύξιν. οἵοτε εἰσδύσῃ σοῦ πρὸ πετεῖ καμάτῳ ἢ ζωεχεῖ ἐπ ζώσει γενναῖτη,

ἢ

ἢ εἰ μὴ ἀπέρχεται μάλιστα καὶ κῶς ἐν μαιβυθεῖσα. καὶ ἔσται ἡ πᾶσα αὐτῆς μήτρα οὐ
ζέσει: ἵνα τὸ μεῖον αὐτῆς. ὁσάκις δὲ πᾶσα ἡ μήτρα εἴη οὐ ζέσει, ὀδυνᾶται αὐτῆς σω
τρέχει σὺν σκληρίᾳ καὶ ξηρότητι καὶ ζέσει. βαρύτης δὲ ἔσται τῶν ὀσφύων καὶ
τῶν αὐτῆς γαστέρων μορίων καὶ τῶν βουβώνων. ἀλλὰ καὶ πόνος [b] ἐμφράξει
τοῦ σώματος, καὶ νύγματα ἑαυτοῖς αἰσθάνονται τοῦ σώματος. [c] τοίνυν τῶν
βουβώνων ψύξει συμβαίνει. ὁ σφυγμὸς δὲ πυκνὸς ⓒ μικρὸς συνίσταται. ὁ στό
μαχος κεκαυμένος, οἵοτε σὺν θλίψει τοῦ θώρακος. καὶ ἡνίκα εἰς τὸ χεῖρον με
τέλθοι λυγμὸς αὐτῇ σωτρέχει, καὶ ὀδυνᾶται τοῦ αὐχένος, καὶ τῆς κεφαλῆς,
ⓒ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ μάλιστα [κατὰ] τὰς εἴλας. ⓒ γὰρ δὲ ἕρπον σωνεχέστε
ρον σωτρέχει, ⓒ ὁ κόπος ἐμπορεύεται. ⓒ αὐτοὶ οἱ τόποι [c] μεγάλοι γίνονται,
ⓒ ἐκτείνονται, οἷον ὀξεῖαι πυρετοῖς ⓒ πρακτικῷ τῆς διανοίας ⓒ σπασμῷ.
[d] ὁσάκις δὲ τὸ στόμα [f] αὐταῖς [g] αἰνέωνται, [h] εἰς δακτύλιον ἡ μαῖα εἰσβάλλει, βυ
θίσει τοῦ κολλουμένου καταλαβεῖν. συμβαίνει δὲ ἵνα βοῦβων αὐτῇ γένηται,
ⓒ ὑδὶ δὲ ἐν κτένα πᾶσι χῇ. [i] ὁσάκις δὲ οὐ τοῦ τραχήλου τῆς μήτρας εἰς τὸν δια
κόσμησιν, καὶ εἰς τὸ στόμα αὐτῆς οἴδημα σὺν ζέσει βυθίσεται, [k] ὅτως ἡ γαστὴρ τῆς
γυναικὸς σωαίσθησιν χῇ τῆς ὀδύνης, καὶ ἐμποδίσθῃ πρὸς τὸ πολυπατεῖν: ἐπί
χεισι τοίνυν τοῦ ὕδατος, ἢ τῆς κόπρου, ἢ τῶν ἐναντίων γεγραμμένων γίγνοιτο.
εἰ [l] μὲν τοι οἵοτε τὸ μόρον, ὅπου τὸ κῶλον κεῖται, καὶ οἵοτε αὖ τὸ τὸ ἀ
νώτερον, ᾧ πνεῖ ἐπίκειται ἡ κύστις. οἵοτε γὰρ [m] ὁ τραχήλος αὐτῆς [n] τῇ διο
κοσμήσει, καὶ ἐκεῖθεν τοῦ πολυπατεῖν ἐμποδίζονται. ἀλλ' οὐ ταῖς βαλ
λούσαις αὐτῆς, αἳ πνεῦ δακτύλιον λέγονται, χοῖν οὐ τοῦθεν ἔξωθεν ὀδύνη,
καὶ οἴδημα ἔσται, καὶ ὁ κόπος ἐμποδίσθῃ. Εἰ δὲ οὐ ταῖς πολυραῖς χοῖν,
καὶ ἐκεῖ μὲν [o] φλεγμονὴν βύρησις, καὶ ὀδύνη. εἰ δὲ οὐ τοῦ βάθη τῆς
μήτρας, ἀδιάλειπτός ἐστιν ἡ ὀδύνη, καὶ ἡ τάσις καὶ βάρος οὐ αὐτοῦ τοῦ
ὀμφαλοῦ ἔσται. [p] καὶ γὰρ σωνεχέστερον αὐτοῦ τὸ στόμα ἀνεσταλμένον ἔσται,
καὶ οὖδον ὑδὶ τὸ ἀνώτερον ἀνάγεται, ἵνα πρὸ ταῖς μαίαις αἷν κο
πῶσι, οὐδεμία αἰτία τῆς μήτρας λέγεται εἶναι. [q] ἅπασι δὲ ἡ μήτρα οὐ ζέ
σει τέθηται. εἰς πάντα δὲ τὰ μόρια αὐτῆς τὰ περιφερόμενα συμβαίνουσι: καὶ
πάντων τῶν πολυσταζόντων μερῶν [r] σύνταστοι ἀφτελεῖ. αὐτῆς τοίνυν τῆς
γαστρὸς τὸ δέρμα οὐ πολέμοι οἰδήματι παραδίδοται, ⓒ οἵοτε συμβαίνει, ὅ
πως τῆς μήτρας τὴν αἰτίαν μὴ *ἔχουσι, αὐτὸ μόνον δὲ δέρμα πάχη, δὶ ἣν αἰτίαν διαχωρεῖται οὐκ ἠβουλήθην: εἰ μὲν τοι μὴ ὑδὶ μελέτα καὶ ἑκάτερα τὰ πράγματα θεραπεύονται. ὅσον δὲ πρὸς τὴν θεραπείαν [t] μετῆλθον, αὐτὰ εἶναι δυνήσονται ἀναγκαῖα, ἃς [u] τετύχαμεν ὅπισθεν. *ἐκεῖναι αἷς τὰ ἔμμηνα ὀκ ἔρχονται, ἢ σὺν ὀδύνῃ καθαίρονται. Καὶ ταύτας τοίνυν κελεύ
ομεν ἀνακλινθῆναι οὐ κοίτῃσι μετείως φωτεινῷ καὶ θερμῷ, ἡσυχίαν ἔχειν, καὶ

*ἐχόσης.

*ἐκείναις, illis.

λαμβανέτωσαν. ὅτως ὡς ἰδὶ δυσὶν ἡμέραις τροφὶ μὴ * λαμβανέτω. χερσὶ δίνων θερμαῖς τὰ ἄκρα αὐτῆς [x] δίκα κατατεθέτωσαν, καὶ ἐείοις σκεπαθήτωσαν. [y] ἀλλὰ μὶν καὶ τῇ τείτῃ ἡμέρᾳ, εἰ ἡ ζέσις ἐπαυξηθῇ, φλεβοτομητέον. καὶ πρὸς τὰ ἐγκαθίσματα καθισρωθῆναι. Κατὰ πλάσματα δίνων ἐκ τῆς θερμάτῆς πρόσθετέα. εἰ δὲ ἰδιμένη ἡ ζέσις, [z] φλέβα ἐξ αὐτῆς τῆς τραχήλου καταχαλόμεθα,

ἐξ. * καὶ ταῖς βδέλλαις χρησόμεθα. πόγγοις τοίνυν οἰ τοῖς ζέσι χυλοῖς ἐμβε-

* ἐνθλιβέσι. βαμμένοις καὶ * ἐνθλιβέσι πυριαζόμεν. καὶ τῇ προφημένῃ κηρωτῇ, ἡ τοῖς πεπονοῖς χρώμεθα. καὶ σὺν δεσραμμηνίαις πλήρες [a] ἐλαιήρεως, βαλανείῳ καὶ ποικίλῃ τροφῇ σὺν πόσει οἴνου ταύτας ἀναλαμβανόμεν. εἰ δὲ καὶ οἱ πυρετοὶ ταύτῃ τῇ ζέσει εἰσὶ σὺν ζεύγμενοι, τούτους τοίνυν τῇ ἀρμοζούσῃ ἰδιμελείᾳ ἀνορθόμεν, καθάπερ οἱ ὀφθ[l]αλμοὶ σὺν τῇ πυρετῇ δυρήσεις ἐκ τε θόμνιον. Ἀ πόδοκιμάζομεν ὃ πάντα ἅπερ ἡ ἀρχαιότης κοινῇ πολήφ[m]ω ὅσα πέρ εἰς ζέσιν ἔθεσαν, τούτεσι χυλὸν [b] σαφυλῆς ὄμφακος, ἢ ἔλαιον ῥόδινον, ἢ

ἄρτον. panem. [c] πηγάνου μεμιγμένου σὺν ὀρίοις οἰονπηροῖς [d] ἰδὶ τιθέμενοις. * ῥάκη [e] δίνων σὺν φύλλοις σελίνου [f] λεφωμένα. ταῦτα (γὰρ) τῇ ἰδίᾳ δεινότητι καὶ τὸν ζέσιν διπλασιάζουσι καὶ [g] τρέφουσι.

a aliquando enim ex nimia perfrictione emergit, aliqaando ex importuno labore. b horripilationem. c torpor etiam in inguinibus cum frigore occurrit eis. d suprà nominauit bases oculorum. e graues. f eius. g patitur. h digito obstetrix immisso clausuram eius apprehendat, & cum dolore contingat, quando & inguina eius nascuntur, et supra pectinem tensionem habent. k ita ut pes mulieris, qui huic tumori proximus est, consensum habeat doloris. l siquidem aliquando pars eius patitur, quæ longaoni superiacet. m omne collum. n est, in causa. o tumorem. p Nam frequentius & ipsum orificium rugosum est, & intus infusum conducitur, ut obstetricibus consultis nulla causa matricis esse dicatur. q uniuersa ergo uulua in feruore posita, æquè iam partium eius signa prædicta occurrunt. r sensus. s tenditur. u ordinauimus. x contineantur. y similiter etiam & hæ tertia die, &c. z bene loca ipsa scarificamus. a declinatione. b uuæ lupinæ. c rutæ. d appositum. e contritum. f etiam. g & periculum laboranti nutriunt.

ρκη. περὶ σατυριάσεως.

ὅμως. Σατυρίασις καὶ τῆς ἀρρένων καὶ τῆς θηλέων κοινὸν πάθος ἐστίν, * ὅπερ σωνεχέστερον [a] τοῖς ἀνθρώποις συμβαίνει. ἐκεῖθεν τὸ ὄνομα ἡ σατυρίασις εἴληφεν, ὅπερ οἱ ἀρχαῖοι μῦθοι * ἀκρατῶς πρὸς ἀφροδισίαν γεγράφασι. Τῶν δὲ γυναικῶν σατυρίασις ἐστὶ κινησμονὴ τῆς αἰδοίων μερῶν σὺν ὀδύνῃ, ὅτως [b] ἀνυποφερόντως τὰς ἰδίας χεῖρας, ἐκεῖσε βάλλουσι (σὺν ἀκορέσῳ ἀνορδὶν ἐφέσει, ἀφθαλδοῦσι δηλονότι πάσης αἰδοῦς πλὴν βὶλάβειαν. [c] εἰ μὲν τοι τοίνυν πρὰ τὸ μήτρας τὸ πάθος ἔστο συμβαίνει, πλὴν βὶλάβειαν αὐτὸ αἴρεσι. καὶ ὅτως μὴ καταιχυνθῶσι, καὶ εἰς ὅσον δὶ ἰδὶ τρέπειν αὐτὰς ποιήσουσι. θερα-

ἀκρατὲς πρὸς ἀφροδίτιν ἀναγράφασι.

πείαν

πείαν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἔχομεν, οὗ ἂν τῇ ὀδυνήσει καὶ λύσει τὸν μήτρας διετυ πώσαμεν. a ἀνδράσι uiris. b impatienter. c siquidem enim res quæ matricis consensum habeat, & uerecundiam eius confundat & tollat, et aliquantum delirare eas faciat.

ρκδ. περὶ ἀποπνίξεως τῆς μήτρας.

Ἡ τῆς μήτρας ἀπόπνιξις παρ' Ἕλλησι πνιγμὸς λέγεται. ἐξ αὐτῆς * οὗ αἱ γυναῖκες * παραπνίγεται ὀνόμασιν ἐκλήθησαν. τοῦτο δέ ἐστιν ἐπίχειρον τοῦ πνεύματος σὺν πάσῃ ἠρεμίᾳ, τῆς μήτρας δηλονότι πρὸς τὴν θώρακα ἀνδραμούσης, καὶ ταῖς γυναιξὶ γίγνεται ἀποπνίξιν ὅτως [a] ὡς ἀνεὶ τεθνηκυίας πεσεῖν. Γίνεται ὑπ' αὐτῆς ἡ νόσος οὐ τῇ συνεχεῖ ἐκτρώσει ἢ ἀώρῳ τόκῳ: ἀλλὰ μὴν καὶ χωρεῖα μακρᾷ, ἐπιχέσει τε τῶν ἐμμήνων, καὶ φλεγμονῇ τῆς μήτρας. Σημεῖα δὴ τούτοις συμβαίνουσι τοῦτα: [b] ὅπ ἀνδραμούσης ἄνω πρὸς τὴν θώρακα ἡ μήτρα ἐγκύπτει. Ὁ πᾶσαν τοῦ αἰσθησιν μετὰ ἀφωνίας ἀφαίρεσι. τῶν ὀδόντων δὴ τόνοι πεπυκνωμένοι τείνουσι. καὶ οὐδέτερα αὐτοῖς αἱ χεῖρες καὶ ἡ πόδες [c] φλεγμαίνουσιν. Ἐνίοτε εἰς δ' ὄπισθεν [d] κεῖται, ὁ τὰ ὑποχόνδρια αὐτοῖς οἰδίσκον: καὶ αὖ τ' ὁ θώραξ ἐπεμρμένος γίνεται μέγας. αἱ φλέβες [e] εἰσὶν αἱ ὑπὸ μετώπῳ ὄσαι, ὀγκοῦνται ὁρῶν. ἰσχὺς τόνων ψυχρὸς ἐνδὶ δ' πόδεσσον καὶ τὴν αὐχένα ὑπάρξῃ. σφυγμὸς ὑπὸ δὲ εἰς βύειστε, ἡ σφόδρα βραχύτατος. Καὶ ἐνίοτε τὰ χύτρον εἰς ἑαυτὰς ἐπανδρέχουσι καὶ ἐξανίσαν, καὶ ἀπρὸς ἔπαχον ἴσασιν. ἐνίοτε ὑπὸ κ ἴσασιν. Ἀλγοῦσι δίνων τῶν κεφαλῶν καὶ δ' ν αὐχένα. ἐνίοτε καὶ ἀνοπταίνουσι. Αὕτη ἡ νόσος ἀφὰ τῶν ἀφωνίαν ὁμοία ὄσι σελήνιασμῷ καὶ ἀφωλήξια. αἱ πνοὺς ὑπὸ ὀλιγοθήματι σιωπῶσι ὑπὸ ληθαργικῷ, ἀλλὰ μὴν καὶ καταληπτικῷ. Ἀφοείζουσι ὑπ' ἀπ' αὐτῶν, ἐξ αὐτοῦ διότι πρὰς τὰς σελήνιας ἔχασι καὶ ἀφωλητικὰς, καὶ αἱ τινοὺς ὡς ἔλμινθας ἔχουσι, τῆς μήτρας ὀδέ πως [f] αἰτία σωδεσφαλμηκε. καὶ ἡ αὐτὴ μήτρα οὐ ὑπὸ ἰδίῳ τόπῳ [g] βύρεθήσεται, παρ' ἐκεῖνας ὑπὸ τὰς * τὴν ἕτερον πάχασας, καὶ οὐ ἔχει ἡ μήτρα. καὶ ἡνίκα ἄνω ἀνέλθῃ, τηνικαῦτα πίπτουσι, καὶ ἐξ αὐτοῦ λέγουσι συμπίπτουσι, εἰς τὴν τελευ[τὴν τέλοσ]μὴν τὸν σωσμὸν σιελὸν πολέον ἐκπέμπουσι, καὶ σφυγμὸν μείζονα ἔχουσι, καὶ ἡνίκα εἰς ἑαυτὰς ἐπανέλθωσιν, [h] ἡ πατοῦσι ὀδυνῶνται αἰσθάνονται. Αἱ δίνων ἀφωλητικαὶ, ἡ αὐταὶ μείζονα σφυγμὸν ἔχουσι. * τοῦτα ἐκφεύξωσι, παλυτικαὶ γίνονται. αἱ * ἰκτερικαὶ ὑπὸ, ἡ μακρὸν, ἡ βραχὺ ὁ πνικνόν. Αἱ ὑπὸ ληθαργικαὶ ἡ καταληπτικαὶ, ἀφὰ τὴν * αὐαλληπτικῶν χωείζον. ὅπ ἀεὶ μὴ πυρετῶν εἰσιν. αἱ ὑπὸ * ἰκτερικαὶ, οὔκετε ἐκεῖναι δὴ αἱ τινοὺς ἔλμινθας ἔχουσι, ὁ οὐ τοῖς οὐτόροις νύξεων αἰσθάνονται, ἡ σφυγμὸν τὴν ἔλμινθαν ἔχουσι, ὁ τῶν μήκραν ὑγιφυλῶ. Καὶ αὐτὴ [i] τοῖς ὁμοίοις νοσήμασιν ἡ δὴ χωρίσιν τῶν * ἰκτερικῶν. Ὁ πνιγμὸς δέ ἐστι πάθος, ὅπερ δὴ ἐπι-

ἔν.
* παραπνίγεις.
Cypterice chria, lege hysterice pniga
αὐταὶ.
* ὑστερικαὶ.
* ὑστερικῶν.
* ὑστερικαὶ.
ὑστερικῶν.

χέρως συμβαίνῃ, καὶ [x] οἱόστε χρονίσαι. Διὰ δὲ τὸ ὅτως καὶ τὰς θραπείας διετυπώσαμεν, ἵνα ὁσάκις πλεῖον συμβαίνῃ, τοῖς πληροεικοῖς διεθεθείν: καὶ ἡνίκα [l] ἀχρεῖ, καὶ δεῖ σωεχεῖ [m] τὴν τροπασμῶν ἡ διάθεσις εἶν χρονία, Διὰ τ μετασυγκείλικῶν θραπευθήσεται. Ὅτε τοίνυν ἡ γυνὴ πέσῃ εἰς ἀῤῥώστημα, καθιστορείσθω οἰ κοιτῶνι θερμῷ καὶ λαμπρῷ, ὅτως ἵνα τὰς γραμμὰς πρὸς τὴν κεφαλὴν ὑψηλοτέρας χῇ, ὥσπερ ὀρθῶς κεκλιμένη. [n] ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ὀρθὴν ὄντ τ χείρων ⓒ τ κοδῶν, τῇ αὐτῇ ἡ ἀῤῥωστίᾳ γραβῶσι εἰώθασι, τ νῦν αὐτ σωεχέστερον ἀλλοιῶσι, καὶ ὅτως αὐτὴν ὑγιαίνειν, ὡς ἐπὶ τοῖς μέσοις μέρεσι ἐπὶ πάσας θερμασίας μεταγάγῃς: ⓒ ταῖς χέρσὶ θερμαῖς ὅλα τὰ ἄκρα κελεύσας [o] διακρατεῖν. ἔπειτα [p] βρίψον οἰ ὕδατι θερμῷ βεβαμμένῳ ὁ πόδας αὐτ πυκάζῃν. Εἰ δὲ ἐπὶ πολὺ ἡ ἀφωνία ἐκείνη ἐπιμένῃ, καθὸς ἐπωφελήσεις καὶ σικυῶν κεφῶν ἐπὶ τὸ κτενὶ καὶ τοῖς βραβῶσιν ἐπὶ πεθεμένων. βρίοις [q] τοίνυν καθαροῖς * ὅλα τὰ ἄκρα ἐσκεπασμένα: [r] ἀνοίγοντες ὀδόντων τὸ στόμα αὐτ ὕδωρ θερμὸν οἰ σάζομεν. ἔπειτα ⓒ μελίκρατον [s] προσβαλεῖν. καὶ οἰ κρεμασῷ κραβάτῳ αὐτὴν κατασείῃν. Ἡνίκα δὲ ἐς ἑαυτὴν ἐπανέλθῃ, εἰ ὀδεμία [t] χαύνωσις αὐτῇ εἶν, [u] ἡ πρὸς ὀλίγον δίδοθ τροφή. * καὶ ἐμπεδοθῇ, εὐθέως φλεβοτομεῖν. [x] καὶ ἐγχυματισμοῖς ὑγρὰ ἐλαίου, καὶ ἐγκαθίσμασι χυλῶν θραπευτέα. καὶ ἐπαλφομένῃ τῇ τείτῃ ἡμέρᾳ τροφὴν ἀπόλλην λαμβανέτω. [y] καὶ ἕως οὗ * ἐκκλίνῃ ἡ ἄλλη ἡμέρα τρεφέσθω τοῖς καθημερινοῖς, ὅμως καταπλάσμασι καὶ τῇ πυείᾳ θραπευθεῖσα, ζωὴ τῇ [z] ὑδροθέσει τῶν πεφρεμένων. γενομένης δὲ τ ἐγκλίσεως κηρωτοῖς ⓒ μαλάγμασιν ἀπόλοις χρώμεθα. βαλανείῳ τοίνυν καὶ κοινὴ τροφῇ, καὶ καλῷ οἴνῳ ἀναλαμβάνομεν. Εἰ δὲ ζωεχέστερον συμβαίνοντα αἱ διαθέσεις, καὶ δ νόσημα χρόνιον εἶν, τοῖς πεφρεμένοις μεθοδεύμασι χρώμεθα: βοηθήμασι, καὶ ζῶις ἁρμοδίοις γυμνασίοις. Τροφαῖς δίνων κ' τὴν πολείοδον τεταγμέναις, μετέπειτα δὲ τὰ μεταγκριτικὰ πεοσλαθέαμεν: ἅ τινα σωίστανται ὑγρὰ ἁλικὰ σρόπτακος, καὶ * τῶν συγκείλικῶν σικυῶν, προσπίσεως, ἀνατειβῆς τῶν μορῶν, ἐπιπασμάτων δειμυπάτων, ἐγκαθισμάτων καὶ σιναπισμῶν. εἰ δὲ ταῦτα ἤπλον ὠφελήσοσιν, ὑσάτως καὶ ἐλλέβορον δώσομεν, [a] καταπίμνοντες δηλαδὴ σωεχῶς τῶν ῥιζῶν πὶ τὴν ἐπανάληψιν. ἔπειτα τοῖς πικροῖς χρῶ, ἀλλὰ μὴν καὶ ὕδασι θερμοῖς. ὧν ἕνεκεν πάντων τῶν πεφρεμένων ἡ χρῆσις ἁρμόζουσα οἰ δεῖ [b] ποιηματικῷ εἴδει τ μήτρας δεῖ διατετυπωμένη. Τῶν δὲ παλαιῶν ἰατρῶν πὶ πολλὴν, οἱ πνεῦ πάντα τὰ δυσώδη εἴδη τοῖς ῥισὶν ἐπιτιθέασιν, ἀναιρεῦμεν, τουτέστι τείχαος κεκαυμένας, καὶ ὀσφραίνειν τῶν λίχνων. [c] καθόλου τοίνυν καὶ ῥαπίνειν οἰ τοῖς ῥισὶν ἐπέχρεον: καὶ πάντων τῶν εἰδῶν ἐπέχρεον τὰ κάκοδμα, καὶ ἄνω ἐκράτουν. καὶ πρὸς πὶ μήδαν, εὖ εὐόδμους

Recti pro genitiuis absolutis

fortè, ἐὰν δὲ ἐμπαλιν.

μεταγκριτ.

πεσοῦς, ζῶν καρδίᾳ καὶ σύρανε ἀνοῦ * οἱ πνοῦ ἀφὰ ὀδὸν πιθέασιν, ἵνα ἐν εἶναι τὰ κάκοδμα ἡ μήτρα φοῦξη, καὶ πρὸς ταῦτα τὰ εὔοδμα κατέλθῃ. Τινοῦ δὲ τρικίλους φόφους, καὶ κυμβάλων καὶ τυμπανῶν ἦχον πρεῖχον. Ἀνοῦ * δὲ ἀνέλοντον πφαρμικὸν ἐμπλῆσον τῶν κεφαλῶν, καὶ ταῖς ῥισὶ δεμύταζον ὄξος ἐμβρέχοντες [c] τὰ ἀκρέα, ἅπερ καταλιπεῖν τι θελήκαμεν: τοῖς ματαίοις ῥήμασι, καὶ μηδὲν πρὸς ὠφέλειαν. Βαρέα ζῶνων καὶ τῶν ἀνάγνωσιν αὐτὴν ἐμοὶ ἔδοξεν εἶναι, ἤτοι τι ἐξ αὐτῆς γράφειν.

a ita ut quasi mortuæ iaceant. *b* quòd ascendente sursum ad pectus matrice cadant. *c* torquetur. *d* s. matrix. *e* etiam. *f* querela præcesserit. *g* inueniatur. *h* paralyticæ fiunt, sed hoc melius fortè sequitur de apoplecticis. *i* à similibus morbis. *k* & aliquando sit acuta, aliquando chronica. *l* recesserit. *m* interpolatione. *n* & porrectis manibus & pedibus eius, quæ de ualetudinibus torqueri solet, mentum eius frequenter mouere, & sic eam uoce excitare: ita ut medianis partibus eius uniuersas calefactiones admoueas. *o* contineri. *p* penicillo. *q* & *r* & patefacto aliquantulum. *s* subiungere. *t* lassitudo. *u* uel si ante modicum datus cibus impedierit, statim phlebotomanda est. Malim, ut ego legi. *x* & post phlebotomiam encathismate olei. *y* & usque ad declinationem alternis diebus nutriatur, quotidie tamen cataplasmatibus et fomentis curata, &c. *z* appositionem. *a* præcedenti scilicet frequenti reiectione, deinde peregrinari terra mariq; eas iubemus, uti etiam aquis calidis, quorum omniũ usus in uoce matricis est ordinatus. *b* (an in morbis matricis qui à constrictione fiunt?) *c* castorio etiã aures & nares illinebant. *d* infundebant. *e* plurimasq; res faciebant importunissimas, quas prætermittere uolui: ne rebus uanis et nihil profecturis onerare potius lectorem uidear, quàm ueri aliquid scribere.

ρλ. περὶ τάσεως τῆς μήτρας.

Ἡ τῆς μήτρας τάσις συμβαίνει ἐώθασιν * οἴδημα ὑπὸ τὸ ὀμφαλὸν ὀδυνηρὸν σκληρῶδες. [a] ὀδύνης πόνων τῆς γαστρὸς καὶ τοῦ [b] κόλπου [c] σπασμοῦ, δηλαδὴ τοῦ [d] ἥπατος ⊂ τοῦ στομάχου. Ἕτερον ἐμπρήζει. ⊂ ἀγρυπνίαι ἐμπαρέχουσι, ⊂ νύγματα συνέχουσι. Συνεχέστερον δὲ [e] δεῖται τῆς καθάρσεως, ταῦτα σπουδαμεῖν εἰώθαμεν: ὅτε καὶ τὸ δάκτυλον ἢ μᾶζα εἰσβάλλει εἰς τὸ στόμα, ἀνεωγμένον αὐτὸ δὲ εἰσκῇ. τῇ αὐτῇ δὲ θεραπείαν πρέπει, ὡς πρὸς τὴν ἕξιν τῆς μήτρας τεθείκαμεν.

a dolor. *b* renum. *c* cum sensu scilicet. *d* capitis. *e* imminente.

ρλα. περὶ οἰδήματος τῆς μήτρας.

Τὸ τῆς μήτρας οἴδημα συμβαίνει ἀπὸ ψύξεως ἢ ἐκ πτώσεως, ἢ ἐκ δυσεροῦς πόνου, ἢ θρόμβου αἵματος εἰς τὸ στόμα * ἀναπομένου, ὁμοῦ ἡ μήτρα, ὅτως ὡς καὶ τῶν γαστέρα οἰδίσκεσθαι. Τὸ δὲ οἴδημα τῇ θλίψει τῶν δακτύλων [a] ἀφίσταται, καὶ οὐδέποτε ἑαυτῶν [b] συστέλλει, ὅτωνος ὅνος εἴ πνος τῇ χειρὶ αὐτὰ τὰ μόρια πατάξῃ, καθάπερ τύμπανον ἠχήσει. καὶ γοῦν ἐνίοτε μετὰ [c] νυγμάτων καὶ σφοδρᾶς ἐμπνευματώσεως ὧδε καὶ κεῖσε διαρρέει. Ἐὰν ἀνοῦ τὸ οἴδημα ἀυξηθῇ. ἐνίοτε [e] ἐπὶ ὅτε ἑαυτοῦ δηνυθῇ, καὶ ἐπαναίρεται ἑαυτῷ τὸ οἴδημα. θεραπείαν δὲ τούτου ταῦτα τὰ πρέπει, ἅπερ ἐν τῇ ὑδρωπικίᾳ ⊂ * ὑδρωπικίᾳ τῆς μήτρας [f] συνεχέστερον

fortè, τινὲς δὲ τῷ ἀκολούθῳ φαρμακῷ ἐνέπλησαν.

aliqui frequenti ptarmico concutiebant caput.

fortè, εἴωθε σὺν οἰδήματι, & postea σκληρῶ δεῖ.

ἐναπομένοντος

κηρὶ ἔτι ῥίσει, uel, κὴ τῇ ῥίσει.

ἐδιδάξαμεν. ὅμως ὅτως ὅπως ἡ μᾶα ἐπιμελῶς τὸ θρόμβον δρύβυνήσῃ, καὶ [a] ἀνύβυ-
παραιρήσῃ. σκυλμῦ [b] πάλυσῃ*. ἡνίκα ὁ χρονία εἶη ἡ διάθεσις, τότε τὸ ὄιδημα διὰ τῶν
μεταδυμειτικῶν πραγμάτων, ὡς αἰ τῇ ἀφρωνιξῇ τὸ μήτρας ἐθήκαμεν, χρώ-
μεθα θεραπεύοντες. ἔπειτα ἐπίθεμα τὸ [i] διὰ σύκων λεγόμενον, ἢ τὸ διὰ
πορμάτων, ἢ δι' πολυάρχιον, ἢ δι' δι' δαφνίδων ἐπιτίθεμεν. [k] ἐγκαθισματίζο-
μεν δὲ αὐτὰς αἰ ὕδατι, αἰ ὦ ἀφέψομεν, σταφυλῖνον, δαῦκον κρητικὸν, καὶ πλή-
χωνα. [l] ἀπριδίως, καὶ ἀρτεμισίαν ἐκεῖσε προσμίγνυμεν, [m] καὶ πρασίν δεσ-
μίδα, ὑσσώπου καὶ δάφνης. ταῦτα πάντα ὅτε ἐφηθῶσιν, ἐξ αὐτῶν ἐγκαθισ-
μα ποιοῦμεν. πεσσοὺς τόινυν ὁμοίως (ἐκ) τῶν προφερομένων πραγμάτων σκευά-
ζομεν, δηλονότι οἷ πνεῦ δέχοντη, πήγανον, νίτρον, πλήχωνα, χολιὼ ταυρείαν,
ὅτως ὡς ταῦτα πάντα [n] αἰ ωθῶσι. καὶ ὅτως πεσσὸν ποιήσομεν. ἔσι δὲ καὶ ἄλλοθ
πεσσὸς, ὅσιν δέχεται, [o] ἰχαλδὼν ἐπιμελῶς λελφομένων, ὅτως ὡς δι' πορμα
αὐτῶ μὴ φανέη* τό.α. * κυμίνου τό.β. ἀφονίτρου* τό α. [p] ὅλοι ὁ οἰδεμύτατοι
3.j. πεσσοὶ ὅτε [q] εἰς δι' ὅριον ὦσιν ἐμβεβρεγμένοι, εἰς ἔλαιον, ἢ γάλα ὀφείλουσιν ἐμ-
* 3.ij ſ. βαπτεσθαι, καὶ ὅτως ἐπιπίθεται. Σικύας τόινυν μεταστωμεικὰς αὐτοῖς τοῖς
* La. text. non habet. μόρεσι καλῶς ἐπιπίθεμεν, καὶ ὧδε καὶ κεῖα ἕλκοντες βιαίως [r] εἰσάγομεν.
ὕδασι τόινυν θερμοῖς χρᾶται, ἑκάστως ὁ καὶ αἰ τοῖς ψυχροῖς κατιέναι ἐπιτρέ-
πομεν. a cedit. b se colligit. c nam aliquando & cum punctionibus & tortione
uentus ipse hac atq; illac discurrit, & quasi foras exire quærit. d et aliquibus. e per inter
ualla. f frequentius. g sine quassatione. h auferat. i diaphenicon. k encathisma
etiam malagmatibus simile adhibemus, aquam decoquentes staph. l causa persecuerante. m &
marrubium, fasces byssopi, laurum uel baccas eius. n melle colligantur. o fici. p omnes.
q cum lana fuerint inducti, in oleum uel lac debent intingi. r adducimus.

ρλβ. περί αφλεγμονῆς αἱ μήτρας.

σκληρία, duritia. Ἡνίκα ἡ μήτρα αἰ τῇ φλεγμονῇ ὄσι, ταῦτα τὰ σημεῖα συμβαίνουσι. * σκλη-
ρία τοῦ δ' ὀμφαλοῦ σώζιν ἐμπνευματώσει, ὅτως ἡνίκα τοῦ δακτύ-
λου θλίψετη, ἀφρῇ, καὶ μετ' ὀλίγον πάλιν ἑαυτῷ αἰώσει. τὸ δὲ δέρμα τὸ γα-
στρὸς, δι' ἴδιον χρῶμα [b] οὐκ ἔχει. καὶ τοῖς δακτύλοις προσφερεθεῖσιν ἐνδιώκει.
Ἀλλὰ μὴν καὶ αἰ τούτῳ τοῦ πάθους πρέχομεν, ἅπερ εἰς τὸ ὄιδημα τὸ μήτρας εἰσὶ
τετμημένα: καὶ [c] μὴ τὸν ἐγκολπισμὸν ἐλαίῳ ἁπλῷ. ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐλαίου τοῦ
κυπρίνου καὶ τοῦ ἰρίνου ἐγκολπίζομεν. a tumore. b proprium colorem habet, &
digitis adducta sequitur. c ut post encolpismum olei simplicis, etiam de oleo cyprino uel irino
encolpisemus.

a ρλγ. περί σκληρίας αἱ μήτρας.

Lat. translatio nihil habet ab A. ad B. Παρεφθαρμένης τὸ χέσεως, σκλήρωσις τὸ μήτρας ἀφτελεῖται. καὶ [b] γὰρ οὐίο
τε μόρφ τὸ σημεῖα ὁ ταῦτα ἔχει. ἔξωθεν τις σκλήρωσις [A] μεγίστη. δυείσκεται
ὁ

δὲ ὅτως. ὡς ἡνίκα τὴν δακτύλην εἴη γυμνασίως θλιβόντα, ὀδυνᾶται ἡ γυνὴ αἰσθάνεται. ὡς ὅτε αὐξήσει ἡ αὐτὴ [c] σκλήρωσις Β. ἢ πῆς ἡλίτου, ὀδυνᾶται πρὸς τὸν νεφρὸς καὶ ἐν βυβλῶνα, καὶ βαρὺν ὠδὶν τὴν κτένα αἰσθανήσεται. Εἰ δὲ ὠδὶν τοῦ τραχήλου τῆς μήτρας εἴη σκλήρωσις, [d] ἐξωθεν εἰς τὸ στόμα τῆς μήτρας, ἐκεῖ σκήρωσις, καὶ ἀνεωγμένον τὸ στόμα δυείσκεται, ὅτως ὡς τοῖς νύγμασι καὶ ταῖς ὀδυνᾶς τὴν χῆσιν τοῦ ἀνδρὸς [e] ἡ γυνὴ μὴ ὑποστῇ. καὶ [f] γὰρ θερμότης ὁρᾶται. καὶ ἡ θερμασία ἐκείνη ὀδὲ ὅλως αἰσθάνεται, ὅτε τὸ σῶμα τοῦ αἰσθησιν ἔχει. θεραπείαν δὲ [g] τοιαύτην ἔχει, ἢ πῆς ἐν τῇ ὠδῖν χέσει τῆς μήτρας τεθλιμμένη ἔστι, τοιαύτην ποιήσομεν.

a præcedente feruore & neglecto. b nam aliquando uniuersa durescit, aliquando pars eius. c contra se foris duritia reuolutus dolor, ad renes & inguina. d à foris quidem nullus inuenitur tumor: cum autem obstetrix digitum in orificium miserit matricis, ibi duritiam & patens orificium inueniet. e mulier sustineat, f nam hæc causa à callo in hoc separatur: quòd callus in totum nihil sentiat, nec corporis sensus habeat. g abundat.

* ρλθ. περὶ ὀδυνῶν τῆς μήτρας.

Ἡ ὀδυνὴ δὲ τῆς μήτρας μετὰ τὸν τόκον ταῦτα τὰ σημεῖα ἔχει. ἡνίκα ἑαυτὴν ἡ μήτρα εἰς ἓν τόμαχον κοιμᾶται, σφόδρα γεννᾶται ὀδυνᾶ, καὶ τὸ στόμα λυπεῖται, ἐὰν ὅτε δίψαν καὶ ἀκρεμνύσει, ὥσπερ οὐ δοκεῖ κωματώδει νοσήματι δοκεῖ εἶναι. Διαφέρει δὲ ὅμως οὐ τῇ ξυμφορᾷ ὑπὸ αὐτοῦ, ὅτι οὔτε οἱ ὀφθαλμοὶ στρέφονται, οὔτε ἀφρὸς ἀκρεμνύει, ὅτε τὰ νεῦρα ἀφέλκονται, ὅμως κάρωσις οὐ αὐταῖς εἶναι δοκεῖ. ἐφ' αἷς δὲ ὁμοίως πυκνῶς στροφεῦται δι' ἣν ἕκτον οὐ θα πίπτουσιν. ἐὰν (δὲ) ἐκτὸς ἀδυναμίας ὦσιν ἡ ὀδυνὴ, αἷμα ἀφαιρεθὲν ὠφελεῖ. εἰ δὲ *βραχὺς ἔστι, σικύδια πρὸς πεπηγμένα ὦσιν οὐ δεῖς βουβῶσιν. εἰ δὲ ὠδὶν πολὺ κεῖται ἢ *κεῖσθαι εἴωθεν, ὠδὶν πιθέναι δεῖ τοῖς εἰσὶν ἀυτῆς κεκαυμένον ἔλιον, βεβαμμένον καὶ ῥυπῶδες, ἢ ἄλλο ὅπερ δυνάται δι' σώδους ὀσφρήσεως εἶναι. καὶ τὸν αὐτὸν ὕδωρ ψυχρὸν πολυχεθὲν ὠφελεῖ. ἢ πήγανον λελεωμένον σὺν μέλιτι ἢ κυπρίνῳ ἐλαίῳ, ἢ οἷς δήποτε ἄλλῳ θερμὸν, καταπλασμα τὴν φυσικῶν πλήχων ὠδὶν πιθέναι, μεταξὺ τούτων αἰατείβειν τὰς κοτύλας καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ. ἔπειτα ἡνίκα πρὸς ἑαυτὴν ἔσω ἐλθεῖν, πολυχέος οἶνον ὅλῳ τοῦ σώματι. ἢ τοίνυν ἡ πόσις αὐτῇ, ὀκαφὶν ἔθιμον τὸ σῶμα τοῦ, ἀλλὰ μὴν καὶ σιναπισμὸν ὠδὶν τὴν γαστρὸς ὠδιθήσεις. τῇ δὲ τέτῃ ἡμέρᾳ, ἢ τῇ τετάρτῃ ὠδιθετέον ἕως ἂν καὶ τὸ σῶμα βρυθρὸν ἔῃ, ἐὰν ἡ σκλήρωσις ὠδιμένη. Μαλάττειν μετείως δοκεῖ σέλινον οὐ γάλακτι λελυμένον, ἔπειτα λελεωμένον, καὶ πότερον ἐν τοῦ αὐτοῦ γάλακτι ἀφεψημένον σὺν κηρῷ λευκῷ καὶ μυελῷ ἐλαφείῳ, σὺν ἰείνῳ ἐλαίῳ ἢ ἀξυγγίῳ ταυρείῳ σὺν ῥόδῳ μεμιγμένον. δοτέα τοίνυν ἡ πόσις καὶ σοείου, ἢ κυπρίνεως τοῦτον. εἰ δὲ ἡ μήτρα ὑπελθοῦσα, κηρὸν ἐκ τῶν ῥόδων *γεύνται, καὶ ἀξυγγίου ἰὸς προσφάτου,

* βραχεῖα. fortè, κεῖσθαι.

* γρ. ἐιθω.

In Lat. translatione caput hoc non extat.

καὶ ὡς δ' λευκὸν μιγνύοντω, καὶ ὅτως ἐνδιδόασι. ἢ ὁ λευκὸν τῆς ὠοῦ σὺν ῥοδίνῳ μεμιγμένον, ἐπιβάλον ξηρίον ἐκ ῥόδων μεμιγμένον. ἢ ὁ τοῦ κυνοσβάτου σπερμα τὸ μήτρας γλυκάνον ἐκ θείου ἀπύρου, (ὃ) ὠφελεῖ αἷρον τὸν ὀδυνῶν. ἢ ἐὰν ἡ κάθαρσις τῆς γυναικὸς βλαπτῇ, πολοκυνθίδος ξηρᾶς ὠφελεῖ κεκαυμένης δ' ξηρίον, οἷς βεβῶσιν, ἢ τοῦ βοῖς μανθοῖς ἐνδιδόασι ὠφελεῖ. * ἢ ὁ ἡ κάθαρσις ὅτι, προσφερέτωσαν φαρμακα τὰ προτρέποντα δ' αἷμα, κόστον, πλήχων, ἵνα λευκὰ * ἐπίπολιον, καλαμίνθη, θύμβρον, καὶ ὕσσωπον. τροφὰς δὲ ἐνδιδόασι λαμβανέτω, πράσον, πήγανον, κύμινον, κρόμμυα, ναπυ, καὶ πᾶν δριμὺ λαχανον. εἰ δὲ δ' αἷμα ἐκ τῶν ὀδόντων μερῶν ἐκραγεῖν εἰωθεν, ἢ ἐκ τῶν ἐνῶν ἐκραγῇ, κεκαυμένου κολοκύνθαν βοῖς βεβῶσιν ἐνδιδόντον ἐνδὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας μῆνας. τριάκοντα δὲ ἡμερῶν παρελθουσῶν, τηνικαῦτα εἰδέναι δ' πάθος ὑγιαίνει. Εἰ δὲ ὀχ ἑαυτ δ' αἷμα ὀνδέξηται, εἰδέναι αὐτοῖς ὀδυνῶν δ' κεφαλῆς ἐξανίσταται. πινικαῦτα ἐκ τῶν βραχίονων αἷμα ἀφαιρετέον: καὶ οὕτως δυνατὸς αὐτῶν θεραπεύσεις.

an ἐ

fortè πέπλιον ἵα λευκὰ.

ρλε. περὶ νόσου τῆς προσαγορευομένης μύλης.

Σκίρρωσις δ' μήτρας ὅστιν ἐκ τῆς παλαιοῦσης ζέσεως, δι' ἧς ὅλη ἡ γαστὴρ ἐκτεταμένη ὅστιν οὕτως, ὥστε ἐγκυμονοῦσαν δοκεῖν εἶναι. ὁτόταν μὲν καί τι ὀν τῇ μήτρᾳ [a] γεννηθεὶ, πολέον ἡ σάρξ ἐπαυξῇ, ὅθεν ἡ μαία εἰσβαλοῦσα δ' ν δάκτυλον ὀν τοῦ σώματος, ἢ ὀν τοῦ [b] σκιρρώματι, τοῦτο αὐτ' [c] διείσκεται. ὁτόταν δὲ πᾶσα ἡ μήτρα τοιοῦτον νόσημα πάθῃ, ὡς ἡ γαστὴρ πᾶσα σκιρρώσει λίθου ἐπαυξήσῃ, καὶ δ' ὑπόλοιπον σῶμα σὺν κακῷ χρώματι καὶ ἀνορεξίᾳ [d] κατέχεται. Εἴρηται δὲ μύλος παρὰ τὸ βαρύ, καὶ διότι βραδέως κινεῖται. ἀφοείζομεν δὲ πῶς ἔχουσαν μύλον ἀπὸ τ' ἐγκυμονούσης γυναικός. [f] εἰ μὴ ὀν τῇ ἀρχῇ τῶ ἀμφοτέρων, καὶ τὰ ἔμμηνα ὀ σωσφαλμοῦσι, καὶ τοῦ μαθοῦς πεφυσημένες ἔχουσι, καὶ ἀνορεξίαν πάσχουσι καὶ βαρος ὀν τοῖς νεφροῖς ἑαυτῶ αἰσθανόνται, ὃ ἡ γαστὴρ κατ' ἡμέραν αὐξήσει* ὀφ ἐκείνης ὁ τ' ἐχούσης τ' μύλον, * ἐκ τοῦτο ὅτι κατ' ἡμέραν νύγματα ὃ ὀδυνᾶσ αἰσθάνεται, ὃ πορχομένου τ' χρόνου αὐτῷ τῷ κίνησιν τ' ἐμβρύου ὀν ἔχει, ὥσπερ αἱ ἐγκυμονούσαι γυναῖκες ἀπὸ τοῦ τεταρτου μηνὸς αἰσθάνεσθαι ἄρχονται. παρεληλυθότος δὲ τοῦ δεκάτου μηνὸς ὁ παν σῶμα αὐτῶν τῇ * τάξει κατεναλίσκεται, καὶ ἡ γαστὴρ καὶ τὰ μέσα τῶν μηρῶν [f] καλόλου αὐξάνουσιν ὡς ὑδρωπικὸν δ' νόσημα τῆς γυναικὸς δοκεῖν εἶναι. ἀλλ' δν καὶ αὐτὴ ἡ ὑδροπικὴ (νόσος) διαχωρίζεται ἀπ' ἐκείνης τῆς ὀν μύλον ἐχούσης, ὅτι [g] ἡ γαστὴρ παντασομένη ἦχον ἀποδώσει, καὶ τοῖς δακτύλοις θλιβομένη ἐς ὀνδήποτε ἀφίσεται. τοῦτο δὲ ὁ νόσημα οἱ παλαιοὶ αἰτίατον εἶναι εἰρήκασι, πνοῦ δὲ παρχυτικὰ ἀρχόμενον δυνάσθαι ἰαθῆναι, ἡμεῖς δὲ καθάπερ δ'

ἰδιον * τοῦτο.

τάξει, macie.

χρό

χρόνιον νόσημα, ὅτως καὶ τὸν μύλον θεραπεύομεν, [h] ὥσπερ πεχειρίζόμενοι τὰ παρηγορικῶν, σὺν πυείᾳ καὶ καταπλάσμασι, καὶ [i] καταχάσει, πυείας τε, καὶ ἐγχυματισμοῖς, [k] καὶ πεσσοῖς μαλακτικοῖς τοῖς ἁπλοῖς, ὡς [l] διάχυλον, ἢ [l] Μνασέου. ἔπειτα ἐς τὰ μετασυγκριτικὰ ἡμᾶς ἀναφέρομεν: πρῶτον τῇ ἀναλητικῇ [l] πολυόδῳ ἀναλαμβάνοντες, ἔπειτα τὰ μετασυγκριτικὰ [m] προσβάλλομεν: καθάπερ (εἰσὶν) οἱ δρόπακες, καὶ αἱ πρὸς θέσεις τῶν ὑδροσαρκῶν, ἀνατείνοντιγαρὸν ἰσχυρά, σιναπισμὸς, καὶ μαλάγματα, τουτέστι δὶ ἁλὸς σπόρματος, καὶ ὁ πολυάρχιον, © δὶ δίᾳ δαφνίδων, [n] καὶ τῶν ἀφύων, πυείαι. ἐγκαθίσματα ἐπὶ μετασυγκριτικὰ, τούτοις καθὸς χρώμεθα. τουτέστιν ὕδωρ οὐ ὧ εἰσὶν ἀφεψημένα [o] δαφνίδων δέσμα, ὕσσωπον, ἡδύοσμον, πράσιον. πεσσοὶ δὲ δεχόμενοι βότυρον, χυλὸν ὑσσώπου, σέσελι χίνφον, μυελὸν ἐλάφου, [p] ἢ δὶ ἐγκέφαλον αὐτοῦ. μέλι τοίνυν καὶ ἰξάλδας λελφωμένας μάλα λεπτῶς, [p] ἔλαιον παλαιόν, [q] ὅτως εἰς ὕδωρ θερμὸν βάλλομεν, καὶ νίτρῳ καθαίρομεν. ἢ ὑξ αὐτοῦ τοῦ ὕδατος ἐγκαθίσματα ποιοῦμεν. χρονίζοντος δὲ τοῦ νοσήματος, καὶ ἐλλέβορον δίδομεν. [r] ἀλλὰ μὴν καὶ * θυμάματα ἐπικαπνίζομεν. ἅπερ οἱ ἀρχαῖοι ὑπεκάπνιζον, ἐσκευασμένα ἐκ κρόκου καὶ σύρακος, καὶ σμύρνης, καὶ [s] ῥητίνης. [s] καὶ ἀρτεμισίας. εἰς ἃ ἀφεψήσαι ἄλήχω, καὶ ἔλαιον, καὶ πρὸς τὴν πυείαν αὐτῆς αὐτὰς καθηδρύομεν: καὶ οὐ ὕδαλι ἀφεψόμεν κάρδαμον. Ταῦτα πάντα δεδοκιμάκαμεν, ἐπεὶ δὴ πολλὰς ὠφελεῖν δυνάντο. *a aliquando etiã uulnere in matrice posito, plus crescit caro. b collo. φαχύλω c inuenit. d extenuatur. e in principio. f in tantũ. g quòd cùm uenter manu percussus fuerit, nullum sonitum reddat. hydropicæ autem uenter percussus, sonum dabit, &c. h ut præcedentibus. i scarificatione, k & pessarijs malacticis: simplicibus etiam malagmatibus, sẽ cuti est diachylon. l cyclo. m subiungimus. n & caphisem fontis, legendum fortè & aphysis (et) fomentis. o baccæ lauri, fasces hyssopi. p interpres addit, aut cyprinum, aut sampsuchinum. q deinde ad aquas c. eas mittimus, et natare in mare iubemus. r illa autem thymiamata quæ antiqui supponebant etc. s Artemisiam etiam decoquebant. dabant etiã conditum in quo decoctum erat cardamomum. Hæc omnia reprobamus: siquidẽ plurimũ sunt contraria, et nihil prodesse possunt.*

θυμιάματα.

ρλς. περὶ αἱμορραγίας δι μήτρας.

Ἡ δὶ μήτρας αἱμορραγία συμβαίνει ἐκ δυσχερεστάτου τόκου, ἢ ἐκτρώσεως, ἢ ὀξελκώσεως, ὡς ἢ ὁπωσοῦν τῇ [a] εἴξῃ τῶν ἐλεφῶν πολὺ αἷμα ὑπὸ τὸς γυναικείους τόπους ἐκχεῖται. Γαρέσεται ὁ * [l] δὶ κάμνοντι [b] χαυνώσει, τῷ σώματος, ἰσχνότης, ὡς χρὸν ὁ σῶμα, ἀνορεξία. ἔστι ὁ κινδυνῶδες ὁ νόσημα; [c] ἐὰν μὴ οἱ ἡνίκα μὴ μεγάλης δυσχρείας ἐπέχεται καὶ ξηραίνεται. [d] ὅμως ὀνίοτε ὁ αἷμα διαῤῥεῖ. Πᾶσαι δὲ αὗται ἡνίκα θεραπεύειν ἄρξονται ὀφείλουσι κεῖσθαι οἰκοιτῶν ὀλιγῳ καὶ σκοτεινῷ, [e] καὶ οὐ τῇ κλίνῃ δὴ λαδὴ * τοῦ ἀῤῥώστου

τῇ καμνούσῃ.

τῶν ἀῤῥώστων.

τὰ τελευταῖα τῶν ποδῶν ὑψηλότερα ἔχειν (διὰ πάσης ἡσυχίας τοῦ σώματος
καὶ ἀναπαύσεως: (πᾶσα γὰρ κίνησις ῥοῦσιν προτρέπει) ὅτως ἵνα οὖν πόδας
[f] ἐγραμμένους ᾖ, καὶ ὅτως κείσθω. μετὰ πόγγων τρίνιω μεγάλων οἰ ὕδατι φυ
χρῷ βεβρεγμένων, καὶ οἰ ὀξυκράτῳ, αὐτὰ τὰ μέρη ἐμβρέχεσθαι, τουτέστιν [g] ἡ κύ
ησις, καὶ οἱ νεφροί, καὶ ὁ βυβών, ὅτως ὡς διωνεχέστερον ἀναλαμβάνωσιν. ἵνα
ἔκπρα δ' πάντα μὴ δ' σῶμα θορυβῆς ὥρας ὅσης θερμανθῇ, * ἀλλὰ πάντα οἰ ἰδίᾳ ἔσται διακρα
τηθήτω, ὁ μὴ φασκιῶν δεσμευθήτω πάντα, καὶ οἰ ὕδατι φυχρῷ ἐμβαλ
λέσθω. δ' πρὸ δείπνου δίνιω ἐκ προσφάτου ὕδατος κατα πληθῇ, καὶ πᾶν τὸ σῶ
μα αὐτοῦ εἰπίζεσθω μετὰ [h] εἰπιδέων. ἀλλὰ καὶ τοῦ κεφαλοῦ αὐτοῦ ἐλαίῳ φυ
χρῷ καὶ πανικῷ ἐπαλείφεσθαι καὶ ἐκ διαστήματος ὄξος ῥοφεῖν δίδοσθαι.
καὶ ἐγκαθισμὸς δίνιω διὰ ὀξυκράτου φυχροῦ ποιεῖσθαι: καὶ σὺν ὕδατι, οἰ ὧ εἰσὶν
ἀφεψημένα, μήζη, χίον, ἀγριοσυκομορέα, [i] λέων ῥοδῶν καὶ κρομμύων, καὶ ἄσ
φαλτον: ἡνίκα ταῦτα ἐφεδῶσι καὶ κατα φυχρανθῶσιν, (καὶ) ὅτως ἐκεῖσε ἡ γυ
L a. non habet. νὴ ἐγκαθίσει εἰ δ' * ἐθέλοις διὰ τοῦ σώματος κίνησιν, ἢ πῆς τῇ διαῤῥοίᾳ
οἰκεῖα δοῖ, δοῖς ἐγκαθίσμασι χρῆσθαι [k] διωνθῇ, αὐτό τε τὸ ὕδωρ εἰστέμπειν,
ἢ χυλὸν ἀρνοφλώστου, ἢ βάτου, ἢ οἰ τύβων, ἢ [l] σαφυλῆς ὄμφακος, ἢ [m] φυλλίου
τοῦ πόαος, εἰς πεστὸν ἰδιοθεῖναι. (Ἐπιμελόσης δὲ τοῦ νόσου, ἐπὶ νύστιδα καὶ
ἀκρασίαν καὶ σέλινον (διὰ ὄξους λυθέντα, καὶ ἰδιμελῶς λεωθέντα, δώσης οἰ ἐ
εἴω, ὥστε πρὸ πεστὸν ἰδιοθεῖναι, ἐφ' οἷς πεάγμασιν ὑζ [n] ὄμφακος [o] ὀδόντων πρό
θήσεις, καὶ ἔριον μαλακὸν οἰ ὄξει ἐμβεβαμμένον καὶ χρῶς τοῦ στόμαος τοῦ μήζαος
[p] ἐπιτιθέναι, ὅπως ῥέον δ' αἷμα δέξηται, μή πως πεκινούμενον ἐκεῖ αὐτὰ τὰ
μέρη κατα καύσῃ. διωνεχέστερον δὲ τὸ ἔριον αὐτὸ ἀλλακτέον. σικυῖαι δὲ σαλτικαὶ
σὺν πολλῷ πυεὶ αὐτοῖς τοῖς μέρεσιν ἔξω ἐπιτεθῶσιν, [q] ὅτως ὡς ἐκεῖ ἀναπο
μένωσι * αἱρεθῶσιν. ἐπίθεμα [r] δίνιω ὅπερ διὰ φοινίκων σύνισται, καὶ μή
λου κυδωνίων ἰδιμελοῦ τοῦ, καὶ συπῆνείας χίσης, κικίδος ὁ ἀλόης, ἐπὶ νύστιδος
καὶ ἀκρασίας καὶ ὀμφακίου, καὶ [t] πάντα σὺν ἐλαίῳ καὶ κηρωτῇ
οἰωθῶσιν. ἢ ἐκ τοῦ βοτανῶν τὰ ἰδιθέματα ταῦτα, [u] ἃ ὑζ ἀνόρακχνης μελαί
νης, ἢ φυλλίου βοτάνης, καὶ [x] σαφυλῆς ὄμφακος, καὶ ἀρνοφλώστου ὁ οἰτύβου,
[y] λεωθέντα ὄξει ἀναμιγέντα, ἢ καὶ μὴ φοινίκων οἰ ὀξεῖ ἀφεψημένων. χρώμεθα δὲ
γυμνασιοῖς κεστοῖς οἷ ἔχουσι. καὶ γυμνασικῶν * πεστῶν, ὧν ἔλεικικίδος, καὶ μαίνα λιβανόου, καὶ χαλκί
τιν, καὶ γλῶ ἀστέρα, ὡς χυλῷ λινοῦ τοῦ πεφρεμένων βοτανῶν τὰ ἐκεῖα ἀναμι
λθῶσιν [z] ἢ εἰς πεδιαῖ πόγγῳ κεκαυμένῳ, ὃς ταύτῃ τῇ πράδοσει κατα καί
χύρα κα. νῇ. ε. πόγγου κεκονὸν πίσῃ ὑγρᾷ καθυγραινόμενον οἰ * κύθρῳ κεκονῷ βαλεῖς,
καὶ ἐαίσεις ἕως αὖ κατα καῇ, ὡς ἐκεῖον δυνάσθαι γενέσθαι, καὶ κοχλιαρίον
πλῆρες εἰς δ' ν πεφρεμένον χυλὸν ἰδιμέξεις, ἢ σὺν τοῦ λευκῷ τοῦ ὠοῦ λεώσεις. Ἀλλὰ ἐὰν ἴσως τῇ διωνεχείᾳ τοῦ αἵματος καῦσις ἐκεῖ φανείη, ἢ ἕλκω-

σίν

σιν ἐκ γεγενημένη, [b] σφόδρα φοβεῖσθαι ὀφείλομεν, καὶ ἐκ τῶν τροχίσκων τῶν δυσεντερικῶν θεραπεύομεν. καὶ εἴ τι σφῶν κινδυνεύῃ, κατ' ὀλίγον θεραπεύεσθαι ἀεὶ ὀφείλῃ, ὅπως [c] διαφύγοι τὴν τοῦ πάθους ἐκείνου [d] ἢ τροφὰς καὶ πικρὰς, τουτέστιν [e] ὀξύγαρον, φακῶν, [f] γύρειν (ὡς ὀξῇ ἀφεψημένην καὶ ἐλαίῳ τρανῷ ἠρτυμένην. δεύσομεν δὲ οἶνον τυβα, ὁ τεῖδακας καυλῶν, καὶ ὡς [g] ξηρὰ ἐν ᾧ τῶν πηνῶν ἢ [h] πολυστεραῖ, ἢ πέρδικας, ἢ [i] γόραγον σὺν ὀξυκράτῳ, [k] μὴ καρτὸν μύρτης, (ὡς ἐλαίῳ τρανῷ ἑψηθῶσι. καὶ ἐχάτως οἶνον δίδομεν: μὴ εἰς ὁλόκληρον ὑγιάσαν κατανήσαι, [l] βραδύτερον δοθῆναι.

a ῥύξει, ruptione. b laßitudo. c siquidem. d aliquando tamen non de matrice, sed de ipso sinu mulieris, sanguis occurrit. e interpres addit, & mediocriter refrigerato & firmo. f contortos supra inuicem. g pecten. h labellis. i coria mali gran. & eius frondes & bitumen ceparum quidem coria, non probarim adhibere. k poteris. l uuæ lupinæ. m parenthesi inclusa, interpres præterijt. n omphacij. o aliquando admiscemus. p apponitur. q ita ut ibi diu remaneant, & leuiter tollantur. r etiam. s è Thebaicis palmulis. t ita ut hæc omnia ceroto ex oleo rosarum, uel myrtino & lentiscino facto, colligantur. u fiant. x uua lupina, y ita ut cum polenta & aceto misceantur. z [utimur etiam exercitationibus, pessarijs quæ habent, &c.] a uel cineres spongiæ combustæ. b non ualde. c ut mali illius periculum defugiat. d semper ante cibos stalticos dantur. e orizma: malim, oryzam. f polentam. g hapala. h palmulos. i satagenam. k ita ut postea & baccis myrtæ, & oleo Hispano coquantur. l tardius lauari permittimus.

ρλζ. περὶ ῥύσεως αἵματος τῆς γυναικός.

Αὕτη ἡ νόσος τῆς γυναικὸς τῇ τῶν χυμῶν [a] πλεονεξίᾳ συμβαίνει, ἐκ [b] πολλοῦ, ἢ πρὸ ἐκ τῆς μήτρας ἐκχέεται. [c] ὅτως τε ἑκατέρων ὡς ποικίλῳ χρώματι, ἢ μὴ αὕτη ἡ γυνὴ ἡ πάσχουσα ἐκ τοῦ τῆς μήτρας σώματος, κατὰ κόν χρῶμα ἔχει. καὶ ἀπορεξίαν ποιεῖ. καὶ ἢν κατὰ πόδια τεῖν ἄρξηται, ὀγκοῦται: μὴ οἴδημα τῶν ποδῶν χρῆ. διορίζεται δὲ ἡ νόσος αὕτη ἐκ τοῦ τῶν τῶν σημείων. ὅπ ὀδύνη συμβαίνει, * καὶ δέυτερον ἔχουσι. [d] καὶ ἐκεῖναι αἱ πόνοι (ὡς ὀδύνη, οἵοτε καὶ ἕλκος ἔχουσι. τὸ δὲ ἕλκος βλαπτῇ (ὡς δὲ τῇ χέσει ὀξὺ ῥυπαρόν, οἵοτε καθαρόν. ἐκείνη τοίνυν ἡ διάῤῥοια, ἢ πς αὖθι ἕλκος καὶ ὀδύνης ὀξὺν, ὅπως μόνος ὁ χυμὸς φέρεται δι' τῶν προφρημένων ἁπάντων βοηθημάτων θεραπεύεσθαι δυνηθῇ, ἅπερ σὺν τῇ [e] ὑγιαμαζόσει τῆς μήτρας τεθείκαμεν. εἰ θελήσει πῆς οἴνου ἀπλᾶς δοῦναι πόσεις, ὃ κωλύομεν, ὡς ὀξὺν ἡ πιτυία τοῦ λαγῶ, ἢ μόχθ, ἢ ἀφνός, ἢ ἐλαφρὸ ἐαν εὕρεθῇ. [f] ἢ ἐκ ῥοῶν, οἶνον καὶ λέπια ῥοῶν, ἢ φλοῦν γροβίλφν. ταῦτα πάντα πεκομμένα καὶ λελειωμένα, καὶ ἐκ τούτου τοῦ ξηρίου διδόναι πολὺν * << δύο. ἄμφνον ὀ εἰ φοίνικος, καὶ μῆλα κυδώνια ἀφεψηθῶσι, καὶ σὺν αὐτοῖς ὕδατι ὀ ξηρίον βάλλῃς: καὶ ὅτως πίνῃ πρὸ δοίης, ὁσάκις ὀ σὺν ὀδύνη εἴη ἡ διάῤῥοια, ἐγκολπωτέα ὀξὺ, χυλὸς ἰ-

La. text omisit.

τέασ᾽ ἢ πλιστένης, καὶ παντὴν τὴν θερμαινόντην καὶ χαλῶν τὴν χρηστέον ὀστῆ κα τα πολύσμασι καὶ θρμῶς καὶ [g] καλαῖς τροφαῖς. ἐν τόντὴν τ᾽ πεπαγμάτὴν καὶ ἐν τῇ ζέσει τὸ [h] γεννηθὲν ἕλκος θεραπεύεται. εἰ δ᾽ ῥευπωμένον εἴη, ὅπερ δοκιμάζεται νῦν κα ἐκκριθῇ ζυγῶδης χυμὸς ἢ κα θαρὸς, ἐν εἶνοις χρώμεθα ὅσις εἴδεσιν, οἷς ἐν δυσοντεία, (πρὸς) κα θαρὰ ἢ ῥυπὰ ἕλκη. πρῶτον μὲν νῦν κα ἀρχόμεθα πρὸς ἑλκῶν τὴν ἐν τῇ μήτρᾳ γενομένων [i] ἀναγινώσκειν, ἐν εἶ πλήρη τὴν θεραπείαν εὑρήσεις. Νῦν κα δὲ χρονιεῖ ἢ διάθεσις, πολυδικὴν ἐπιμέλειαν πρέχρμεν, ἵνα τὰς δυνάμεις ἡ γυνὴ ἀναλαβεῖν δυνηθῇ, καὶ τὸν πόρον χυλὸν τοῦ σώματος ἀναλαμβάνῃ, καὶ ἐν παντὴν τὴν μετασυγκείλυφν τὴν ὀλεθείαν διαῤῥοιαν [l] ἐν δικῶξαι, ἐν εὐρωσίαν ἀνακτήσασθαι.

a abundantia. b diuturni temporis. c ita ut uario colore & maciem corporis & fastidium inferat. d & fluxus ille qui cum dolore occurrit, aliquando cum uulnere est non sordidus, aliquando lympidus. e sanguinatione. f uel uinacia cum baccis myrti, uel corticem pini. g & calidis & boni succi cibis. h positum. i tractarem. k cyclicam diligentiam. l siccare.

ρλη. περὶ διαῤῥοίας σπέρματος τῶν γυναικῶν, ἣν οἱ Ἕλληνες γονόῤῥοιαν καλοῦσι:

Ἐν τούτῳ δὲ νοσήματι σπέρμα ἐν δυσήμασιν ταῖς γυναιξὶν ἐν χέει, [a] ἄτερ ἱμέρου ἐφέσεως, οὔτως ὡς ζῶν * ὠχρώματι [κ] [b] χαννότητι τὸ σῶμα αἰ τ᾽ τα κη- [c] τοῦτῳ δὲ νοσήματι, ᾧ διάῤῥοια συμβαίνει, ἢ σπέρμα ἐν χέει. κ᾽ πάντα τ᾽ ἐπέχειν δυνάμενα πρεχόμενά ἐστιν. Ἀλλὰ μὴν [d] λάμνῃσι μολιβδίναις ταῖς νεφροῖς αὐτ᾽ ἐπιθεῖναι, ἢ οὕτως φανῆναι τῶν. [e] γραμμαῖς βραχίοσι [f] θερινοῖς σκεπάσμασι σκεπασθῆτω, [c] ὡς τ᾽ τ᾽ * αὐθρώπων χαρακτῆρα μὴ θεᾶται, μήτε τ᾽ μεῤῥῶν τ᾽ ἀφροδισίας μῦθος σὺν αὐταῖς μιγνύσθω. οὐ δὲ δυναλείμματι τ᾽ μετασυγκείλυφν πραγμάτὴν [f] τεραπεύμενοι ὦσιν, ὧν τινων αἱ θεραπεῖαι καὶ οἱ τόνοι οἱ σπερχέτερον διετυπώθησαν. a sine aliqua cupiditate uiri. b laßitudine. c Est autē ualetudo quæ per fluxum occurrit, & fit semper chronica. ideirco omnia quæ constringere possunt, adhibenda sunt. d lamina. e ita ut speciosos uultus hominum non uideat. f solidandæ.

ὠχρῷ χρώματι.

αὐθρῶν.

ρλθ. περὶ χαννώσεως τῆς μήτρας:

* Αἱ γυναῖκες αἱ χαύνας ἔχουσι μήτρας, ἔμμηνα πολυσότερα ἢ συνεχέστερον ἐν τῷ μηνὶ συμβαίνει, [a] σὺν ἀνορεξίᾳ ὡς πολλάκις: ἐν τὸ σπέρμα τ᾽ ἀνδρὸς ὀκαθέχουσιν, ἀλλ᾽ ἔξω ἐκπέμπουσι: ἐν ἔκρυσις συμβαίνει: ἐν πρὸς τ᾽ νόμιμον χρόνον ὀ ἔμβρυον βασάζει ὀ δύναν. [b] οὕτως δὲ ὅσιν ἡ ἀφόκλησις τ᾽ σπέρματος, * ὥπερ [c] ὅσον ὅπερ ἐν τῇ κοινωνίᾳ τ᾽ ἀνδρὸς πρὸς τ᾽ σύλληψιν ἢ μήτρα [d] δέχεται * ὅσον μὴ τ᾽ πρὸ τὸν ἢ τ᾽ δευτέραν ἢ τ᾽ τρίτον ἡμέραν ἔξω ἐκπέμψῃ. ἢ ἐκρυσις, ὅταν τ᾽ δύο ἢ τρῖον μηνῶν ἤδη παρεληλυθότων, [e] ἀλλ᾽ αὖθις ψυχῆς ἐν ἐνὸν τὸ ἔμβρυον ἀφπέμψῃ. ὁ [f] ἄφορος τόκος ὅσιν, ὁσάκις πρὸ τ᾽ νομίμου [χρόνου] ὀ-

ὥστε.

* hic τοῦτο abundat.

μφος

μος ἤδη πολυοιαζούσης ἡμέρας ἀτελοῦ ἐκκύκλου τὸ ἔμβρυον. Πρὸς τοῦτο δὴ τὸ νόσημα καὶ χρῆς τοῦ τῶν μεταφορῶν τῆς θεραπείας, εἰς τῆς [g] ἐξ αἱμάτων τῶν μήτρας καὶ εἰς τῆς [h] διάῤῥοιαν ἐξεδέμεθα. τοῦτο [i] τῆς διάῤῥοια χρονία συμβαίνει. a cum fastidio uiri. b Est autem exclusio seminis. c id. d acceperat. e etiâ formatum, sed sine anima & gracile pecus emittit. f crudus. g sanguinationem. h fluxum i hæc enim & per fluxum occurrit, & chronica est.

ρμ. περὶ παραλύσεως τῆς μήτρας.

Ὁσάκις ἡ μήτρα πάλυσιν πάθῃ, τὸ σῶμα αὐτῆς ὅλον ψύχει [a] θερμαντικὸν καὶ λελυμένον γίνεται, [καὶ] αἰσθάνεται τῆς φύσιν ἔχει, ὅτε τῶν δακτύλων τῆς μαίας αἰσθάνεται. αὕτη δὲ ἡ γυνὴ τοῦ χρῆσθαι τῆς ἀφροδισίαν μισεῖ καὶ φεύγει. καὶ εἰ ἀναγκασθῇ, ὀλίγα συλλαμβάνει. διὰ τοῦτο καὶ πρὸς τὸ περιπατεῖν ἐμποδίζεται. καὶ αὐτὰ δέ νυν τὰ ἔμμηνα ἢ ἔστερται, ἢ ἀτάκτως ἐκκρίνεται. Θεραπεύοντες δὲ καθάπερ αἱ δι' ἐπιθέσεις κάμνουσαι, καὶ σὺν ὀδύνῃ καθαιρόμεθα. a pannosum et solutũ sit.

ρμα. περὶ παντῶν τῶν κατακλίσεων τῆς μήτρας.

Αὐχεῖ καὶ τὸ σῶμα εἰς τέσσαρα μέρη κατακλίνεται, καὶ στρεφόμενοι ἐνίοτε, καὶ εἰς τὰ ἀνώτερα μέρη * φεύγει. καὶ πανοῦται δὲ τῷ δακτύλῳ τῆς μαίας καὶ σημείοις δεῖσιν. εἰ δὲ εἰς [b] πολυρὸν ἑαυτῷ κατακλίνει, [a] αὐτὸς ὁ πόδας * καθέλκεται, καὶ ἐν τῷ σώματι ψύχει αἰσθάνεται, καὶ εἰς [c] περιπατεῖν ἐμποδίζεται. εἰ δὲ ἐν * τῇ πρότερα γονομένῃ ὀδύνῃ ἡ κατάκλισις, καὶ τί σὺν ὠδῖν τὴν κτένα αἰσθάνεται, καὶ τὸ ὕδρον ἐμποδίζεται. εἰ δὲ καὶ τὸ ὀπισθεν καὶ κλίνει ἑαυτῆς, [b] τὴν κόπρον οὐκ ἐκπυρματώσει αἰσθάνεται ἐξελθεῖν, καὶ σὺν μεγίστῃ δυσχερείᾳ ἡ γυνὴ [c] ἐξαχωρεῖ, καὶ μάλιστα ἐὰν εἰς [d] δακτύλιον γένηται ἡ κατάκλισις. [d] ἀλλὰ ταῦτα πάντα τὰ σημεῖα εὑρεθῆναι εἰώθασι, καὶ διὰ τοῦτο ὅτως καὶ ταύτην θεραπεύε, ὡς [d] ὄπισθεν ἐρήκαμεν.

φρόπων.

φεύγει * ὁ κατ' οὐθὺ, τείνει?

τοῖς προτέροις.

a pes qui contra est tensionem, & torporem & frigus sentit. b stercora & uentositas non exeunt. c sedet. d sed & hæc uniuersa signa in strictura sunt, sed & collo matricis in feruore posito, aut duriciem habente, hæc signa inueniri solent: & ideo sic & has curamus, sicuti et & illam ualetudinem retrò curauimus.

ρμβ. περὶ στειρώσεως τῆς μήτρας.

Ἡ στείρωσις, κοινὸν πάθος ὂν καὶ ἄῤῥεσι καὶ θηλείαις, ἐκ πολλῶν δὲ αἰτιῶν συμβαίνει εἴωθεν. * ὥστε δὲ καὶ πολλὰ αἱ γυναῖκες μὴ συλλαμβάνουσιν, ἢ ἡνίκα συλλάβωσιν οὐ κατέχουσιν: [a] ἢ οὐκ ἀμελέσι τὸν νόμιμον χρόνον τοῦ φέρειν δυνηθῇ, ἵνα εἰς ὁλόκληρον τὸ ἔμβρυον τελεσθῇ. αὕτη τοίνυν ἡ στείρωσις ἀφτελεῖται εἰς τὸ ἄῤῥεν ἢ τὸ θῆλυ, εἰ τὸ νόσημα ἐν τοῦ σώματι ἔχουσι παντὴν τὴν μέρεν ἐκείνων τὴν ἀναγκαίων ὄντων τῇ συλλήψει. Διὰ τὸ αὐτὸ δὲ νυν ἡ σύλληψις ἐμποδίζεται, [b] ἡνίκα τὸ παῦ σῶμα χῇ, ἐν τῷ πρελυθῆναι, θηλα

ἢ γὰρ.

τῶν σωμάτων abundat, in singulari legendũ τοῦ σώματος.

δὴ, χρονίαν ἴνα ἀῤῥωσίαν* σῶμα τὴν, καὶ κεῖνο σπέρμα αὐτοῦ λεπτόν ἐστιν, [a] ἢ ὑγρὸν ὕδατος ὅμοιος [d], ἢ σφοδρᾶς φύξεως, [e] ἢ πολέον πρὸς τὸ καθηκον τῇ θερμότητι ἔστι διεφθαρμένον, ἢ [f] τῇ ἰδίᾳ ἀσελγείᾳ τῇ σωμεχεσέρᾳ ἀφροδισίᾳ, μεθῶν μὴ [ἰσχύος] αὐτὸν ἰδίων τῶν [g] μερῶν, ἢ ὁ ἀνὴρ ἐμποδίζῃ εἴωθεν, ὁσάκις ὑγρευνοχισμένος ἐστὶν, ἢ πρὸς ἐλευμένος, τοῦτέστιν οὐ δεῖ πλαγίᾳ σὺν ὑμένα ἔχουσι, δὶ ὃ τὸ σπέρμα ἐκπέμπουσιν. Ὁμοίως δὲ * σέρκοις εὑρίσκεται [h] γυναικείου πάθους. εἰ εἰσὶ λεπταὶ καὶ τεταμένοι καὶ φθισικαὶ, ἢ * κατατικῆ: ἢ παρὰ φύσιν πολὺ παχεῖαι καὶ πιμελῶδες, ἢ ὀργίλαι καὶ θυμῶδες. τοῖς μέρεσι δὲ γυναῖκοι ἐμποδίζονται, ὁσάκις ἢ * καθαίρονται, ἢ τὸ σῶμα τῆς μήτρας ἐγκεκλεισμένον ἔχουσιν, ἢ ἐσφραγισμένον, ἢ ὑμενῶδες, [i] ἢ τινι πράγματι αἰτιώμενον, ἢ δῆλον τύλωσιν, ἢ σκλήρωσιν, ἢ ἕλκος ἐκεῖ ἔχουσιν, ἢ οὐ τῇ κοινωνίᾳ τοῦ ἀνδρὸς δὲ σπέρμα οὐκ ἀπεβάλοσι, καὶ οὐτοῦθέν εἰσι σεῖραι καὶ * ἄγαμοι. Θεραπεύοντες ἕκαστα τὰ προσημένα τοῖς ἰδίοις ἰδιοῖς μελέαις οὕτω, ὡς κεκμηκὼς ὁ ἀνὴρ τοῖς γυμνασίοις καὶ τῇ ἀλοιφῇ καὶ τῇ ποικίλῃ τροφῇ ἀναλαμβανέσθω. εἰ δὲ [l] χρόνιον νόσημα ἐμποδίζοι, πρῶτον θεραπευθήτω, καὶ οὕτως ἀναληφθήτω. Τοὺς ἐκτεμνομένους καθάπερ οὐ τῷ χειρουργικῷ πολὺ ἐχέτω. θεραπευέσθω. εἰ μοῖς * τοίνυν ἡ γυνὴ ἀναληφθήτω, καὶ θεραπευθήτω. εἰ ὑπό τινος αἰτίας δὲ * σῶμα [l] ἐγκεκλεισμένον ἐστὶν, ἢ ἐὰν ὁ ὑμὴν κεκλεισμένος, ἀνεωγμένος ἐστὶν: ἐάν τε ἕλκος ἔχοι, [m] διάφορος αὐτὴν θεραπεία. ἢ τύλωσιν ἢ καὶ σκληρία, μαλακτέα. ἐκ δὲ τοῦτον τῶν αἰτιῶν ὀδεμία ἄλλη τις αἰτία εὑρεθῇ οὐ ἡ ποιοῦσα σέρωσιν, [n] ἢ τὴν σύλληψιν [o] ἀπεβάλλουσα.

fortè, ἄτεκνοι.

τίμα.

a aut non nutriunt, nec legitimum tempus perferre possunt. b cùm omne corpus habet in causa, præcedente scilicet aliqua ualetudine chronica. c aut aquatum d aut ualde frigidum. e aut iusto calidius, & corruptum. f aut luxuria sua frequente usu Venereo eneruatus sit & sine uiribus. g partibus autem uir impediri solet. h aut enim in causa corpus (totum) habent, ut quæ sunt tenues & macilentæ, uel phthisicæ. i aut aliqua re aliena clausum. K etiam. l si uerò aliqua re aliena orificium matricis clausum est, tollatur, & si membrana clausa est, aperiatur. m pro differentia eius curandum. n &. o deneget.

ρμγ. περὶ δυσχερῶς καὶ ποιώδους τόκου.

Πολλαί εἰσιν αἱ πάμπολλαι ἐφ' αἷς ὁ κοιλώδης καὶ δυσχερὴς τόκος ἀπαντᾶται. μία δὲ ἴσως αἰτία πρὸς αὐτὸ τὸ τεκεῖν. ἄλλη δὲ πρὸς τὸ πικρὸν καὶ ἐμβρύου. πολὺ δὲ μὴ τείνω αἰτίαν προσάγουσιν. ἢ ἐκ τοῦ ἐκκρίσεως συμβαίνειν εἴωθε πρὸς ἄλλοις δὲ ὀλεθρίαν [a] ἐξανίσαν μικτὴν λεγομένην. ἢ τις ἐκ πάντων τοῦ προσημένου μιγνυται. a emergit.

ρμδ. πῶς λέγουσιν ἐξ αὐτῆς τῆς τικτούσης τὸ δυσχερῆ τόκον συμβαίνειν;

Ὅτι ἐὰν ὀργίλη ᾖ, ἢ [a] αὐτοτρεπτικὴ, ἢ δειλὴ, ἢ [b] προστενοῦσα. καὶ ὅλως ἴσως σώ-

σώματι, ἢ πολὺ ἰχνὴ, ἢ σφόδρα πιμελῶδης, ἢ μυώδης, ἢ ἄῤῥωστον σῶμα ἔχουσα, ἐμπορδίζεται. τοῖς δὲ μόρεσιν ἴσως * μὴ ἡ αὐτὴ μήτρα οὐ ζέσει εἴη, ἢ πο- ἀ.
κοιλυλῴμασιν ἐμπορδιαθῇ, ἢ τὸ τόμα αὐτοῦ [c] στενώτατον ᾖ, ἢ ἐκ μόρους κεκλῳσμένον, ἢ [d] οὐ ζῷ πλησιάζῃ τις αἰμορῤῥαγία καὶ ἄθροισις εἴη, ἢ οὐ τῇ κύστει λίθος, ἢ οὐ ζῷ κώλῳ τῆς κύπτον ἐπίχεσις εἴη. ἐκ τούτων γὰρ πασῶν τῶν αἰτιῶν ἡ ἔξοδος τοῦ ἐμβρύου δυσχεραίνεται.

a uerecunda. b primariola. c angustum uel contortum. d uel in uicinitate hæmorrhoides uel collectiones fuerint.

ρμε. πῶς λέγουσι διὰ τοῦ τικτομένου ἐμβρύου τῶν τόπων δυσχέρειαν συμβαίνειν.

Δηλαδὴ ὅταν φυσικῶς μεγάση κεφαλὴ, ἢ ὅλον τὸ σῶμα τοῦ γαστρὸς μεῖζον, * ἢ [a] ἢ δῆλον, ὅτι ὑδρωπικὸν ὄστιν, ἢ [b] κυρτὸν, ἢ κεκαθευτὸν, ἢ πεφυσημένον, ἢ [c] ἀγχθαμένον, ἢ τῇ θέσει πρὸς τῶν φύσιν ὄν. *a uel certè. b gibbosus. c mortuus.* uel tres manus.

ρμς. πόσοις καὶ ποίοις σχήμασι τὰ ἔμβρυα γεννῶνται.

Γενικὰ μὲν τέσσαρά ἐστιν γένη, κεφαλῶ, κεφαλῶ πόδασ, ἢ πλάγιον κείμενον, ἢ δεδιπλωμένον. ἰδικὰ δὲ σχήματα πλείονα εὑρίσκονται. ἐκεῖνο γὰρ τὸ κεφαλῶ φερόμενον, ὁτὶ τε μὲν τῶν κεφαλῶν εἰς τὸ τόμα τοῦ μήτρασ ἔχει, ἢ ὑ [a] λοιπὸν σῶμα ἐγραμμένον κεφαλῶ κατερχόμενον, ὡς πρότερον ἢ οὐ ζῷ τόκε, ἢ ὄπισθεν τῶν κεφαλῶν ἐμπίξῃ ἢ πλάγιον ἑαυτὸ ἀφῤῥῆ πρὸς. καὶ [b] ὁτὶ τε αὖθις ἰδιαχέσεως. ὁτὶ τε δίνιν τῶν μίαν χεῖρα, [d] ἔξω * ἐπαναδίδῳ, τὸ λοιπὸν μόρῳ ὁτὶ δὸν ἐλευγμένων τῶν ποδῶν εὑρεθήσεται. καὶ αὖθ' ὑζαιτέμνον. ἄλλο δὲ χῆμα ὅπερ κεφαλῶ πόδασ ὁτὶ τε κατέρχεται, [d] ὅτως ὡς αὐθύθεον τὸ τόμα τοῦ μήτρασ εἰς πόδασ χῆ ὀρθὸς, τὰς δὲ χεῖρας ἐλευγμένασ τοῖς πλαγίοις, ὁτὶ τε οὐ ζῷ πεστέρῳ μόρῳ, ἢ ὄπισθεν ἀφ' τοῦ τόματος εἰς πόδασ ἐμπίξῃ. ὅπερ καὶ αὖθ' ὁτὶ τε σὺν ἰδιαχέσει, ὁτὲ δ' αὖθ' ἰδιαχέσεως ἐλεύθ' ἔωθε. καὶ ποτὲ μὲν τὰ ὁτὶ τὰ πόδα, ἢ εἰς * ἑκατέρος γε ἔξω ἐκπέμπει, τὰ χεῖρον δηλονότι ἰδὶ τῶν κεφαλῶν ζωγραμμένων. καὶ * ποτὲ ὑ διηρημένοις τοῖς ποσὶ, * τῶν μερῶν τοῦ μήτρασ κεχωρισμένος ἐμπηγνύῳ. ὁτὶ τε δὲ πλωθεὶ τῶν τῶν πρόσω μὰ τῶν γονάτων, ὀξελθεῖν ἀναγκαθήσεται. ὁτὶ τε ὅτως δὲ πλωμένων, ὡς καθεζομένῳ ὅμοιος τὰ [c] τραύματα ἔξωθεν δείξῃ: ἢ ἀναπτίως, ὅτως [f] δὲ πλωμένων, ὡς τὰ πέλματα τῆς κεφαλῆς ἐλευγμένα εἰς τὸ τόμα τοῦ μήτρασ εὑρήσεις. Τὸ δὲ πλαγίως κείμενον, ὁτὶ τε οὐ ζῷ πλαγίῳ, ποτὲ ὑπτίον, ποτὲ εἰς σὺν ὀδόντασ εὑρεθήσεται. ὅτως τοίνυν δεδιπλωμένων * ἐσκυλμένων, τεθλιμένων εἶναι δυνατῆ. *a reliquum uerò corpus contortum aliquando in capite quidem descendens, aut in priore ab orificio, aut retrorsum caput infigit. b & aliquando cũ strictura hæc schemata fiunt. c aliquando etiam unam manum foras proijcit, uel utrasque ita ut* proijcit, ἐπαναπτάνει. melius, ἀμφότερον. *L. interp. non habet. * τοῖς μόρεσι. * ἐς πλάγιον.

intus iunctis existat. d ut directum orificio matricis pedes habeat compositos, & corpus rectum. e naticas nimirum nates. f duplicatur. g plantas. h sic etiam duplicatur, & in diuexum (obliquum) positus esse potest.

*Γεναρῶν. *ποῖα.

ρμβ. Εκ * τούτων τοίνυν τῶν προειρημένων σχημάτων, * ἅπερ εἰσὶν ἀνικτιδαμένα, καὶ κατὰ φύσιν καὶ τὰ ἐναντία, καὶ παρὰ τὴν φύσιν;

accusatiui pro genitiuis absolutis.

Ὁσάκις κῶν κεφαλὴν φόρεται, ὅτως ὡς εἰς τὸ στόμα τοῦ μήτρας [b] βυθέως ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ βύρεθήσεται, * τὰς χεῖρας δηλονότι ταῖς [c] πλευραῖς ἐζευγμένας. a σύνταξα, exoptabilia. b directum. c lateribus & femoribus.

ρμη. πῶς ἢ πλησιάστερον τοῦ καλοῦ σχήματός ὄντι γεγενῆσθαι τὸν ἔμβρυον;

Latinus interpres omisit, inclusa parenthesi.

Ὁσάκις τῶν ποδῶν ἐζευγμένων κατέρχεται, καὶ εἰς τὸ στόμα τοῦ μήτρας τε θεμένων, τῶν χεῖρῶν, δηλαδὴ ταῖς πλευραῖς [a] ἐπιδεδεμένας, * (ὀδέποτε αὐτῶν ἡ μαῖα κατάξῃ. ἀλλ' ἡνίκα κατελθεῖν ἄρξηται, εἰσβάλλουσα τὴν χεῖρα, τὰς χεῖρας ἀυτῶν κρατησάτω, καὶ αὐτὰς καταγάγοι, μήπως τὰς χεῖρας *αὐξήσῃ, καὶ αὖται ἐκεῖ ἀχρεῖνωσῖν.) ἀλλ' ἐκ τῶν δύο χρῆμα ἄμφιβόλον ὅτι τὸ κῶν κεφαλῆς κατερχόμενον. [b] ἡνίκα γὰρ ἀγωνίζειν ἄρξηται, ὀδεὶς φόβος ἐστί.

a iunctis. b cum enim labi foras cœperint, nullus metus remanet, ne manus ibi separatæ remaneant, cum infantem adducere cœperis.

* αὐξήσῃ.

ρμθ. πῶς λέγουσιν ἐκ τῶν ἐκτὸς συμβαίνοντων αἰτίων δυσχερέστερον τόκον γενέσθαι;

πλείονι.

Συνεχέστερον γὰρ ἢ τῇ πάνυ ψύξει τῶν ἀδρῶν, ἢ ὀλίγον * πλέον θερμασίᾳ, ἢ δηλονότι ἡνίκα ἄπορ ταῖς τεκούσαις εἰσὶν αἰναγκαῖα, ὁ παρόν.

χορίῳ.

ρν. πῶς λέγουσι διὰ τῶν * βύλακος ἐμποδίζεσθαι τὸν τόκον;

Ὅτε βραδύτερον ἀφ' τῶν [a] βάθους ἀναλύεται [τοῦ μήτρας] ἢ [b] δῆλον ὅτως [c] σεραιωμένον ὄστιν, ὡς δυσχερῶς ἐκκεῖθήσεται. ἢ δηλαδὴ ὅτως λεπτός ὄστιν, ἵνα πρὸ τοῦ καιροῦ * ὁ τόκος λελυμένος ᾖ, καὶ πρότερον ὁ ἐν χυμὸν ἐκεῖνον ἐκχεῖ, [d] ὅν πορ δὲ ὁ ὀλίθημα τοῦ παιδὸς [e] προβυτερεπομένον ἔχει.

a fundo. b certè. c solidus. d qui. e à natura præparatus est.

* τῶν τόκου.

ρνα. πῶς λέγουσι κατ' ἄλλον τρόπον, ὅσωπερ ἐκ πασῶν τῶν αἰτιῶν μίγνυται ἢ τόκον ἐμποδιζῆναι;

Διόπερ νοσῶδον καὶ χαῦνον ὄστι τὸ ἔμβρυον, καὶ δὲ ὅτο βοηθεῖ [a] τῇ ἀναρξῇ τοῦ τεκούσης. ἢ [b] δῆλον τεθνηκώς, ἢ μικραὶ κεφαλὴν ἔχει, καὶ δὲ ὅτο τὸ στόμα [c] ἐκτανθῆναι τὸ δυνάται. ὅτε πρὸ τοῦ μαίας βυχερῶς καταλαμβάνεται. καὶ * αὐτὰ τὰ αἴτια ἃ ἐγὼ Μοσχίων καὶ οἱ λοιποὶ ἀρχαῖοι τεθεικασὶ ποιῆσαι τοῦ δυσχερεστέρου τόκου. * Σωρανὸς δὲ ἅλας προστίθεῖ αἰτίας. βόλεται δ' ἀδικνυῶσαι, ἢ ὑβ ἀδικίας ἐμποδιαθῆναι τὸν τόκον, ἢ * συσφιγθέν τῶν, καὶ ξηρανθέν τῶν αὐτῶν τῶν μορῶν. (ἢ) ἐκ διαῤῥοίας τοῦ πλεονάζοντος χυμοῦ,

Καὶ ταῦτά ὄτι τὰ αἴτια. *Σωρανός. * ἢ γνω.

χυμοῦ,* ἢ διαῤῥοίαν αἵματος * ἀνακληφθεισῶν τῶν δυνάμεων τῆς τεκούσης, ἢ (ὅλῃ) ἐκείνων τῶν πλαγμάτων, οἷς τὸ σῶμα τῆς μήτρας συγκλείεται εἴωθεν, d καθάπερ τοῖς μώλωψιν, ἢ ταῖς κλείσεσιν, ἢ ταῖς θρύσεσιν, εἴτε αἱμορῤῥαγίαις, καὶ τούτοις τοῖς πολέσιν ὁμοίως. ἢ τοίνυν τοῦ θανάτου τῶν ἐμβρύων, ἢ * ἐσκυλμένον πρὸς φύσιν τεθραυμένῳ· ἢ τῇ πολυνεξίᾳ τῶν μερῶν, e τῆς γαστρὸς, τῶν χειρῶν, ἢ τῶν ποδῶν χάριν· ἢ (ὅλῃ) αὐτὰ τὰ ἔμβρυα τέσσαρα ἢ πολύτε εἰσίν. a conatum. b certè. c extendere. d sicuti cicatricibus clausis uel collectionibus, uel hæmorrhoidis & pluribus his similibus. e ut si tres manus uel pedes habeat.

διὰ διαῤῥοίαν.

* ἐπληρωσῶν, uel αὐαλωθεισῶν.

* ἐσπλάγχνον

* ρνβ. ποίᾳ τοίνυν ἐπιμελείᾳ a μαιευθῶσιν ἐκεῖναι, αἳ μετὰ βραδυτῆτος καὶ σὺν δυσχερείᾳ τίκτουσιν;

Εἰσί τινες αἳ τινες δὶ ἐπίχεσιν καὶ * πένωσιν ξηρότητος, ἀλλὰ μὴν καὶ χέσει ἐμπροδίζον, εἴτε ἀπὸ σφοδρᾶς ῥύξεως ἐδῶν πάχους εἰν, ἢ (ὅλῃ) σκληρῶσιν τοῦ σώματος τοῦ ἐμβρύου, ἢ τῆς μήτρας βραχύτητα, ἥνικα οὐδὲ μακρὸν χρόνον τῆς σύλληψιν δέχεται· εἴτε παχύτητα τοῦ σώματος, ἢ φόβον, ἢ ὀργιλότητα b.

Vide Actium lib. 16. c. 22.

fortè, τίγνωσιν.

a obstetricandæ sunt. b Interpres addit, uel colli matricis curuedine uel tortione. Hæc omnia supradicta chalastica diligentia relaxari solent.

ρνγ. * περὶ γυναικὸς δυστοκούσης. καὶ μὴ δυναμένης ταχέως γεννῆσαι;

* Λῶν χήνειον δίδου ῥοφῆσαι καὶ ἀνωδυνώτως πράξαι. ἢ ἐκ ῥαφανίδων ποιήσας στέφανον, στέψον τῶν ὠδίνουσαν, καὶ πράξαι τέξεται. οὐδέποτε ὁ ἁρπάσας τὸν στέφανον ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς, ἵνα μὴ βλάψῃ. ἢ τοῦ ἐστερᾶς κυπείου κάτωθεν αὐτῶν, καὶ οὐδέποτε τέξεται. ἢ ὠὰ δύο σὺν τηγάνῳ καὶ ἀνίσῳ καὶ κυμίνῳ λιώσασι, πάντα ὁμοῦ σὺν οἴνῳ λευκῷ δίδου πιεῖν ἀπυρέτοις: ἐὰν δὲ πυρέσσωσι, μετὰ ὑδρομέλιτος, ἢ καυλίαν αὐξήσου πόκινον στέφανον, καὶ ὡς αὐτοῦ ἔρκος, στεφάνωσον τῶν κεφαλῶν αὐτῆς. ἢ λαβὼν ὁ ἀνὴρ τῆς τικτούσης, λαγῶν ζῶντα καὶ κρύψας τοῦ τὸν κόλπον αὐτοῦ, εἰσελθὼν πρὸς ἐλθῇ τῶν κλίνων ἅπαξ, καὶ ταχέως φύγῃ ἔξω, ἵνα μὴ καὶ τὰ ὄντα αὐτῆς ἐκβάλῃ.

Caput hoc 153. & sequentia omnia in translato Latino non habentur: sed pro ijs alia folia in quarto (ut loquuntur) xiiij. de obstetricatu, & de uarijs passionibus uteri curandis.

ρνδ. περὶ γυναικὸς ὠμοτοκούσης.

Ταῖς δὲ ὠμοτοκούσαις καὶ μὴ τελεσφορούσαις τὰ ἔμβρυα δίδου πιεῖν ἀρτεμισίας σραχμῶν, ἢ τοι κοράπια ιη. λιώσας σὺν οἴνῳ βοώδεσι.

ρνε. περὶ τεθνηκὸς βρέφους, ἵνα αὐτὸ καταβάλλῃς.

Πράσου δέσμιον καὶ πηγάνου δέσμιον ἀφεψήσας σὺν οἴνῳ βοώδεσι, δίδου πιεῖν τρίτον. Ἄλλο. Τὰ νέκρα ἔμβρυα ἐκβαλεῖν ἀλλὰ πολλαστὸν θυμιωμένη.

ρνς. περὶ τὸ μὴ ῥίψαι τὸ βρέφος.

Γυνὴ ἔχουσα ἐν γαστρὶ καὶ ἀκβαλεῖν, ἐὰν λαβὼν βάτου εἴλαν, καὶ βαλὼν αὐτῶν εἰς σανίον, δήσας εἰς βραχίονα αὐτῆς ἔσται ἄφθορος ἕως τέτρατον. Ἄλλο. Γυνὴ καὶ ἀκβαλεῖν τὸ ἔμβρυον, ἐὰν λαβὼν * ζοχλὶν βοτάνιν μετ' οἴνου δώσας αὐτῇ πιεῖν.

* uide an uocabulum sit Arabicum, zucha fortè, uel suchabam.

ρνζ. περὶ τὸ γάλα τῆς γυναικὸς καταστῆσαι.

λεώσας. Τῆλιν ζέσας καὶ λφὼ αὐτῶ, ῥῖς μαθοῖς (ἐπὶ πλατῆε.) ἢ μελανθίον μιᾶ ἑφήματος πόπζε γο.α. ἢ σήσαμον μιᾶ γλυκέως ἢ βαλανείῳ πόπζε. ἢ καναβόκηκον λφώσας μετ' οἴνου ἀκράτου πόπζε. ἢ πίτυρα μιᾶ εἴζης μαράθρου ἀφ' λυτρῦ μιᾶ οἴνου πότιζε,, δι' καθέφημα αὐτῆς.

ρνη. πρὸς τὸ σβέσαι γάλα γυναικός.

fortè, αποσβέσεις. Γυναικὸς γάλα *ἀφφρύξῃς ὅτως: φάβα ἀλεστὸν καὶ ἔλαιον ἀναμίξας, κατὰ πλαστε τοῦ μαθοῦς αὐτῆς.

ρνθ. πρὸς τὸ μὴ αὐξάνειν γυναικὸς μαθοῦς.

Κωνείου πόρμα φρύξας καὶ λφώσας κατὰ πλαστε ἡμέραις ζ.

ρξ. πρὸς γυναικὸς ἀτέκνου ἵνα συλλήφητῃ.

Γλυκὴ ἄτεκνος ἡ μὴ τέκνον ποιήσασα, συλλήφεται ὅτως. Ποιήσεις ταύτην τὴν σκευασίαν: Κηροῦ Τυρρηνικοῦ γο.γ. ἀφονίτρου γο.α. Τύλεως γο.α. ζ''. δι' οὗ ἀφόνιτρον καὶ τὴν τῆλιν λέαν μίσγε ῥῖς συπτικοῖς. ἢ * σατύρου πόρματος γο.δ. χολῆς δόρκος δι' ὑγρόν.

σατυρίον. His notis inclusa moralis sententia nescio quomodo huc irrepsit: quæ sublata è medio, reliqua coniungenda uidentur, sic: χολῆς δόρκος τὸ ὑγρὸν [μίγνυε πρὸς] χολὴν αἰγείαν, &c.

*Ἄνθρωπε λλῶσαν πᾶσον, κοιλίαν δάμαξον, δι' ὃν οἶνον φύγε, καὶ φθῦγε κόσμον, κὴ γενοῦ ὡς γόρων. * χολὴν αἰγείαν, & θοῦ ἐς τὸ ὀμφαλὸν τῆς γυναικὸς ὑπὸ ἡμέρας ζ. καὶ συγγνέαθι τῇ αὐδεῖ σελήνης αὐξούσης, καὶ θαυμάσεις. Ἢ ἀλφίτου κόπριον λφώσας, καὶ μίξας μιᾶ ῥοδίνου ἐλαίου ἢ αἰγείνου, ἄλειφε δι' αἰδοῖον τῆς γυναικὸς, ὡσαύτως καὶ τὸ αἰδοῖος, κὴ συλλήφεται. Ἢ πιτύαν λαγῶν οἰείλυσον ἐς ῥάκος οὗ ὦ δ' παιδίον γεννηθεὶ ἐτυλίχθη. (καὶ) ἡ γυνὴ λαβοῦσα αὐτὴν πολλάκις ἑαυτῇ, καὶ αὐδεῖ κοιτήτω. Ἕτερον πρὸς ταυτὸ ὅτι ᾳᾳ πεσοῦ καθαρτικοῦ, * χρῶ δὴ αὐτῇ ὅτως ἡμέρας θ. μὴ πλησιάζουσα τῇ αὐδεῖ, ἀλλὰ διαμένουσα ὅτως. Καὶ ἐ μὴν θέλεις ἄρρεν ποῆσαι, ποίει ἄρρενος ἡμέρα: εἰ δὴ θῆλυ, ἀφροδίτης. καὶ τότε ἀφ' τῆς καθάρσεως συγγνέαθι τῇ αὐδεῖ. ἡ δὲ *χρῆσις ὅτι τοῦ πεσοῦ διαύτη. ὀποῦ μήκωνος, συπτικείας ῥῖς ἧς, κρόκου ἀνὰ γο.δ. μελανθίου γο.β. πολυπόλεως γο. ζ''. μύρου σοσίνου δι' ἀρκοῦν. γενιανῆς γο.α. ζ''. καὶ μέλιτος Ἀττικοῦ δι' ἀρκοῦν. Παραπθέαθι ὁ πεσσὸς, εἰς τοῦ * πόδας τῆς ὑστέρας. Ἐπεμφα ὁ καὶ κυεία Ἰουλία Ἀγριππίνη τῷ χρῆσιν, ἥτις μέχει τοῦ δοῦρο μὴ κύουσα, ἔχει ἀν ποθφυόταν τὸν υἱὸν Διοχενιανὸν ἐκ τοῦ φαρμάκου τούτου. καὶ οἱ ὁ κυεία ἐξαιρέτας ἐπεμφα τῷ γραφῷ * ἀσφαλισαμένη πρὸς δι' μὴ διαπεσεῖν * πρόσε.

*χρίσω.

*fortè, σπουδασία.

* τὰς πέδας, uel πωποδῶν;

* mulier fortè est quæ misit, ut hæc nō sint Moschionis.

* παρά σε.

*Quere apud Aetiū li. 16. c. 17.

ρξα. πρὸς τὸ γυναῖκα μηδ' ὅλως τεκνοποιῆσαι.

* Ἡ γυνὴ ὁ συλλήφεται ὅτως ποιήσασα: Τὸ ὀστοῦν τοῦ ἐλάφου ὅπερ ἔχει ἐς

τῷ

τῶν καρδίαν, οὐ γάλον καὶ ξέον ἐξ αὐτῆς, καὶ δὸς πιεῖν τῇ γυναικὶ, & οὐ τέξεται. ἢν ὑοσκυάμου σπέρμα τείλας μετὰ γάλακτος ἵππείου, ἔμβαλε εἰς δέρμα ἐλαφρὸν. καὶ ἐπίδησον δι' ὃν βραχίονα αὐτῆς, καὶ θαυμάσεις. εἰ δὲ βούλει πρᾶσαι, αὐτὸ πρόσθεν λαβὲ ὄρνιθα καθ' ἑκάστην πικτόσῃ, ἢ ὁ μὴ τέξεται: ἢ χύτρα ζεούσῃ, καὶ ὁ μὴ ζέσει: ἢ ῥεούσῃ, καὶ ὁ μὴ ῥεύσει. Ἡδύοσμος πρὸς τὴν πολυσάρκειαν πρὸ πολλοῦ, ἢ πρὸς πολέμου. Ἡ ἀλόης δραχμὴ μία. κηρέως δραχμὴ μία, ἤτοι κόραλλα ἢ πάνακες δραχμὴ μία. τοῦτο ὕδατι λεώσας, καὶ ποιήσας * κολλύρια ἀμιδίου. πρᾶγμα γὰρ ἐκβάλλει δι' γόνου ἔξω. Ἡ λύκης τὸ δόδου τὸ εἴζηλον τὸ α. λεάνας σὺν ἡμικοτύλῃ ὕδατος πάρεχε ἐξ ἀφέδρου, καὶ οὐκέτι κύει.

κολλύρια.

ρξβ. πρὸς τὸ γνῶναι γυναῖκα ἆρα γόνιμός ἐστιν, ἢ οὔ:

Ῥητίνην θυμίασον ἢ γοῦν κοτινόστονον, ἢ λίβανον, ἢ σύραγα, ἢ ζι θυμίαμα: ἢ ἄσφαλτον ὑπόθου κοτινόστω αὐτὴν ἀσφαλισάμενος πάντοθεν, ἵνα μὴ ἐξέρχηται τὸ καπνίσμα. καὶ εἰ μὲν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐξέρχεται ἢ ὀσμὴ τοῦ καπνίσματος & βρύγεται, ἐπίγνωθι ὅτι γόνιμός ἐστιν. ἐὰν δὲ μὴ βρύγεται, ὀδὲ ὀσμὴν ἀναπνέει τῷ στόματος, γνῶθι ὅτι σεῖρα ἐστίν. ἀπεκλείσθη γὰρ αὐτῆς ἡ μήτρα, & * ὀκαμα *

fortè, ἢ ἐκ αὐτῆς συλλήψεις καρπὸν ἐν γαστρὶ αὐτῆς.

Καρπὸν εἰ γαστρὶ αὐτῆς. Ἡ λαβὼν ἀγγεῖα ὀστράκινα, καὶ σημφωσάμενος αὐτὰ ἀκριβῶς, βάλε εἰς αὐτὰ κριθὴν ἢ ὄρόβον. καὶ ὑρείτωσαν ὅ, τε ἀνὴρ εἰς τὸ εἶ, καὶ ἡ γυνὴ εἰς τὸ ἕτερον. καὶ θὲς αὐτὰ εἰς τόπον εἰ ᾧ ὄστι κατάψυχον, ὥστε ἄχρι ἑπτὰ ἡμερῶν, μηδὲ ὅλως πρᾶσαι λουσθῆναι. τῇ δὲ ἑβδόμῃ οὖγα λον αὐτὰ καὶ ἴδε. καὶ ἐὰν βλαστήσωσι τὰ ἀμφότερα, γόνιμοί εἰσι. εἰ δὲ εἰ ἐξ αὐτῶν ὁ βλαστήσῃ, ἐκείνος ἐστέρωται.

ρξγ. περὶ τοῦ γνῶναι πότερον ἄῤῥην ἢ θῆλυ τέξεται.

Λαβὼν ποτήριον ὕδατος γέμον, καὶ ἐκθλίψας ἐκ τοῦ μαθητοῦ τὴν γυναικὸς γάλα, δύο ἢ τρεῖς βρόχθους, ἐπίσταξον τὸ ποτήριον εἰς τὸν ὕδατι: καὶ εἰ μὴ στῇ ἄνω γάλα καὶ ὑδὶ πλέῳ, ἄῤῥην πίπτει: εἰ δὲ διαλυθῇ καὶ βυθίσει κάτω, θῆλυ τέξεται. Ἢ κάθιον αὐτῷ ὑδὶ σ' ἔδαφος (ὑδὶ) ὀκίμποδα, καὶ ἄχρι κρύνασα ἀπ' αὐτὴν ὀλίγον κάλεσον αὐτῷ ἐλθεῖν πρός σε: ἀνίσταμένη δὲ αὐτὴ ἐὰν τὴν δεξιὸν πόδα πρὸ τείνῃ ἄῤῥην ἔχει: εἰ δὲ τὴν ἀριστερὸν, θῆλυ. Ἢ βλέπε τοὺς μαθητὰς αὐτῆς, ἤγουν τὰς ῥόγας: καὶ εἰ μὲν ὀρθαί εἰσιν, ἄῤῥην ἔχει: εἰ δὲ κάτω νεύουσι, θῆλυ συνέλαβε. Ἢ πόχθου, καὶ εἰ μὲν οἱ μαθητοί εἰσιν οὐ χροοι, ἄῤῥην ἔχει: εἰ δὲ δύσχροοι, θῆλυ συνέλαβε.

ΤΕΛΟΣ.

ΙΑΜΑΤΑ ΑΤΤΑ ΑΝΩΝΥΜΟΥ τινὸς, ἃ μετὰ τὴν τοῦ Μοσχίωνος βίβλον γεγραμμένα εὑρήκαμεν.

REMEDIA QVÆDAM AVtoris incerti, quæ post Moschionis librum scripta reperimus.

κ. πρὸς σῦφλον κεφαλῆς, τουτέστιν ἀλωπεκίαν ἢ ὀφίασιν.

Alia sunt quæ Paulus & Aetius habeant. Ονόματα. * Αἴτια.

Ἀλωπεκία καὶ ἡ ὀφίασις κοινή ἐστι, καὶ κοινῶν θεραπείαν δεῖ προσφέρειν. κέκλεται δὲ ἡ ὀφίασις, ἐπειδὴ τοῦ χρώματος τοῦ ὄφεώς ἐστιν. ἡ δὲ ἀλωπεκία, ἐπειδὴ τοῦ ἀλώπεκος ὅμοιον τὸ χρῶμα. * Τοῦτο δὲ τὸ πάθος συνεχῶς καταλαμβάνεται γενέσθαι ἀπὸ κακίστων χυμῶν τῶν εἰς τὴν κεφαλήν. Παρὰ Ῥωμαίοις δὲ σῦφλος ὀνομάζεται, ὅθεν καὶ τὸ εἶδος τοῦ κακοῦ καὶ τὸ χρῶμα αὐτοῦ, εἰς τοῦ δέρματος τῆς κεφαλῆς οἰδέκνυται, λευκὸν μὲν ὑπάρχον σημαίνει, ὅτι ἐστὶν ἀπὸ φλέγματος, τὸ δὲ μέλαν δὲ, ὅτι ἀπὸ μελαγχολικοῦ χυμοῦ, ὠχρὸν δὲ ἀπὸ ξανθοῦ καὶ χολώδους χυμοῦ γεννᾶται.

Ἕξεστι πρῶτον κατάσται τὴν κακοχυμίαν ἐκ τῆς ἀλόης καὶ κολοκυνθίδος, δεχόμενον ταῦτα. ἀλόης <<.γ. κολοκυνθίδος <<.δ. σκαμμωνίας γ. η. ἀψινθίου χυλοῦ <<.δ. ῥοῦ χυλῷ κραμβῆς ποιήσεις κατάποσιν, καὶ δώσεις κατὰ τὴν δύναμιν καὶ ἡλικίαν ὅσων πέντε. Εἰ δὲ μελαγχολικὸς χυμὸς εἴη, ἐλλέβορον μέλανα αὐτοῦ προσμιγνύς: εἰ δὲ χολώδης εἴη, σκαμμωνίαν προσμιγνύς. Καθαίρει δὲ ὅλον τὸ σῶμα. καὶ τὴν κεφαλὴν προσίσεις κάθαρσιν. ἐπεὶ τὰ τοῖς ὀστοῖς βοηθήματα μετέλθῃς. καὶ τὴν διαφορητικὴν λεπτυνόντων, καὶ ἔλκει τὸ αἷμα δυναμένων οἷον θαψία. ἄριστον γὰρ ἐστι βοήθημα. ξέσαι δὲ δεῖ τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνατείνειν. κατανοητέον δὲ ὅτε ἐκ μικρᾶς τέφρας ὀρυθρὰ γίνεται ἡ κεφαλὴ, ταχέως ὑγιαίνει. εἰ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, δυσχερῶς ὑγιαίνει. ἐπὶ-

σκο-

σκοπεῖν δὲ χρὴ μὴ δι' πρόσφορον τὴν θεραπείαν, μὴ ὑπερβαλλόντως ποιήσαι τὴν θέρμασίαν οὐ τοῦ τῆς κεφαλῆς δέρματι ὑπερβολὴ δέον. φανερὸν γὰρ ὅτι τοῦτο δι' ἐκανὸν χρῶμα φανῆναι ἐπὶ αὐτοῦ πιθῶν. εἰ γὰρ κινδυνώδες ἐστὶ τὸ δέρμα αὐτῶν πολλάκις πόνοι θάλπωσιν, μετενεκτέον, ἵνα τὴν βελτίονων χρώμεθα φαρμάκων, ἀναλύοντά τε τὴν δυνάμιν αὐτῶν, τῇ κηρωτῇ προσμιγνύντου τέφρα. * ἀνοίγειν δὲ ταῦτα βυθρῷ οἰκήματι. τοιούτῳ τε βοηθήματι ἄνθρωπος ἔξεστι χρῆσθαι, εἰς ἥλιον, ἢ εἰς βαλανεῖον. τοιαύταις τε ἰατρείαις συμφέρουσιν ἐπὶ τοῖς τοιούτοις πάθεσιν, ὁποῖοι εἰσὶν βύφορβιον, σταφίς, καὶ σίνηπι, ἀφίνθιον, λιμνίσκη, ἀσάρκη, βεσινικάριον, καὶ οἱ ἀμφότεροι ἐλλέβοροι, βύζώμου σπέρμα, σαφνέλαιον, ἀλκυόνιόν τε ἀμφότερα κεκαυμένα, εἴζηλς καὶ αἰμόρου δέρματα κεκαυμένα. ταύταις δὲ ταῖς ἰσχυροτάταις ἰατρείαις ὑγρὰ κηρωτὴ προσμιγνύσθω. ἐπὶ τοῦ ἀῤῥώστου δὲ τόπους ἐκχυθῶσιν ἐλαίῳ σαφνίνῳ ἢ τοι ἀπὸ πάσης. τὰ μόνιμα δὲ πάθη, καὶ τὰ δυσπάθητα, καὶ ἀδυσχρῶς αἰσθάνονται. μὴ ἰσχυροτάτων φαρμάκων θεραπεύσεις. τοῖς δὲ βύχερῶς ἰωμένοις τὴν ἀσθενεστέρων θεραπείαν προσφέρε.

αὐναν.

β. πρὸς ἀπορρόλῳ τειχῶν.

Ἀπορρυλῶσι τείχαι πρὶν ἡ ἀρμότης τοῦ δέρματος οὐ τῇ κεφαλῇ, καὶ πόθεν ἀνάφυεται ὁ αἴτιον ὁ δέδεται. σκοπὸς ὁ τοῦ ὑγείας αὐτοῦ ἐστὶν ἡ θεραπεία, ἕλκεν ἅμα καὶ σφίγγειν τὸ χαῦνον δέρμα διά τινων φαρμάκων: ὁποῖα εἰσὶ λάδανον καὶ χοινέλαιον. ταῦτα κατ' αὐτὰ ποιοῦσιν, ἑλκίζκιν καὶ συνεκτικόν. ἔχοντα ἀμφότερα δύναμιν. πρόσθεσιν δὲ δεῖ χρῆσθαι φάρμακον ταῖς ῥεύσεσιν θεραπεῖ, μεμιγμένον λάδανον μὴ χοινέλαιον. ὑγρεισμένης ὁ τοῦ κεφαλῆς, πιμελῶδες δὲ ἐχρῶ προσφέρειν. Πολλὴ ὁ δὲ ὑπάρχουσα ἡ μανότης τοῦ δέρματος, δεῖ χρῆσθαι εἶναι οἴομαι μιγνύναι χοινέλαιον εἰς τὸ λάδανον: ἔπειτα εἰ παρέστι ναρδίνον ἐπὶ ταῖς φυχραῖς ἡλικίαις τοῦ θέρμῳ κουφῷ καὶ πρὸ τῆς θεραπείας ἀνατεμεῖν ἀλέμματα προσφέρειν τῇ κεφαλῇ. Ἐξ ἀῤῥωστίας ὁ συμβαίνει ἔνιοθε πίπτειν τὰς τρίχας τοῦ κεφαλῆς. χρεία ὁ αὐτοῖς διαίτης ἀνακτώσης, (καὶ) ἄνευ τοῦ οἰκοῦν ἰατρείας τελείως ὑγιαίνειν (συμβαίνει.) Ἔστι ὁ ὅτε ἄνθρωπος ἀῤῥωστίας πίπτουσιν αἱ τρίχες. χρώμεθα δὲ τοῖς τε προφρεμμένοις, καὶ * κεφοξυλέαν μὴ κάνσας, τοῦ ἄνθρακας αὐτοῦ μετὰ κηρωτῆς μιγνύς, καὶ χρῆσθαι: τοῦτο αὐξάνει καὶ πυκνοῖ τὰς τρίχας. ὅτε δὲ ἤδη οὐ πέφυκεν, μελανθίου κεκαυμένου χρῶ μετὰ ὕδατος. ἐπιθήσεις τε τοῦτο ὅσον ἂν βουληθῇς γεννᾶσθαι πλὴν φίχαι. μάλιστα ὁ αἱ τοῖς ἐλεφαντίνοις ἐπὶ ταῖς ὀφρύσιν ἐὰν μὴ ὦσι, συκῆς φύλλα κεκαυμένα καὶ λελειωμένα ἐπιλιθέμενα μετὰ ἐλαίου

Vide Actium lib. 6. c. 56.

Sambucum Actiuus.

ποιεῖ φυλῶαι τείχαος. ἐωί τε τ᾽ σώματος & τ᾽ κεφαλῆς τὰς φθαρείσαος τείχαος* ὡσαύτως λόγος εἰς ὁ αὐτό. * Τοσαῦταιδὲ εἰσὶν αἱ διαφοραί αἱ φθείρουσι καὶ ἐκπίλουσι καὶ γυμνοῦσι ὁ δόρμα, καὶ πρ᾽ Ἕλλησι φίλωθρα λέγεται, ὅπως μὴ σαφῶς φανῶσιν. ἀλλὰ δοῦμεν μὲν ὁ αἴτιον εἰς τὼ ἀλοιφὼ ἔχει τὰς τείχαος. τὰ λοιπὰ ὑ ἐκ τούτων σκυβάζονται, ἵνα γυμνὰ διαμείνωσιν. ἄλλα μὲν τοι λεπτύνουσι τὰς τείχαος, ἄλλα ὑ τραχύνουσι, λεπτὰς ὑ φανῆναι ἢ αὐαιμνίσαι ποιεῖ. ἥτε καταστάλακτὴ τοῦ σάπωνος οὐ χρηστός ὄστι, καὶ δ᾽ ἀρσένικον, ἀνθαράχη, ἄσβεστος ζῶσα, * τὰ ἰσχυρὰ σκλαδή. Ταῦτα δὲ τὰ φθείρονται οὐ ταῖς ἀαθαιρεσέραις μιγνύμενα πρὸς ποιεῖ. ῥυπικὼ ἔχει δυνάμιν. * τὸ δὲ ὑ τὰ μέτεια ὄστι κεινὴ κυάμου & ὀρόβου ἄλευρον, ἀφρόνιζον, νίζον. ποιεῖ ὑ πρὸς τὰ χείαος νὴ μαυρὰς νὴ σκληρὰς τείχαος λεπτύνῃ ὀσρέων ὀστᾶ, κόσμησιν μὴ κεκαυμένων κηρύκων νὴ τορφυρῶν, ἢ τὰ ἄλλα τ᾽ ὀστρέων νὴ κοχλιῶν, κεκαυμένα ὀστᾶ σηπιῶν, καὶ μὴ κεκαυμένα ἀλκυόνια, ἀμφότεροι ἐλέβοροι, ῥίζαι τε τ᾽ ἐρυνωίας. θέλφον ὑ τοῦ οὐῶδοῦ ποιῆσαι, μιγνύς ὑ πρὸ μέλλον τ᾽ ῥόδων, ἄμφορον, χοίνικα οἴνου, χοίνικα ἀγρίου τορμα λεφώσεις μετὰ ἐλαίου αὐαντείψῃς, καὶ τεστῶνται αἱ τείχοι. καὶ μέλι ὄν ἐφθὸν, δεξόπαξ οὐ ὁπρίῳ δ᾽ αὐτόπῳ θελήσεις, καὶ ὀκόπ φυήσονται. καὶ γυμνὸν σφόδρα ποιεῖ δ᾽ν τόπον ἄσβεστος ζῶσα μόρος οὐ. καὶ βάλε οὐ θα μολιβδίνῳ, καὶ ὕδωρ ἐπίβαλε, ἢ πιστάνης χυλὸν, καὶ μολιβδίνῳ δοίδυκι λεφώσεις, ἕως αὐ γείνηται μέλαν, & θερμάνασ ἀιθιχρίσεις. ὡσαύτως ἄλλο ὀείγανον, ἢ κύαμον ξηρὸν κεκαθαρμένον, ἢ πιστάνιω ἕψε οὐ ὕδατι, καὶ ταύτης τοῦ χυλῷ χρῶ, καὶ αὐθ᾽ ὕδατος πεοσμιγνύς, αρσένικον καὶ ἄσβεστον, καὶ ἕψε μιχθέρα κ᾽ ὁ ἐωλὸς. καὶ μετὰ δοῦμεν πεοσμιγνύς σμύρνης τ.α. μαστίχης τ.α. κισσήρεως κεκαυμένης τ. ϛ᾽, ὀποβαλσάμου κολλιαρία δύο, καὶ χῶ.

γ. πρὸς πολιάς.

Ἵνα μὴ φυῇ πολιὰ θεὶξ ἄρον ἀγριοκολοκυνθίδα, καὶ τρύπησον αὐτὼ, καὶ ἐ᾽ ἐντὸς αὐτ᾽ καθαείσεις ἀιθιμεληφῆς, καὶ ὅτως πληρώσεις αὐτὼ ὑῆς ἐλαίου δαφνίνου καὶ πεοσμιγνύεις ὑοσκύαμον, αρσένικον, καὶ μὴ λεφώσεις, ἀλλ᾽ ἐστάτω ὅτως ἡμέραν μίαν, καὶ ἀλειψῆς ὑῆς αὐτῷ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτ᾽. δοῦμεν ποιεῖ δοῖς παυσὶν ὠραῖαν καὶ πυκνὼ τείχα. ἐκ τ᾽ κυρέαος δὲ δ᾽ν φλοῦν κεκαυμένον & λελεφωμένον μετὰ οἴνου ἀιθιχρίσεις * φύλλα δοίσου ὅπερ καλλιγάεια καλεῖται, μετὰ χαμαιμήλου κεσρυοῦς κεκαυμένα ὅτε μετὰ ἐλαίου ἀιθιχρίσεις, ξανθὰς ποιεῖ τὰς τείχαος. θέρμων φλυὰ δεδεγμένα ἐν ἐλαίῳ ἡμέρας θ. ἢ ι. μὴ τοῦτο ἀιθιχείεται ὅπερ ἄνω πεοφρημένον ὄστιν εἰς βαλανεῖον, ὅτως καὶ τ᾽ αὐτ᾽ δοίδου ἐκ τ᾽ φλοῦ δ᾽ ἀφέψημα.

δ.

fortè, ὁ αὐτὸς * Psilothra uaria

ἰσχυρὰ.

μέρια.

Vide Actium lib. 6. c 57.

Lotiarboris ramentorum decoctum Actio fluuos reddit capillos

δ. Μέλανας ἢ τρίχας ποιεῖ.

Τὸ ἀφέψημα τῶν βεβρεγμένων κυκίδος, καὶ τοῦ χαλκάνθου, καὶ τῶν σκπίλων ταῦτα ποιεῖ ἀκμαζῆν καὶ αὐξάνειν τὰς τρίχας ἐκ τῆς πάσης ἀμφιβολίας. ἐμβρεχέντες καὶ ἐν κλεματίδος σάκρυον μετὰ ἐλαίου, καὶ χλωραὶ κλεματίδες κεκαυμέναι ἰσοδύνατοι τοῦ χυμοῦ αὐτῶν χρῶμαι τοῖς λοιπῶν σεσημειωμένων.

ε. Πρὸς τοὺς τῆς κεφαλῆς φθείρας.

Γεννῶνται πολλάκις αἱ τῇ κεφαλῇ φθεῖρες, ἠθροισμένου ἰχαίφνης πολύθυς πολλοῦ αἷμα βάθει τοῦ δέρματος ἐκ τῶν πλεονεκτούντος χυμοῦ, καὶ μετείσι δέρμης ἰχανισαμένης. χρὴ δὲ προσφέρειν ἐκ τῶν θερμαινόντων φαρμάκων, καὶ ἐκ τῶν ῥυπώσης καὶ ἑλκώσης διαίτης. ὁποῖα εἰσὶ, κεδρία. αὕτη καθ' αὑτὴν τοὺς φθείρας ἀφανίζει, καὶ τὰς κόνιδας, καὶ τὸν κόσμον τὸ σάκρυον. ὃ καὶ χυλὸς ὁμοίως ποιεῖ. σταφίς ἀγρία μόρον δύο. Γενδαράχη καὶ νίτρου μέρος εἷν. σὺν ὄξει καὶ ἐλαίῳ ἐπάλειφε τὴν κεφαλήν. λαπάθου ἕλξας μετὰ ἐλαίου. ἐλλέβορον λευκόν. σταφὶς ἀγρία καὶ νίτρον ἴσῳ σταθμῷ εἰς βαλανείῳ μετὰ ἐλαίου ἐμβρεχέσθωσαν, ὕδατι θαλασσίῳ ἢ ὑσσάλῳ δεῖ μετὰ τῆς ὄξους πνεῦσαι.

Vide Actium lib 6. c. 67.

ϛ. Πρὸς * ἰχῶρας καὶ φλυκτένας.

ἀχῶρας.

Τούτους δὲ τοὺς καλουμένους ἰχῶρας εἰς τὴν κεφαλὴν λέγομεν δέρματι συνιστάνται, λεπτὰς δὲ σφόδρα τρύπας ἔχοντα, ἐξ ὧν ἀναῤῥεῖ ὁ ἰχὼρ εἰς τὴν δέρμαν, ὅθεν καὶ ἰχῶρες ὀνομάζονται, ὁ χυμὸς δὲ ὁ ἐκεῖθεν ἀναῤῥέων, βλεπωνώδης ὢν μετείσι. ὅμοιον δὲ ὄντων αὐτοῖς τὸ πάθος ὃ καλεῖται * χαιρίας, τρώλλας (δ') ἔχει μέζονας. ὁ πολύς δὲ χυμὸς, ὁμοιός ὢν βυκνώσει μέλι τοῦ. σκεπεῖν δὲ χρὴ ἵνα ἐκκαθαίρωσιν οἱ χυμοὶ οἱ ἐν αὐτοῖς τοῖς τόποις ὄντες, καὶ ἐμβρέωντες κωλυθῶσιν. Κονώσεις (τοίνυν) τῶν κεφαλῶν καὶ ὅλον τὸ σῶμα, καθὼς εἰς τὰ πολὺ ἀλφωσεκίας ἐλέχθη. Βραχυτάτου δὲ ὄντος τοῦ πάθους, τοιαῦτα προσίσεις βοηθήματα, τὰ λεπαίνοντα καὶ τέμνοντα τοὺς παχεῖς χυμούς. πινοῦ δὲ ἐκεῖνα προσπίθεσι τὰ ἐν τῷ ῥυπόντῳ φαρμάκων. ὅτε δὲ αὖθις ἐμβρέοις ὅτι τὸ σῶμα τῷ ὄντῳ ἐμβυπτικῆς δυνάμεως οἷον μυρσίνη, πίσσα, φλοῦς βάτου. πινοῦ ἢ αἰθήσεις τοῦ ἐναυξάνουσι τὰ βοηθήματα τῷ θλιβόντῳ τὰ ἐμβρέοντα, καὶ τέμνοντα καὶ τονοῦντα. μίγνυαι ἢ ταῖς αὐτῷ δυνάμεσι σοῦτλον κεκαυμένον, κιμωλία. ἰνὰ ἢ τῷ ὄντῳ ἰσχυρᾶς δυνάμεως ὅπως κενῶσαι δυνηθῶσιν αὐτάρκως τοῦ πάχους καὶ λίσχρους χυμούς, ἐξ ὧν τὰ αἷματα ἐγενήθησαν, καὶ ἐαὶ δυνῶνται ὦσιν, λεπυμένα, ὁποῖα εἰσὶ, χαλκίτις, πίσσα, σοῦτλον κεκαυμένον, γενδαράχη, ἄσβεστος

Vide Aeginetam lib. 3. c. 2. circa finem. & Actium lib. 6. cap. 68.

* κυρίον.

ζῶσα. ὀξὺς δὲ ἐπωφελέσαζον ἐν παντὶ καιρῷ τοὺς ἰχῶρας ἀκρολεπίνῃ πάλ-
νυ καὶ τεπῇ καὶ ἀκρόῃ. ἐχρῶ δὲ μὴ εἶναι ὀξὺς, ἵνα μὴ δεμίαν ἕξῃ οἴνου
πιότητα. τούτῳ τε προσμίξῃς ἅλας. καὶ τῇ δυτόρᾳ ἡμέρᾳ ὑγιαίνουσιν οἱ ἰ-
χῶρες. αὐτάρκης δέ ἐστιν αὕτη ἡ θεραπεία. τὰ ἀποστόρα δὲ, ὁ μάλισα ἐὰν
κατόδωα εἰσί. κιμολία δὲ τούτοις ἐπωφελής ἐστι, καὶ κιμωλὴ σαμία γῆ, ἢ
κιμόλυξ, πονδύλιον, λιθάργυρον. μὴ δὲ ἐν τούτῃ ἐνόρκιζε, τὸ δὲ χαρ-
τὸ ξηρὸν ἐκδιδόσεις, βεβρεγμένον μὲν δεμυτάτου ὄξους. εἰ δὲ ἀρμόδιόν σοι
γένοιτο, λιθάργυρον προσδόσεις. ἐὰν βία ἐστὶν, ἄλλο τοσοῦτον μὲν ὄξους
μιγνύς. μὴ δὲ εἰσκομίζου δὲ τὸ χαρτὸ, τὴν καῦτα καύσεις χαρτίον, καὶ
τὴν πόδιαν αὐτοῦ σὺν ὄξει χρῶ. τούτου δὲ χρεία ἐστὶ τοῖς * κυροσαρκοις ἔσι, τουτέσι
τοῖς σκληρὰς σαρκας ἔχουσι, καὶ μὴ τρυφερὰς καὶ μαλακάς. ἡνίκα δὲ φλεγμό-
νες καὶ δεμύτατα τὰ ὀδόντα ἐξανίσανται, πρόδηλόν ἐστι τοῦ πεπηγορηθῆναι
αὐτὰ πρὸ τοῦ * πεμφιῶναι καὶ μαλαχθῆναι, ἐκ τοῦ ἔνδον δέξεως, ὁ πόνος ἐστὶ τὰ
τῇ δακτυλίῳ ἔσρα ἀνήκοντα.

σκληροσάρκοις

fortè, πεφλεγμένα.

§. πρὸς ψώρας καὶ ἰχῶρας, καὶ σκληρίας τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ.

Γίνονται ἐν τῇ κεφαλῇ ψῶραι, καὶ ὅταν δὲ θεραπεύῃν. πίγανον καὶ
συπῆειαν λεῴσας μὲν μέλιτος ἐνδιχείῃς πρὸς κνιτρώσας τὴν κεφαλήν.
ἢ θεῖον ἄπυρον καὶ ἀγριοσαφίδα λεῴσας μὴ πίσσης ὑγρᾶς μίγνυε καὶ ἐ-
πίχριε. Πρὸς βραχεῖς δὲ κατεπυκνωμένος καὶ δρυθρὸς ἰχῶρας ἐν τῇ κεφαλῇ
ὁμοίους κόνωπος, ἐξ ὧν αἷμα ἐκρυεῖ. ξυρήσεις τὴν κεφαλήν, καὶ λινόπο-
δρμον λελεῴμένον μετὰ μέλιτος κατάπλασμα ἐνδιδόσεις. κογχύλια
κεκαυμένα καὶ λελεῴμένα μεθ' ὕδατος, κατάπλασμα ἐνδιδόσεις. Γίνε-
ται δὲ καὶ ἕλκος ἄλλο ἐν τῇ κεφαλῇ, ὅπερ σκληρία καλεῖται. θεραπεύ-
σεις δὲ αὐτὸ ἐκ τῶν θειοτῶν τὰς κεφαλὰς κεκαυμένας μετὰ
βολβοῦ ἑφθοῦ καὶ ὄξους χρῶ.

ΤΕΛΟΣ.

AD LECTOREM.

Cùm egregius Basiliensis Typographus, Thomas Guarinus Belga, celeberrimi illius & optimè de bonis literis meriti, felicis memoriæ typographi Michaelis Isingrinij gener, manuscriptum codicem Latinum Moschionis cuiusdam de Gynæcijs inspiciendum misisset: iamq; ego prius Moschionis librum eiusdem argumenti Græcè manuscriptum haberem, in quo multa mihi deprauata & corrupta videbantur, volui eos conferre, nõ quidem vsque quaque, sed quantum ad Græci codicis nostri emendationem, vel declarationem conducturum videretur. Itaque conferẽdo has obiter breues annotatiunculas confeci: quædam enim alia cum ipso Gręco exemplari his signis ( ) inclusa ex Latina translatione, si quid lucis fortè adferrẽt, addita hic de industria omisi. Quod si verò aliquis Latinam huius versionem fortè desideraret, is pleraque omnia, paucis omnino exceptis, in Harmonia Gynæciorum, quam Casparus Vuolphius, partim ex hoc ipso Latino tamen, partim verò etiam ex alijs quibusdam concinnauit, addito cuique titulo autoris proprij nomine, facilè translata reperiet.

IN MOSCHIONIS MEDICI DE affectibus muliebribus librum Græcum Conradi Gesneri Annotationes.

Cap. β. ἢ ὅπ ἐις οὐδενὰ ἔτι κεκοινωμένη) Latina trans. habet. aut quia annis XIIII. vacua sit apud virgines, & nouissimè post mutationem ætatis effectus suos per partus mulieribus repræsentet.

Cap. γ. Lat. trans. sic habet. Vbi nam iacet uulua? Inter duas coxas, inter vesicam & longaonem: subiacet enim uesicæ & longaoni.

Cap. δ. L. tra. h. Quot tunicis constat matrix? Duabus, vna foris, lenior & alba: intus aspera, durior, & neruosa, rubea, mollis & pulposa.

Cap. ε. quod in L. tran. est primum caput. χρέιον, l. calla. πλάγια, l. latera, ὅπωρ δὲ ὅτι γ' ἡ, l. intus verò vbi est g.

Caput, quod octauum esse debebat, deest in Græco nostro. Lat. trans. sic hab. Quid est muliebre signum? Cuius foris labia Græcè pterygomata (vel pterygia,) Latinè pinnacula dicta sunt, & à superiori parte descendunt in medium, al. enim aura.

Cap. κ. L. tran. habet, Quantum ergo pinnaculum resedit, & retro est orificium matricis? Non omnibus quidem æqualiter, sed secundum differentiam ætatis & naturæ quinq; vel sex digitis.

Melius, non deuirginatæ.

*Cap. θ. L. tr. h. Quale ergo est orificiũ matricis? Apud virgines quæ *deuirginatæ sunt, pulposum & molle: mulieribus autem quæ iam peperẽrũt, spaciosum & callosissimum.*

Caput ι. in Lat. non est.

Cap. ια. Lat. tran. diuidit in quatuor sic. Testiculi mulierum ubi sunt positi? prope ceruicem matricis ex utraq; parte. Positione verò quales sunt? Rotundi, & minores & molliores quàm masculi. Meatus quibus mulieres semen excludunt vbi sunt? Iuxta matricis latera positi. Quæ sunt orificia matricis? Orificia matricis per testiculos exeuntia ad uesicæ collũ iunguntur. per testiculos dicit: vbi Moschion ὠδὶ τὰ ἄῤθρα. & orificia pro poris spermatis posita videtur.

Cap. ιβ. in L. etiam ineptè habetur. ὄχημα. gestatio.

Cap. ιδ. in La. Duo sunt capita. Posterius, sic: Quando cessat? Alijs quadragesimo anno, alijs quadragesimo quinto.

Cap. ιε. in Lat. deest.

Caput. ιθ. αἱ δὲ μακραὶ ἀῤῥῶς.) L. Illæ (Illarum) verò quæ graui aut lõga ægritudine laborant, uniuersus sanguis labore consumitur corporis (non bene transtulit.)

Cap. κδ. μὴ ὅτι ὑφ' μεγέθ τ σώμ.) L. interpretatio hîc nouum caput facit. Quid est conceptus? Ingenti corporis labore & tormento perfertur. successioni autem plus quàm necessarius: vnde & retentio perseuerat. animalis verò ad aliud cum naturali ratione & necessitate efficitur.

Cap. κε. non est in Lat.

Caput λ. Lat. sic. Quandiu cissa perseuerat? Alijs usq; ad ipsum partum. Omnib. ergo in vtero habentib. occurrit cissa, his qui abundant humorib.

Cap. λγ. Lat. sic. Quõ septimo mense agendæ sunt? præ omnibus patienter & quietè, ne nimia gestatione iam pecus perfectum foras excutiatur, siqui-

siquidem & septimani nasci possunt. neq; ergo exercitijs partes illas fricari, neq; pectoralibus fascijs mãmas constringere decet. Laxamẽto. n. indigent, vt lacte impleri possint: ne de strictura ipsa malè accipiantur.

Cap. λε. Πλὴν εἰ γενέσθαι δύναται, μὴ ἀναγκασθῇ) L. tran. h. Grauidæ mulieres vti non debent viris, si fieri potest, vt non agitẽtur: ne matrix ipsa ex agitationis vsu sine tormento sui sustinere non possit. Maximè (aut) in nouissimis diebus debẽt ab hoc vsu in omnibus abstinere, ne (sicut diximus) motus eius hac importunitate rumpat chorion, (χόριον:) & humor effundatur, qui propter lapsum (lubricitatem) infantis à natura prouisus est.

Cap. λη. L. sic. Vnde dictum est ἀγγεῖον, hoc est, uasculum? Quia infantes ibi includuntur: in quo sic voluuntur sicut pila marina.

Caput. ος. Τοῦ δὲ μαστοῦ πτυχάς.) L. tran. h. ipsasq; mammas neq; nimiùm laxas & rugosas habeat, neq; iterũ valde tensas papillas: neq; multũ graciles, neq; valde breues: & quæ non multas cauernas habet: neq; iterum paruas & breues.

** Cap. οη. Καθάπερ γὰρ κλάδοι τινὲς ἔτι μᾶλλον, ἕως ἂν) L. tra. Sicut enim ramusculi dũ adhuc in eadem arbore consistunt, vnde nati sunt, sustinent tempestates & ventos: separati verò ab autore, & inserti in alia non præualent sustinere, quousq; radicem infigant.* Latina comparatio magis placet q̃ Græca.

*Cap. οθ. Lat tran. sic h. Quæ sunt exercitia quæ facere possunt infantes? Inprimis ad *pilam ludant, vt altius manus extendant. hæc exercitia vtilia sunt infantibus.* * ἅλμον, fortè pilam uertit.

Cap. πα. Τῶν τριβόνων, &c.) L. trans. h. Vespertiliones etiam combustas, & noctuas, & cinerem cum vino bibere dabant.

Cap. πδ. L. tran. Nam et nutrici cibos salsos accipere non permittimus: quoniam paruulum corrumpunt: & lac & vires infantis minuunt.

Cap. ϙκγ. La. tran. sic h. Ad tussiculã verò eorũ quid dabimus? Semẽlini, amygdalas, succum liquiritiæ: & tragacantha vtemur & electuarijs.

Addit L. tran. etiam hæc, quæ in Græco non sunt.

*Quæ est valitudo quæ apud infantes syriasis appellatur? Cerebri est feruor cum meningis, ita vt occipitium infantis cõcauum fiat, cum igneis & *frequentissimis febribus.* continuis.

Si verò venter infantis solutus fuerit: quid faciemus? Si adhuc lactet omnia quæ stringere possint nutrici damus. epithema quod est de palmulis vel

lenticula inducimus. Si verò plurimis diebus non fuerit assellata, mulsam & olea quæ ventrem mouere possint, etiam * mammæ damus.

nutrici.

* Sic etiam in prologo. al cataperocyanis. Græcè forsan erat, περὶ τῶν κατὰ τὸκον. hoc est, de ijs quæ ad partum spectant. καὶ περὶ τῶν νηπίων. id est, de infantibus.

Hactenus de * catapocyanis tractauimus: & quoniam omnium valetudinum speciales curas non habent, quas vel maximè obstetrices nosse cõuenit: placuit vt ad Gynæcia triacontadas conferamus. non enim plena omnium causarum cura insinuari potest.

Cap. ρκε. L. transl. sic habet. Quæ sunt quæ per fluxum? Sanguinis ipsius fluxus & gonorrhœa. Hoc magis probo.

Cap. eo de Πρὸς τοῦτοις τί διαφέρει.) Nouum hoc caput esse debebat: quod L. tran. (vt nos legimus) sic habet. Quid differt ea quæ in totum non purgatur, ab illa quæ retentionem menstruorum habet? quia hæc res valetudinem ostendit: non purgari autem, etiam secũdum naturã occurrere solet.

Cap. ρκε. ἄλλαι δὲ γυμνασίᾳ φωνῆς) L. tran. simpliciter γυμνασίᾳ hab. id est, exercitatione: nihil de uoce aut cantu.

Cap. ρκζ. ἀλλ' οὐ ταῖς βάσεσιν αὐτῆς, αἷ πνοῦ δακτύλιον) L. tra. sic. Sed si capacitas eius quæ sinus dicitur, habuerit causam, hinc à foris dolor, inflatio et tumor inuenitur. si enim pars eius ipsa, quæ in priore est, dolor et inflatio, & vrina retinetur. si verò posterior pars, in renibus est dolor & tumor et stercora impediuntur.

Et inferius, ἐλαίοις σκεπαθήτωσαν) L. trans. addit. Vti etiam ex oleo dulci, vel ex succis, encathismis.

Cap. ρκθ. αὕτη ἡ νόσος ἅμα τῇ ἀφωνίᾳ) L. tran. Huic valetudini propter silentium similes sunt caducæ, apoplecticæ, et quæ de lumbricis iacent: lethargicæ etiam & catalepticæ.

Et inferius. καὶ ὑπ' αὐτοῦ λέγονται συμπίπτεσθαι) La. tran. et ex eo quòd caducæ in fine post spasmum saliuas plurimas emiserunt.

Et mox, ἥπατος ὀδώδης αἰσθάνονται) L. tra. paralyticæ fiunt. ictericæ (hysterica) autem aut nullum, aut breuẽ & spissum (pulsum habent.)

De Moschione autore quædam & eius stylo obseruata. &c.

Moschionem potius quàm Mischionem nominandũ puto. nam et Moschus viri nomen est, & extant Moschi Syracusani poetæ quædam. fit aut

à

à Moscho diminutiuum μοσχίων, vt à μωρὸς μωρείων. etsi μόσχος & μίσχος in quadam significatione pro synonymis habeantur. In translatione scribitur Muschion. Videtur aut interpretis Latini vel Iudæi alicuius nomẽ esse, qui è Græco hunc Latinum fecit: non autẽ Græci autoris, vt ex præfatione apparet, quam in Latino Moschione inuenimus, nuncq; in Gynæciorum Harmonia cum alijs posita est. In ea enim se Gynæciorũ librum Græcum autore non nominato translulisse ait. Et certè nomen ipsum Iudaicum est.

Recentiorem esse constat, ex stylo & vocabulis quibus vtitur.

Veterum quædam placita aliquoties conuellit, vt de secundis promouendis, de cohibendo lacte, &c.

Loca quædam habet pudicis auribus parum conuenientia: & remedia quædam superstitiosa aut parum probata. Sed hæc cõpensantur multò maiore aliorum vtilium numero.

Fœtida quomodo non probat in suffocatione vteri? in capite verò de vteri dolore, cùm vterus ad stomachum ascendit (à partu) eadem probat: quasi non idem planè morbus sit.

Cùm alia passim rara & notatu digna docet, tum ea quæ scribit de vmbilici sectione absq; ferro, de lotione & inspersione infantium, de lacte augendo, de feruore vteri, de suffocatione eiusdem, &c.

Desiderantur quædam, quæ ex Aetio supplere licebit.

Obseruata quædam ordine literarum.

Ἀιθαίνομαι verbum accusatiuo iungit, cùm genitiuum postulet: hoc aliâs mutaui, aliâs reliqui.

Actiua pro passiuis subinde vsurpat.

Ἀραιῶς pro σπανίως ponit, id est, rarò, imitatione Latinorum.

Ἄρθρον, cap. ια. pudendum accipio. Vetus interpres testiculos vertit.

Γυμνασικὸν, strenuum & validum ei significat.

Δούτορα, vide χορίον

Δῆλον pro δηλονότι, videlicet, certè.

Εἰ μήτοι, pro καὶ γε, vel γὰρ ἐπειδή. siquidem, enim.

Εἴ τι δ' αὖ, si quid.

Ζδύξιδς, articuli, cap. 90.

Θύλαξ, Θυλάκιον. vide χρεῖον.

Καταψυχραίνειν pro καταψύχειν, (ad analogiam verbi θερμαίνειν) cap. 136. & alibi.

Climaces quales olim trahendis secundis in usu fuerint, quærendum.

Κύνα, cunæ, cap. 104.

Latina tum uocabula, tum phrases non raro habet.

Μαθὸς, mamilla. Latinus interpres didam uertit alicubi.

Nominatiui pro genitiuis absolutis, cap. 126.

Ὅπως cum indicatiuo: ut κελεύουσιν ὅπως ἐθίζουσι, pro ἐθίζειν.

Παῦιον cap. 55. linteum p annus.

Ποιμαίνιον εἶδος μύτρας, locus uidetur corruptus cap. 129. codex noster Lat. manuscriptus, legi hîc non potest.

Πολὺ, pro valde.

Πραττειν, pro ποιεῖν.

Προσφαγια πυρῶν, cap. 115. an sorbitiones è tritico? nam cap. 55. προσφάγια inter simplices cibos numerat, & cap. 86. & 126. Lat. interpres uertit pultes.

Instrumentum simile ῥαγὶ, quod nostri mammulam uocant, à sugendi usu quem infantibus præbet, nominatur ab eo capite 116. capite uerò ultimo ῥῶξ (ῥᾶξ melius, uel ῥῶξ) papillam ei significare uidetur.

Ῥητά ἐστι, pro εἴρηται, Latinismus est, ut ita dicam.

Ῥίπτειν pro eo quod est ponere simpliciter.

Ῥυτὰ, vide ῥαῦ.

Σταφυλὴ ὄμφαξ, uel ὀμφακίνη. pro uua acerba. ca. 136. & alibi. Inter. Latin. uertit uuam lupinam, quæ fortè strychnus est.

Συνάφεια, coitus.

Συντρέχειν, pro συμβαίνειν, passim.

Terminationes quæ ex nominum & verborum inflexione nascuntur, sæpe ad uulgarem sui sæculi usum detorsit.

Τοίνυν sæpe abundat, uel pro etiam ponitur. Τροφὸς ἡ, Mamma, Latin. interpr. est uox Germanica, nutricem significans.

Φήσι

Φύσιν pro κύησις: cap. 3.

Φύσιν pro pudendo, cap. 47. L. interpres sexum vertit.

Χάυνωσις interpres uertit lassitudo. & cap. 139. χαύνας μήτρας, lassas matrices. melius laxitudo, uel relaxatio, & laxas.

Χοείον δ', θύλακος, θυλάκιον δ', δέυτερα τὰ, synonyma sunt pro secundis. sed aliter capite 6. accipit.

Χρᾶσθαι verbum pro χρῆσθαι ponit: & construit cum accusatiuo, sæpe cũ genitiuo: ego in datiuos mutaui: ad rectã ueterũ Græcorum consuetudinẽ.

Ὠὰ ἑψήματα, oua elixa: & ἑψητὰ cap. 126.

Interpres Latinus vetus,

Mammã ponit pro nutrice, didam pro mamma (fortè à Græco πίτθη quod est nutrix. τιτθὸς verò, & τιτθίον, mamma, μαστὸς) membranum ὑ, pro membrana. Frigdor ὁ, pro frigiditas, feruura, pro feruor. Diuexum, pro πλάγιον. Naticæ, pro nates.

Quædam eiusmodi in hoc libro occurrũt, ut ex lingua Latina ab aliquo Græcæ linguæ non satis perito translata in Græcam uideri possint. cap. 133. ubi Græcè θέρμότης, id est, caliditas legitur: in translatione est callus: & quidem meliùs ut uidetur. Cap. 138. πεχόμενα εἶσι, adhibenda sunt: & λάμνα, lamina: ἐρητέα ἐστὶ, pro εἴρηται.

ERRATA.

Fol.		Ver.	Fol.		Ver.	Fol.		Ver.
2	σαι)	12		βάθυς	28	31	ὄξος	4
	σύρυχωρότερον	17	10	conari	2	33	θλιβέντα	1
	παρθενίας	24	11	ἄρτον	26	35	ἀβελτώσεως,	32
4	ἔτι	18	12	integer	21		κοιτῶνι	pen.
5	fortè ποσῷ	27	13	inuoluere	25	36	ἐπιθεῖναι)	19
6	ξηρὰς	4	19	papillæ	ult.	37	palumbos	19
	utantur	8	24	πιμελώλεις	3		atagenam	20
	ἑλεῖ	14		dele ὦ	6	38	θερμαῖς	2
	fortè ῥιχθῇ	18		dele καὶ postremum	7	39	κατακλίνει	20
	χρύσει	31		συμβάνουσι τοιαῦτα	25	40	τῶν σωμάτων	1
7	αἵματος	16	25	σιτίας	20		ὁμοίως τοίνυν	16
	χρῆσθαι	28	26	callositatem	21	46	fortè ὅτι ὅτι.	pen.
9	ἐζωσμένη	15	29	cis	3			

ΤΩΝ ΤΟΥ ΜΟΣΧΙΩΝΟΣ ΠΕ-
εἰ γυναικείων παθῶν βιβλίου κεφαλαίων τάξις.

Cap.		Pag.
α.	Τί ὄστι μαῖα;	1
β.	Ἡ μήτρα κ᾽ πόσος τρόπος ὀνομάζεται;	1
γ.	Πῦ κεῖται ἡ αὐτὴ μήτρα;	1
δ.	Ο ποῖα ὄστὶν ἡ μήτρα;	1
ε.	Πόσος χιτῶνας ἔχει;	1
ς.	Ο ποῖα θέσει ἐχηματισμένη ἡ μήτρα;	1
ζ.	Πῦ κεῖται ὁ τόμιον τ᾽ μήτρας;	2
η.	Ο πόθεν ἀπέχει καὶ ὅποιαν ὄστι;	2
θ.	Ο ποῖόν ὄστιν αὐτὸ τ᾽ τόμα τ᾽ μήτρας;	2
ι.	Ο ποίῳ μεγέθει ὄστὶν ἐγκεκλεισμένον;	2
ια.	Οἱ ὄρχεις τῶν γυναικῶν ποῦ εἰσὶ τεθειμένοι;	2
ιβ.	Περὶ τ᾽ καθαρσεως τῶν γυναικῶν.	3
ιγ.	Πόθεν εἴρηται ἡ κάθαρσις;	3
ιδ.	Πότε ἄρχεται ἡ πρώτη κάθαρσις συμβῆναι;	3
ιε.	Ο ὅσῳ * αἷμαι καθαίρονται αἱ γυναῖκες;	3
ις.	Ο ποῖαι εἰσὶν αἱ πλείστην κάθαρσιν ποιοῦσαι;	3
ιζ.	Ο ποίῳ μέτρῳ καθαίρονται;	3
ιη.	Πόσας ἡμέρας αἱ γυναῖκες καθαίρονται;	3
ιθ.	Ποῖαι εἰσὶν αἱ κ᾽ φύσιν μὴ καθαιρόμεναι;	3
κ.	Πῶς δοκιμάζομεν εἰ κ᾽ φύσιν μὴ καθαρθῆναι ἐξ αὐτῶν;	4
κα.	Ο ποίοις σημείοις νοεῖμεν τὴν πρώτην καθαρσὶν ἐλελυθέναι;	4
κβ.	Εως πότε αἱ κόραι παρθένοι εἶναι ὀφείλουσι;	4
κγ.	Ο ποῖαι εἰσὶν ἐπιτήδειαι πρὸς σύλληψιν;	4
κδ.	Ο ποῖός ὄστὶν ἐπιτήδειος καιρὸς τ᾽ γυναικὸς πρὸς σύλληψιν;	4
κε.	Ο ποῖα εἰσὶ τὰ σημεῖα τ᾽ συλλήψεως;	5
κς.	Η συλλαβοῦσα δ᾽ ἔμβρυον πῶς ἄρρεν ἢ θῆλυ δφνύει;	5
κζ.	Τί ὄστι κίσσα;	5
κη.	Πόθεν εἴρηται κίσσα;	5
κθ.	Ο ποίῳ μιλὶ τῶν ἐγκυμονουσῶν ἡ κίσσα σωτρέχει;	5
λ.	Εως πόσον ἐπιμένει ἡ κίσσα;	5

χρίνε

λα. Οποίως διαιτητέον τὴν κίασαν πάχος; * Λέπος. 5
λβ. Τίνα πρέπει αὐτῇ χρή; 6
λγ. Ποίῳ τρόπῳ ἐν ὁδόμῳ μιὴ διαιτητέον τὰς ἐγκυμονούσας; * Λέπος. 6
λδ. Εν τῷ ὁδόμῳ μιὴ ὁ ποίος; 6
λε. Εν τῷ αὐτῷ μιὴ τίνα ποιητέα; 6
λς. Τί ὄστι χρεῖον; 6
λζ. Πόθεν ἔρκηται χρεῖον; 6
λη. Πόθεν ἔρκηται ἄγγειον; 7
λθ. Τὰ δύο τρα διὰ τί ἐρημία εἰσί; 7
μ. Εκ ποίων σωίσταται ὁ χρεῖον; 7
μα. Εκ ποίων ζωίσταται τὸ νηπίου ὀμφαλός; 7
μβ. Τί ὄστιν ὑμήν; 7
μγ. Ποῖα εἰσὶ σημεῖα τὰ πρὸς ἔκπρησιν συμβαίνοντα; 7
μδ. Ποῖα εἰσὶ σημεῖα τοῦ πολυσίου τόκου; 7
με. Πῶς διαχωρίσεις τὴν ὀδύνην; 8
μς. Τίνα εἰσὶ πρὸ πρασκευαθῆναι διὰ τὸν τόκον ἀναγκαῖα; 8
μζ. Ποῖόν ὄστιν ὁ τῆς ὑπηρεσίας (ὁ μαιευτικὸς) δίφρος; 8
μη. Δύο κλίναι εἰς τί ὠφελοῦσι; 8
μθ. Πῶς τὴν τεκοῦσαν καθιστοῦσι ὀφείλομεν; 8
ν. Πρὶν ἢ εἰς τὸν δίφρον τὴν τεκοῦσαν καθιστῶμεν τί δεῖ ποιεῖν 8
να. Αἱ ὑπηρέτειαι ζὼ τῇ μαίᾳ πόσαι εἰσὶν ἀναγκαῖαι; 9
νβ. Η μαῖα ὁ ποίος ἢ ποῦ καθίσαι ὀφείλει; 9
νγ. Εἴ τι δ' ἂν (τῶν δυστόκων) ἀπομένῃ τί ποιητέον; 10
νδ. Τίνα εἰσὶ ἃ δεῖ διὰ τὴν ἐπίκρισιν τῶν δυστόκων οἱ ἀρχαῖοι πρεσβήκασι; 10
νε. Πῶς * δεῖ τὰν δεῖ μὴ τὸν τόκον ἐκβαλεῖν τὴν λοχεύσαν. 10 διάγειν.
νς. Πῶς γινώσκομεν μὴ τὸν τόκον ἐκπεπτωκὼ καθαρὸν σωδεσραμηκέναι; 11
νζ. Εἰ ἐκ τῆς ὁρμῆς καὶ τάσεως σωνεχέσερον οὐ δεῖ τόκῳ τὰ ῥεύματα συμβαίνουσι, πρὸς ταύτας τί ποιεῖν ὀφείλομεν; 11
νη. Τίς ὄστιν ὠδιμέλεια ἢ πρηγόρησις τῶν μαθῶν μὴ τὸν τόκον; 11
νθ. Περὶ ὠδιχέσεως τοῦ γάλακτος. 11
ξ. Περὶ ζέσεως τῶν μαθῶν. 11
ξα. Εἰ γυνὴ ἢ τέκοσα αὐτὴ θηλάσαι δυνηθείη, τί ποιήσομεν; 12
ξβ. Εἰ δ' ἄλλη θηλάσει, πῶς αὐτῇ τῇ τεκούσῃ τὸ γάλα ἐπίχωμεν; 12
ξγ. Εκ ποίων σημείων δοκιμάζομεν τὸ νήπιον ὠδιτήδεον εἶναι πρὸς τὸ ἀναστρεφεῖν; 12

ξδ. Τίσι μισοῦσι γίνονται; 12
ξε. Πότε δεῖ ὀμφαλὸν ἀφαιρεῖν; 12
ϛ. Διὰ τί αἰτίαν τὸ νήπιον ἀεὶ πρόσωπον λύεται; (Melius, Πῶς δὲ λύεται ἢ ἀεὶ πάσχει; τὸ δὲ νήπιον;) 13
ξζ. Πῶς τὰ ἀεὶ πάσματα τοῦ νηπίου ὑπηρετεῖται; 13
ξη. Πῶς τὸ νήπιον φασκιώσομεν; 13
ξθ. Πῶς τὸ νήπιον κεῖται δεῖ; 13
ο. Πῶς τῷ νηπίῳ τοῦ τροφοῦ δοῦναι δεῖ; 13
οα. Ὁποῖον πρῶτον τροφοῦ τὸ νήπιον λαμβάνει ὀφείλει; 14
οβ. Πῶς τῷ μέλι δώσομεν τοῦ νηπίου; 14
ογ. Εἰ δὲ μητρικὸν γάλα δοῦναι δεῖ ἢ ξένον μὴ τὸ τόκον; 14
οδ. Ποῖόν ἐστι δὲ καλὸν γάλα; 14
οε. Πότερον τῷ μητρικῷ γάλακτι θεραπεῖον τὸ νήπιον, ἢ τῷ τοῦ τροφοῦ; 14
ος. Ὁποία ἐστὶν ἀεὶ τοῦ τροφοῦ πρὸς τὸ τρέφειν τὸ νήπιον; 14
οζ. Πῶς διαιτητέα ἡ τροφός. 14
οη. Πῶς οὖν τῇ ἀρχῇ τὸ νήπιον κατεκτεῖ; 15
οθ. Ποῖα εἰσὶ τὰ γυμνάσια τὰ γενέσθαι διαμένοντα τοῦ παιδίου; 15
π. Τί ποιητέον εἰ τοῦ τροφοῦ δὲ γάλα εἴη ὀλέθριον; 15
πα. Πῶς διαιτητέαι ἐκεῖναι ὧν δὲ γάλα ἐξαφανίζεται; 15(16
πβ. Τίνα παρέχουσιν οἱ ἀρχαῖοι, ὅπως τὸ γάλα πολυανάστατοι τρέφουσιν; 16
πγ. Πῶς διαιτηθῶσιν ἐκεῖναι αἱ πρὸ ὑπὸ δὲ δέον γάλα ἔχουσι; 16
πδ. Ἵνα τί τὰς δειμέας καὶ ἁλυκὰς τροφὰς τοῦ τροφοῦ δὲ χρὴ προσφέρεσθαι; * Λείπει. 16
πε. Πῶς διαιτητέα ἡ δὲ γάλα διεφθαρμένον ἔχουσα; 16
πϛ. Πῶς αἰ ὀρθώσομεν τὰς τὸ γάλα ὑδαρὲς ἔχουσας; 16
πζ. Ποσάκις τὸ νήπιον οὐ ἡμέρᾳ λουτέον; 16
πη. Εν ποίῳ τόπῳ λουτέον δὲ νήπιον; 16
πθ. Πῶς φασκιωτέον δὲ νήπιον μὴ τὸ λουτρόν; 17
ϛ. Διὰ τί αἰτίαν μὴ τὸ λουτρὸν τοῦ νηπίου τὸ πελμάτων ἀνορθουμένων ἢ κεφαλὴ κάτω κρεμνᾶται; 17
ϛα. Ὁποῖος τὰ νήπια ἀλείφειν χρή; 17
ϛβ. Διὰ τί αἰτίαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν νηπίων ἐλαίῳ ἐπαλείφονται, (ἐμβρέχονται;) 18
ϛγ. Διὰ τί αἰτίαν κελεύουσι τὸ νηπίου μὴ δὲ λόσαι τὰ ὦτα καὶ τὰς εἶναι ἀναξηραίνει; 18
ϛδ. Μετὰ ὁπόσον ἀφὸ τοῦ βαλανείου πρὸς δὲ ματὸν πρωτελαστέον τὸ νήπιον; 18

πιον; 18

σε. Πῶς τὸ μαθὸν ὀφείλει διδόναι αὐτῷ. 18

σς. Ἀπὸ τοῦ ὕπνου τὴν τροφὴν τί ποιεῖν δεῖ; 18

σζ. Πόσακις δὲ νήπιον θηλάζειν ὀφείλει; 18

ση. Τί πάσχουσι τὰ νήπια εἰ πρὸ τοῦ βαλανείου ἢ εἰ αὐτοῖς βαλανείῳ τὸ μαθὸν λαμβάνουσι; 19

σθ. Ποίοις σημείοις νοοῦμεν δὲ νήπιον τὴν τροφὴν λαμβάνειν ὀφείλει; 19

ρ. Πῶς γνώσομεν ἐφ' αἷς αἰτίαις κλαυθμυρίζει δὲ νήπιον; 19

ρα. Τί ποιήσομεν εἰ μὴ δὲ θηλάσει (μὴ τὸ γάλα ποιεῖν) συνεχέστερον κλαυθμυρίζει; 19

ρβ. Ἡνίκα ἀπεκοιμήθη δὲ νήπιον, ποῦ θετέον ἐστί; 20

ργ. Ὁποίῳ (Ποίῳ) κοιλίῳ φασκιώσομεν δὲ νήπιον; 20

ρδ. Πῶς καὶ δὶ ἣν αἰτίαν βασακτέον τὸ νήπιον; 20

ρε. Μετὰ πόσας ἡμέρας ὁ ὀμφαλὸς τοῦ νηπίου πίπτειν εἴωθε; 20

ρς. Ὁποῖος (ἢ ἀκεκεβεία (μετ' ἀσφαλείας) τὸν ὀμφαλὸν δεῖ τυποῦμεν; 20

ρζ. Πόσῳ κοιλίῳ φασκιοῦν δεῖ τὸ νήπιον; 20

ρη. Ποῖα μόρια πρῶτον λύομεν τοῦ νηπίου; 20

ρθ. Πότε πρῶτον εἰ τοῦ βαλανείου δὲ νήπιον * λόεν ὀφείλει; 21

ρι. Πότε ὁ πῶς πρὸς τὸ καθίσαι ὀφείλει καθιστοῦσθαι τὸ νήπιον; 21

ρια. Πῶς διδακτέον αὐδὶ πολιπατεῖν; 21

ριβ. Πάλιν, πότε καὶ πῶς διδακτέον πολιπατεῖν; 21

ριγ. Πότε τὸ βρέφος ἀπὸ τοῦ γάλακτος ἐξαγαγεῖν ὀφείλομεν; 21

ριδ. Ὁ ποία διδαχῇ βρέφος ἀπὸ τοῦ γάλακτος χωρίζομεν; 21

ριε. Ποίαν πρὸ τὴν τροφὴν τοῦ νηπίου δοῦναι ὀφείλομεν; 21

ρις. Ποῖον δὲ πόμα δίδομεν; 21

ριζ. Πότε ἄρχεται δὲ νήπιον ὀδοντοφυεῖν; 21

ριη. Ποῖα εἰσὶ σημεῖα τοῦ τὸ νήπιον ὀδοντοφυεῖν; 22

ριθ. Ποίοις πράγμασι χρηστέον, ἵνα μὴ ἐν ὀδυνῇ καὶ ἐρόφῳ ὀδοντοφυήσουσι τὰ νήπια; 22

ρκ. Πρὸς ἑστὶν τὰ φαρύγγων τὰ νηπίων ποίοις πράγμασι χρώμεθα; 22

ρκα. Πρὸς κνησμὸν τῶν νηπίων τί δεῖ ποιεῖν; 22

ρκβ. Πρὸς ἧλον ὧν τῶν, καὶ στόματος φόβον (τρισμὸν ὀδόντων) οἱ ἔνοι ἀπὸ χυμοῦ συμβαίνουσι, τί δοτέον; 23

ρκγ. Πρὸς τὴν βῆχα αὐτῷ τί δίδομεν; 23(23

ρκδ. Ποῖα εἰσὶ τὰ νοσήματα τὰ γυναικῶν, ἃ δεῖ τὰ σφίξιν γενέσθαι εἰώθασι; * *videtur ali*

ρκε. Ποῖα εἰσὶ τὰ δεῖ τὴν ῥοῦσιν τοῦ σώματος εἰσφορόμενα * ἢ ἐπίχεσις *quid deesse.*

τῶν ἐμμήνων; (Οποῖα εἰσὶ τὰ διὰ τῶν τοῦ αἵματος ἀκρόρροιῶν καταπαύοντα τῶν ἐπίχεσιν τοῦ αἵματος;) 23
ρκς. Περὶ ἀδιαχέσεως τῶν ἐμμήνων, ἢ ὁσάκις σάλεσι καὶ ζωὴ ὀδυνῶν καθαίρονται. 23
ρκζ. Περὶ ζέσεως τῆς μήτρας. 26
ρκη. Περὶ σατυριάσεως. 28
ρκθ. Περὶ ἀκρεπιγμοῦ τῆς μήτρας. 29
ρλ. Περὶ τάσεως τῆς μήτρας. 31
ρλα. Περὶ οἰδήματος τῆς μήτρας. 31
ρλβ. Περὶ φλεγμονῆς (ὀγκώσεως) τῆς μήτρας. 32
ρλγ. Περὶ σκληρίας τῆς μήτρας. 32
ρλδ. Περὶ ὀδυνῶν τῆς μήτρας. 33
ρλε. Περὶ μύλου τῆς μήτρας. 34
ρλς. Περὶ αἱματώσεως (αἱμορραγίας) τῆς μήτρας. 35
ρλζ. Περὶ ῥύσεως αἵματος τῆς μήτρας. 37
ρλη. Περὶ ῥύσεως σπέρματος τῶν γυναικῶν, οὓς οἱ Ἕλληνες γονόρροιαν καλοῦσι. 38
ρλθ. Περὶ χαυνώσεως τῆς μήτρας. 38
ρμ. Περὶ πραλύσεως τῆς μήτρας. 39
ρμα. Περὶ πάντων τῶν κατακλείσεων τῆς μήτρας. 39
ρμβ. Περὶ σφρώσεως τῆς μήτρας. 39
ρμγ. Περὶ δυσερῶς καὶ κοπώδους τόκου. 40
ρμδ. Πῶς λέγουσι διὰ δυσέρφειαν τὸν τόκον ἐκτιτρώσκεσθαι. (πῶς λέγουσιν ὑπὸ ἀνδρὸς τῆς τικτούσης τὸν δυσερῆ τόκον συμβαίνειν;) 40
ρμε. Πῶς λέγουσι διὰ τὸ γεννωμένου νηπίου δυσερέστερον γίνεσθαι τὸν τόκον; 41
ρμς. Πόσα εἰσὶ καὶ ποῖα τὰ χρήματα εἰς ἃ τὰ νήπια γεννῶνται; 41
ρμζ. Ποσάκις ἀδὲ τῆς κεφαλῆς ὑπέρχονται; 42
ρμη. Ποσάκις τῶν ὠδῖνων ἐλευμαίνων κατέρχονται, καὶ εἰς τὸ σῶμα τῆς μήτρας πεθμῶν τῶν χειρῶν; 42
ρμθ. Πῶς λέγουσιν ἐκ τῶν ἐκτὸς συμβαίνοντῶν δυσερέστερον τόκον γίνεσθαι; 42
ρν. Πῶς λέγουσι διὰ τοῦ χορίου (θύλακος) ἐμποδιζῆναι τὸν τόκον; 42
ρνα. Περὶ ἄλλων τινῶν αἰτιῶν τῆς τοῦ τόκου δυσερείας. 42
ρνβ. Ποίᾳ ἀδημελείᾳ μαιένεσθαι ὀφείλουσιν ἐκεῖναι, αἳ μὴ βραδυτῆτος ἕνεκα δυσερείᾳ τίκτουσι; 43
ρνγ. Περὶ γυναικῶν ὠμοβοκόσης. 43

ρνδ.

ρνδ. Πρὸς τεθνηκὸς βρέφος, ἵνα αὐτὸ καταβάλῃς. 43
ρνε. Πρὸς τὸ μὴ εἶναι τὸ βρέφος. 43
ρνς. Πρὸς τὸ γάλα τῆς γυναικὸς καταπᾶσαι. 43
ρνζ. Περὶ τῶν σβέσαι γάλα γυναικός. 43
ρνη. Πρὸς τὸ μὴ αὐξανόμενον γυναικὸς μαστός. 44
ρνθ. Περὶ γυναικὸς ἀτέκνου ἵνα συλλήφθῃ. 44
ρξ. Πρὸς τὸ γυναῖκα μηδ' ὅλως τεκνοποιῆσαι 44
ρξα. Πρὸς γνῶναι γυναῖκα, ἄρα γόνιμός ἐστιν ἢ οὔ. 45
ρξβ. Περὶ τοῦ γνῶναι πότερον ἄρρεν ἢ θῆλυ τέξεται. 45

ΙΑΜΑΤΑ ΑΤΤΑ ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΤΙΝΟΣ,

ἃ μετὰ τὴν τοῦ Μοσχίωνος βίβλον γεγραμμένα εὑρήκαμεν, πρὸς πάθη τινὰ κεφαλῆς.

α. Πρὸς σῆψιν κεφαλῆς, τουτέστιν ἀλωπεκίαν καὶ ὀφίασιν. 46
β. Πρὸς ἀκρόλιθον τειχῶν. 47
γ. Πρὸς πολιάς. 48
δ. Πρὸς τὸ μελανόνθ τὰς τρίχας. 49
ε. Πρὸς τοὺς τῆς κεφαλῆς φθεῖρας. 49
ς. Πρὸς ἰχῶρας (ἀχῶρας) καὶ φλυκταίνας. 49
ζ. Πρὸς φύσας καὶ ἰχῶρας καὶ σκληρίας τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ. 50

ΤΈΛΟΣ.

BIBL. Z.N. IM. OSSOLINSKICH

167/a

7/a